

Koronakriisin vaikutukset Suomen pk-yrityksiin

**Kyselyn tulokset
3. kierros**

8.12.2020

Saatesanat

Koronakriisi on asettanut ennennäkemättömiä vaatimuksia päätöksenteon tueksi tuotettaviin analyyseihin, jotka ovat perinteisesti pohjautuneet makrotason dataan ja kvartaalikohtaiseen raportointiin. Yritysten tilinpäätökset tulevat optimaalisimmillaankin neljän kuukauden viiveellä eivätkä näin ollen voi toimia kuin lähtötason määrittämisessä analyyseissä. Tällä hetkellä tarve keskittyy kykyyn tarkastella taloutta kokonaisuutena reaaliaikaisesti ja samalla kyetä porautumaan eri sektoreiden vaikutuksiin hyvinkin tarkasti toimenpiteiden oikea-aikaiseksi kohdistamiseksi.

Tämä on PK-yrityskyselymme toinen raportti ja se kattaa PK-yritysten merkittävimmät toimialat BKT:n näkökulmasta. Tutkimus pyrkii kattamaan laaja-alaisesti eri näkökulmat, ymmärtämään sisäisiä toimenpiteitä kriisiin vastaamiseksi sekä tutkimaan tukitoimenpiteiden tehokkuutta. Kokonaisuuden kannalta on tärkeää pystyä näkemään, millä aikataululla ja voimalla taloudelliset vaikutukset osuvat eri toimialoihin. Esimerkiksi ravintola- ja majoitustoimialassa vaikutukset ovat olleet rajuja ja äkillisiä, mutta teollisuudessa muutokset seuraavat pidemmällä viiveellä. Teollisuudessa seuraukset voivat kuitenkin olla huomattavasti pitkäkestoisempia. Muutoksilla toimitusketjuissa on kauaskantoisia vaikutuksia ekosysteemeiden toimivuuteen, joka tuottaa suhteessa merkittävän osan BKT:stä. Poliittisissa toimissa onkin ensisijaisen tärkeää kyetä sekä ajoittamaan että mitoittamaan toimet kokonaisuuden tarkastelun näkökulmasta rajallisten resurssien puitteissa.

Tesi pyrkii auttamaan valtionhallintoa sekä rahoitusinstrumenteillaan että tuottamalla dataa ja analyysejä markkinoista. Samalla pyrimme tuottamaan tietoa laajemmin markkinaa maksimaalisen tehokkuuden varmistamiseksi. Tämä kyselytutkimus on tuotettu osaksi kokonaisuutta, ja se pyrkii tarjoamaan kattavaa ja neutraalia näkemystä pk-yritysten nykytilanteesta. Kyselytutkimuksen dataa on pyritty täydentämään ja validoimaan ulkoisten tietolähteiden ja tilinpäätösmallinnuksen avulla, ja tietolähteet ovat merkittynä kulloisellakin sivulla. Dataa käytetään laajasti apuna ennusteiden ja taloudellisen mallinnuksen tukena. Kyselytutkimuksesta tullaan suorittamaan seurantatutkimusta tarpeen vaatiessa.

Kriisin positiivisena puolena on ollut hienoa havaita mahdollisuus, etenkin datan ja analyyysien osalta, laaja-alaiseen yhteistyöhön akatemian, yksityisten yritysten ja ministeriöiden välillä. Kaikilla on aito halu löytää parhaat ratkaisut tiiviissä yhteistyössä ja vastaavasti luoda hyvä pohja datavetoisen päätöksenteon innovaatioihin. Haluaisin myös lämpimästi kiittää kaikkia yhteistyökumppaneita sekä akatemiassa, ministeriöissä että yksityisellä puolella aikaansaaduista tuloksista.

Henri Hakamo
Chief Digital Officer
Tesi

Jere Hurskainen
Investment Associate

Joonas Kauto
Junior Analyst

Yhteenveto ja havaintoja kyselyistä

Kyselytutkimuksemme kolmas kierros nostaa esiin muiden äskettäin julkaistujen tutkimusten kanssa yhdenmukaisia tuloksia, jotka indikoivat koronakriisin vaikuttaneen yrityksiin selvästi ensimmäisiä arvioita maltillisemmin. Vaikka kriisi onkin vaikeuttanut merkittävästi yritysten toimintaa, on yritysten resilienssi ollut kriisin aikana ennakoitua parempi kautta linjan. Liikevaihdon laskua on pystytty kompensoimaan operatiivisten kustannusten sopeuttamisella ja käyttökatteiden perusteella yritykset ovat kyenneet laajalti jatkamaan kannattavaa liiketoimintaa. Kriisi on kuitenkin voimakkaasti kahtiajakoinen, jolloin vaikutukset ovat vahvasti toimialakohtaisia ja vaikeuttavat siten tilannekuvan kokonaisvaltaista arviointia. Kriisin vaikutukset näyttävät kohdistuvan edelleen voimakkaimmin pieniin yrityksiin, joiden kyky sopeuttaa toimintaansa on rajallinen.

Toisin kuin ehkä aikaisemmissa kriiseissä, yrityksiin kohdistetut aktiiviset tukitoimenpiteet näyttävät tehonneen paremmin ja nykyisen syklin yli on kyetty näkemään laajemmin. Pankit ovat jatkaneet yritysten lainoittamista ja tarjonneet myös joustoja. Finnveran toimenpiteet vaikuttavat toimineen hyvin järjestelmätasolla ja Business Finlandin toiminnan on koettu auttaneen merkittävästi kriisin aikana. Laajemman yritystukitoiminnan jatkamiselle on vielä paineita ja kysely myös ennustaa väliaikaisen konkurssilainsäädännön päättymisen voivan johtaa merkittävään määrään konkurseja. Kyselyyn osallistuneista yrityksistä 3 % indikoi konkurssin (ei toimialapainotettu) olevan edessä lainsäädännön muuttuessa takaisin entiselleen. Majoitus- ja ravitsemussektorilla vastaava luku oli jopa 9 %.

Kyselytutkimus toteutettiin juuri toisen aallon kiihtymisvaiheessa ja rajoitustoimenpiteiden ollessa kiristymässä, joten toinen ja mahdollinen kolmas aalto saattavat vielä muuttaa tilannetta merkittävästi huonompaan suuntaan. Kyselyn perusteella suurimmassa osassa yrityksiä säästötoimenpiteiden raja on tullut vastaan ja säästöpotentiaali alkaa olla kokonaan käytetty - seuraavat säästötoimenpiteet lienevät radikaalimpia ja niiden seuraukset todennäköisesti pitkäkestoisempia. Toisaalta, mikäli rokottaminen saadaan käyntiin jää seuraavien aaltojen vaikutus rajalliseksi ja Suomen on mahdollista päästä nauttimaan suhteellisen vähäisiksi jäävistä vaikutuksista kotimaiseen talouteen.

Maailmanmarkkinoiden kysyntä määrittää pitkälti suuntaa erityisesti teollisuudessamme, missä tilauskertymä on lähtenyt hiljalleen palautumaan kohti normaalimpaa tasoa, mutta on edelleen merkittävästi jäljessä kriisiä edeltänyttä aikaa ja jonka täysi palautuminen kestää vielä pitkään. Todennäköisesti myös voimakkaimmin kärsineellä majoitus- ja ravitsemussektorilla on huomattavasti patoutunutta kotimaista ja ulkomaista kysyntää, joka voi alkaa purkautumaan rokotusten edetessä mahdollisesti jo loppukeväästä. Yritysten omat odotukset ensi vuoden alulle ovat optimistiset, vaikkakin kriisin arvioidaan vielä vaikuttavan merkittävästi liiketoimintaan. Noin 27 % yrityksistä ennustaa liikevaihdon kasvavan vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä kriisiä edeltäneestä vuoden takaisesta vertailuajankohdasta indikoiden näin merkittävän osan yrityksistä olevan kasvu-uralla.

Investointivajeen osalta näkymät ovat muuttuneet läpi kyselyiden huomattavasti parempaan suuntaan. Erityisesti teollisuudessa, jonka vaikutukset BKT:hen ovat merkittävimmät, koko vuoden vaje on alkuvuoden arviota merkittävästi maltillisempi suojaten siten myös teollisuuden alihankintaketjuja pysyvimmiltä vaurioilta. Suomen talous vaikuttaisi selviävän rajallisilla pitkäaikaisilla vaurioilla samalla kun uudistuminen on ottamassa ensiaskeleitaan. Se tarjoaa hyvät lähtökohdat kriisin jälkeisen mahdollisen kysyntäpiikin hyödyntämiseen ja tukee pidemmän aikavälin uudistumista.

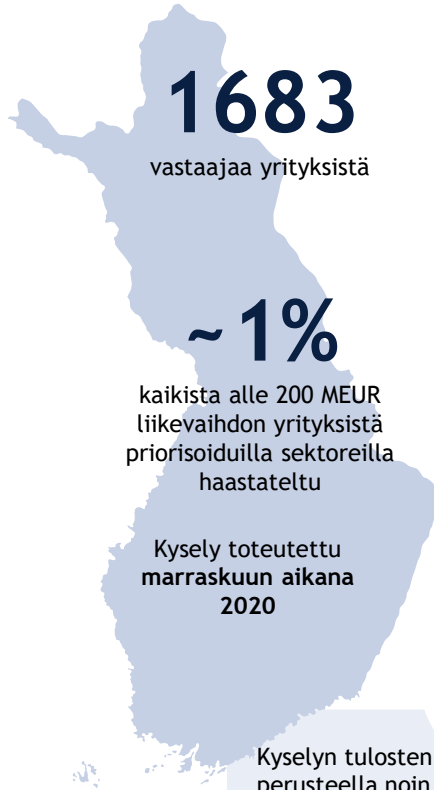
Kyselytutkimus myös indikoi ”digiloikan” käynnistyneen yrityksissä samalla kun informaatio- ja viestintätoimialan näkymät ovat muuttuneet vuoden aikana huomattavasti parempaan suuntaan. Lisäksi Business Finlandin tukien kohdistuminen tuotekehitykseen kriisin alkuvaiheessa on parhaimmillaan käynnistänyt yrityksissä sisäisen uudistusprosessin juuri oikeaan aikaan, millä saattaa olla pitkäkestoisia positiivisia kerrannaisvaikutuksia. Tulevien vuosien aikana tämän vaikutuksen tarkempi tutkiminen tulee varmasti olemaan kiinnostavaa ja hyödyllistä.

Otos ja tutkimuksen avainhavainnot

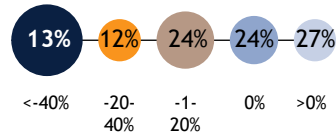
Kyselytutkimuksen otos

Avainhavainnot

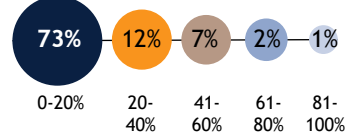

Liikevaihdon muutos vuoden takaiseen, osuus yrityksistä

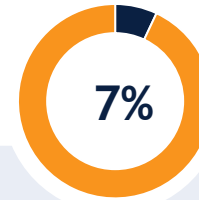

50% vastaajista arvioi liikevaihtonsa heikentyneen lokakuun aikana verrattuna vuoden takaiseen, 13% arvioi liikevaihdon laskeneen yli 40%

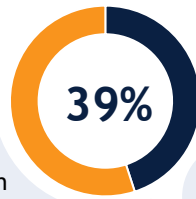
Kyky alentaa kustannuksia, osuus yrityksistä, %

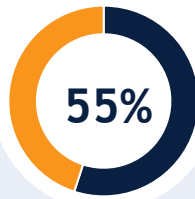
73% yrityksistä kykenee alentamaan kustannuksiaan alle 20% normaalitilanteen tasosta ja analyysit osoittavan suurimman osan potentiaalista olevan jo käytetty

7% haastatelluista yrityksistä kertoi koronakriisin kääntäneen käyttökänteensä positiiviseksi, kesäkuun kyselyssä vastaava luku oli 17%

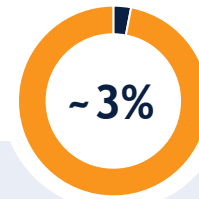
Kyselyn tulosten perusteella noin 39% yrityksistä on saanut Business Finlandin tukia. Yritysten tyytyväisyys tukitoimiin ja tukia saaneiden yritysten määrä on noussut kevään tasosta

55% yrityksistä arvioi alkuvuoden 2021 liikevaihdon pysyvän samana tai kasvavan alkuvuoden 2020 liikevaihdesta

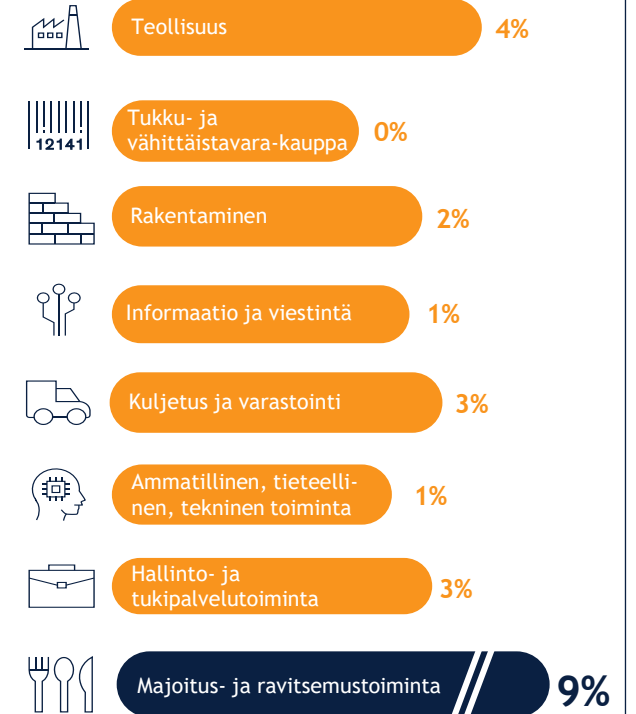

23% yrityksistä olettaa ensivuoden investointien pienentyvän vuoden 2020 alkuperäisistä suunnitelmista

Noin 3% pk-yrityksistä on ajautumassa konkurssiin konkurssilainsäädännön erääntyessä tammikuussa. Konkurssit painottuvat pieniin ja majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksiin

Osuus yrityksistä, jotka ovat vaarassa ajautua konkurssiin konkurssilainsäädännön erääntyessä tammikuussa

Sektoreista informaatio ja viestintä on kärsinyt vähiten, majoitus- ja ravitsemustoiminta eniten.

Teollisuuden yrityksistä on suhteellisesti toiseksi eniten yrityksiä vaarassa ajautua konkurssiin

Sisältö

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin

Kyselyn tarkoitus ja mahdolliset rajoitukset

Kyselyn tarkoitus ja tausta

- ◆ Kyselyllä pyritään selvittämään koronakriisin vaikutuksia suomalaisiin yrityksiin ja yritysten palautumiskykyä kriisin jälkeen keskittymällä neljään teemaan:
 - Mikä on yritysten taloudellisen tilanteen vakavuus?
 - Mitä yritykset ovat tehneet selviytyäkseen paremmin kriisistä ja sen jälkeisestä ajasta?
 - Millaisia operatiivisia vaikeuksia yrityksillä on ollut, esim. toimitusketjujen osalta?
 - Kuinka hyvin hallituksen tukipaketit ja taloustoimet ovat auttaneet yrityksiä?
- ◆ Tämä raportti sisältää kyselyn 3. kierroksen tulokset ja on jatkoa 20.4.2020 ja 17.6.2020 julkaistuille raporteille, jotka löytyvät:
 - ◆ <http://www.teollisuussijoitus.fi/yhtio/ajankohtaista/uutisarkisto/laaja-kyselytutkimus-valottaa-koronan-vaikutuksia-suomalaisiin-pk-yrityksiin/>
 - ◆ <http://www.teollisuussijoitus.fi/yhtio/ajankohtaista/uutisarkisto/kysely-pk-yritysten-investointinakymat-parantuneet-huhtikuun-tilanteesta-mutta-negatiiviset-liikevaihtovaikutukset-edelleen-merkittavat/>
- ◆ Datat löytyvät myös ladattavassa ja interaktiivisessa muodossa
- ◆ https://survey.taloustutkimus.fi/dashboard/covid_pk_yritykset_avoin/

Kyselyn mahdolliset rajoitukset ja vääristymät

- ◆ Tämän tyyppisiä kyselyitä toteutettaessa on huomioitava vastausten mahdolliset vääristymät, jotka rajoittavat osaltaan tulosten yleistettävyyttä:
 - Pahiten kriisistä kärsineet ovat usein halukkaimpia vastaamaan ja kertomaan huolistaan sekä tilanteestaan
 - Osa vastaajista saattaa asettaa arvionsa hieman alakanttiin, jos he olettavat negatiivisten vastausten vaikuttavan esimerkiksi jaettavan tuen määrään
- ◆ Vastausten luotettavuutta voidaan nostaa esimerkiksi:
 - Tuomalla mukaan muita datalähteitä, esimerkiksi reaaliaikaisia indikaattoreita yritysten laskutusten loppusummasta tai konkurssien määrästä, ja vertailemalla tuloksia niihin
 - Nostamalla vastausmääriä korkeammiksi tärkeimmillä toimialoilla, jotta luottamusväliä saadaan kavennettua

Kyselyn perustiedot

Otoksen koko

- ◆ Kokonaisotos on n=1683

Kyselyn toteutus

- ◆ Puhelinhaastattelu (kesto ~10 min)
- ◆ Toteuttajana Taloustutkimus
- ◆ Kysely toteutettiin 3.11 - 30.11.2020

Sektorien ja yritysten valinta

- ◆ Kysely kattaa 8 sektoria/toimialaa (TOL-1 -tasolla)
- ◆ Sektorien valinta perustui niiden osuuteen BKT:n muodostumisessa (arvonlisäys, työllisyys) ja sen kasvussa (arvonlisäyksen ja työn tuottavuuden kasvu)
- ◆ Yritysten liikevaihdon yläarvoa ei ole rajattu, isoin yritys on noin 1000M€ liikevaihdon yritys

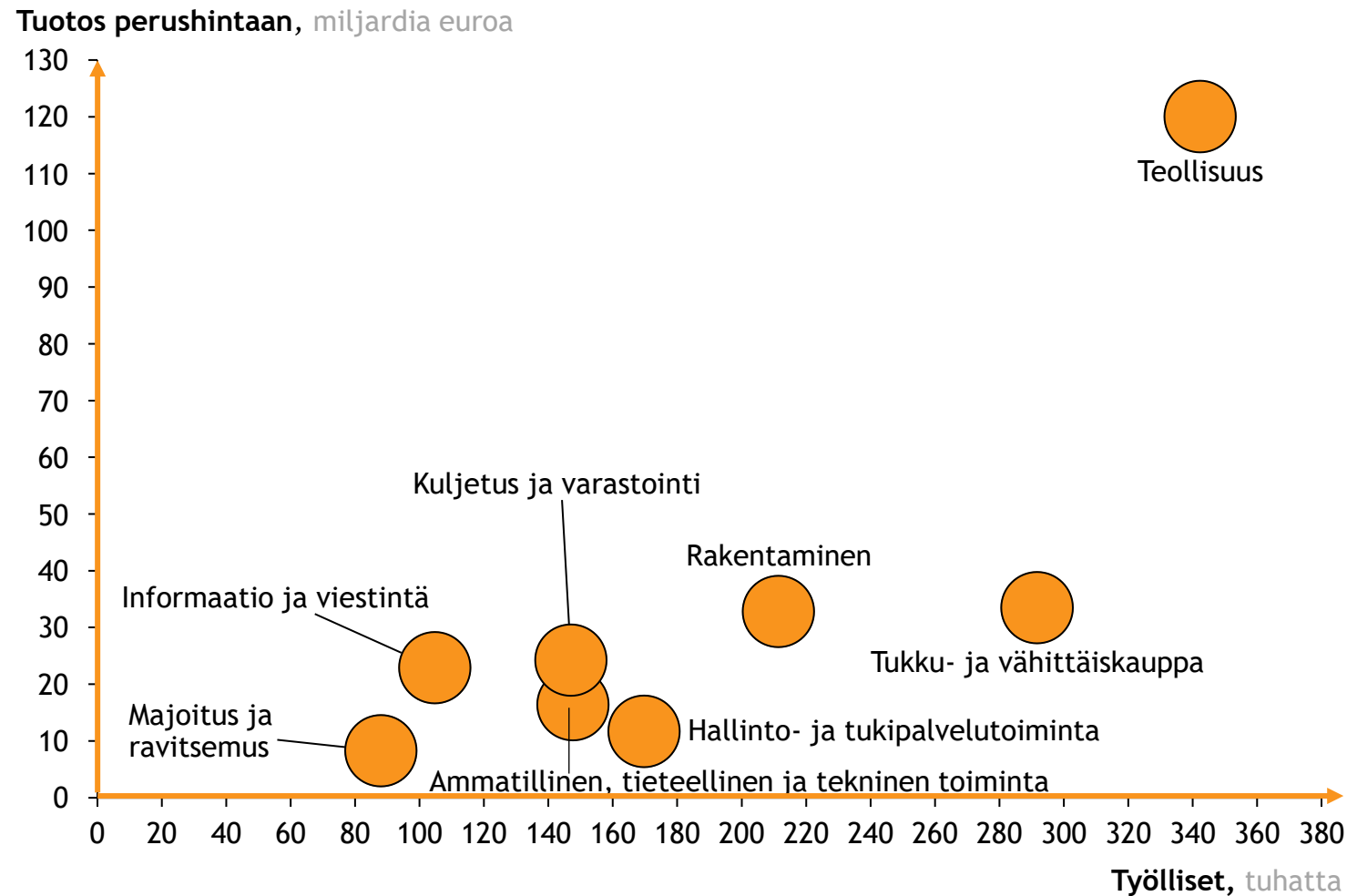
Otoksen muodostamislogiikka

- ◆ Kyselyn suunniteltu otoskoko (1680 yritystä) jaettiin tasan kyselyn 8 toimialan kesken
- ◆ Kyselyotos jaettiin kunkin toimialan sisällä tasan kolmen eri kokoluokan kesken (<2M€, 2-10M€ ja >10M€ liikevaihto)
- ◆ Yllä kuvatusta logiikasta poikettiin vain, jos jonkin toimiala-kokoluokka -kiintiön täyttäminen todettiin hankalaksi tai mahdottomaksi johtuen siitä, että kyseisen toimiala-kokoluokka -yhdistelmän yritys kenttä on liian suppea
- ◆ Toimiala-kokoluokka -kiintiöiden sisällä pyrittiin mahdollisimman edustavaan otokseen koko- ja alatoimialajakauman suhteen

Kysely kattaa eri kokoluokkien yrityksiä kansantalouden kannalta merkittävimmiltä sektoreilta

Kyselyotoksen toimialojen tuotos ja työllisten määrä

Kyselyotoksen yritysten määrä toimialoittain ja kokoluokittain

Kysely kohdistettiin kansantalouden ja sen kasvun kannalta merkittäviin sektoreihin, joihin COVID-19:n uskottiin vaikuttavan kielteisimmän

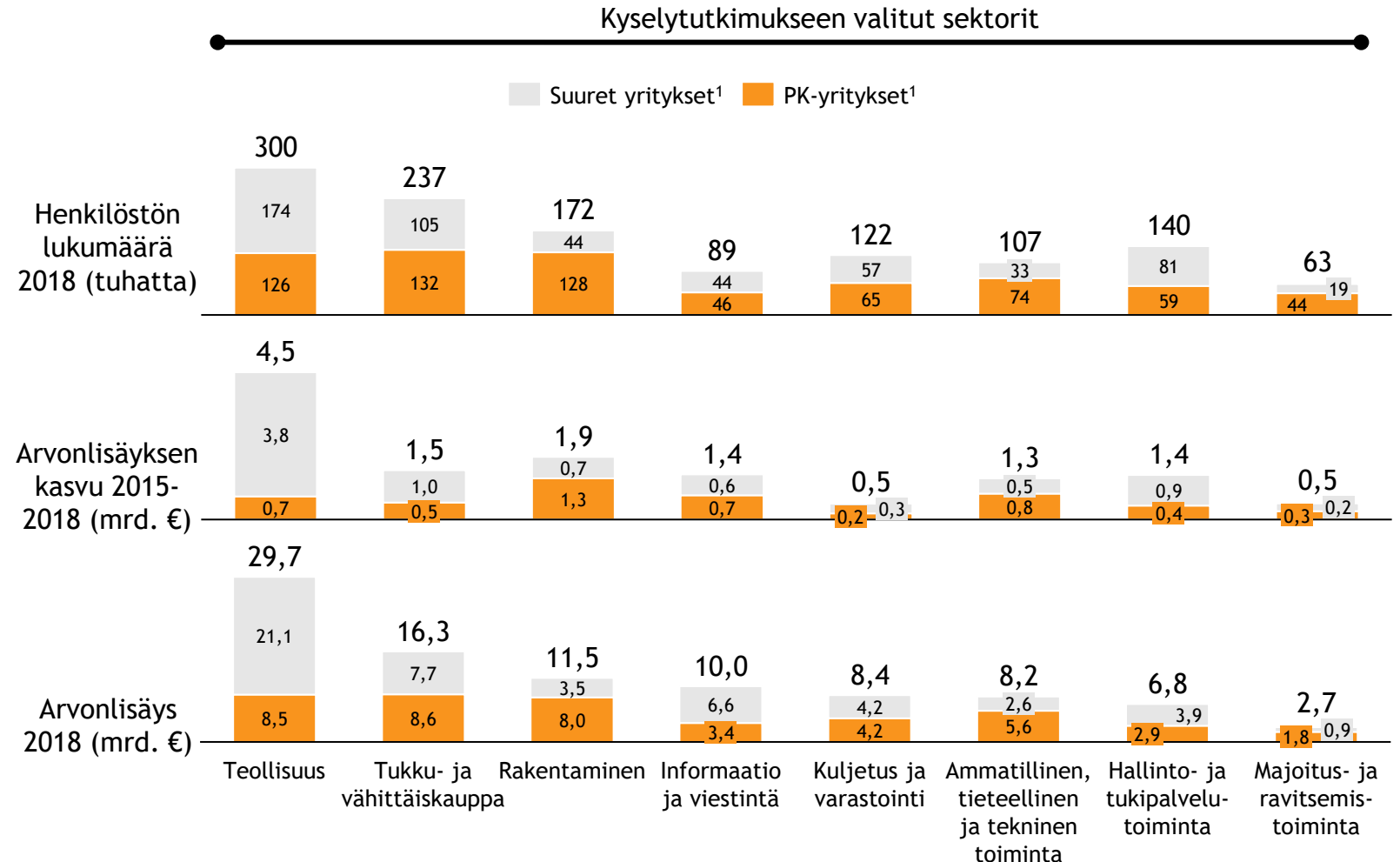
Kyselytutkimukseen valittiin mukaan sektorit:

- Joiden kaupallisten yritysten osuus BKT:sta ja sen kasvusta on merkittävä, ja
- Joiden liiketoimintaympäristöön COVID-19:lla arvioitiin olevan kielteisimmät vaikutukset

Valittujen sektoreiden kaikkien yritysten

- Yhteenlaskettu arvonlisäys vuonna 2018 oli 94 mrd. € (47% koko kansantalouden arvonlisäyksestä ja noin 75% kaikkien yritysten arvonlisäyksestä)
- Arvonlisäyksen kasvu vuosina 2015-2018 oli 13 mrd. € (noin kaksi kolmasosaa koko kansantalouden arvonlisäyksen kasvusta samalla aikavälillä)
- Henkilötyövuosien määrä vuonna 2018 oli 1,23 miljoonaa

Sektorit on järjestetty kaikissa seuraavissa sektorikalvoissa arvonlisäyksen mukaan

1. PK-yrityksiksi luokitellaan yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää sekä joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.

Sisältö

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin

Päähavainnot

<p>Liikevaihdon kehitys</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ COVID-19:n negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat pienentyneet huhti- ja toukokuun tasosta ◆ Yrityskentän kahtiajako ”voittajiin” ja ”häviäjiin” on lieventynyt - yritykset pystyvät kasvattamaan liikevaihtoaan kasvavissa määrin ◆ Liikevaihdon palautuminen on alkanut syksyllä, mutta palautumisessa on hajontaa toimialojen välillä ◆ Toimialoista informaatio ja viestintä sekä rakentaminen ovat pärjänneet parhaiten läpi kriisin
<p>Yritysten toimenpiteet kustannusten sopeuttamiseksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yritysten mahdollisuudet sopeuttaa operatiivisia kustannuksiaan ovat rajalliset ja helpot toimenpiteet on pitkälti jo käytetty - ”pelivaraa” ei ole paljoa jäljellä ◆ Erityisesti akuuteimmassa kassavirtakriisissä olevat yritykset ovat käyttäneet lähes koko sopeuttamispotentiaalinsa ◆ Lomautukset ovat yhä selvästi yleisin sopeutuskeino - lomautusten arvioidaan kuitenkin vähenevän loppuvuonna
<p>Käyttökateen kehitys</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Käyttökate on heikentynyt noin puolilla vastanneista - kuitenkin vain viidennes yrityksistä on käyttökateetasolla tappiollisia ◆ COVID-19 on ajanut -20% ennen kriisiä käyttökateetasolla voitollisista yrityksistä tappiollisiksi ◆ Tappiollisten yritysten osuus on pienentynyt tasaisesti kriisin edetessä, mikä implikoi sopeuttamistoimenpiteiden toimivan viiveellä
<p>Yritysten maksukyky ja rahoitusasema</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kassan kestävyuden arvioidaan parantuneen kesäkuun kyselystä ja edellisten kyselyiden ennustamat maksuvaikeudet eivät toteutuneet ◆ Yritykset vastaavat varojensa kestävän huomattavasti tilinpäätösanalyysiin perustuvia arvioita vähemmän - tilinpäätösanalyysin mukaan 88% yrityksistä selviää yli kolme kuukautta nykyvaroillaan, kun sama luku on 71% suorien kyselyvastausten perusteella
<p>Operatiiviset häiriöt</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tilanteen aiheuttamat operatiiviset häiriöt ovat jatkuneet, mutta lieventyneet hienoisesti edellisestä kyselytutkimuksesta ◆ Häiriöt ovat olleet yleisimpiä teollisuudessa ja kaupan alalla ◆ Häiriöistä yleisimmät ovat raaka-aineiden saatavuus ja logistiikka
<p>Investointinäkömä</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PK-yritysten investointinäkömät ovat parantuneet merkittävästi edellisen kyselytutkimuksen tuloksista, mutta vaikutusten arvioidaan olevan edelleen merkittäviä - erityisesti teollisuuden muuttuneilla näkymillä positiivinen vaikutus ◆ Yhteensä aineellisten investointien lasku arvioidaan olevan PK-yrityksissä 7% edellisen vuoden tasosta, majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksillä jopa -18% - investointien vaikutuksen ollessa MaRa sektorilla BKT:n näkökulmasta rajallinen
<p>Ulkoiset tukitoimet</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yritysten ulkopuolisten rahoittajien, kuten pankkien, halukkuus rahoittaa yrityksiä otoksessamme on noussut hieman verrattuna aiempaan ◆ PK-yritykset kokevat Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet pääasiallisesti tarkoituksenmukaisiksi, mutta molempien osalta on jonkin verran toimialakohtaista vaihtelua

Liikevaihtovaikutusten päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

COVID-19:n negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat pienentyneet toukokuun tasosta syksyn aikana, mutta liikevaihto on edelleen laskenut 49% yrityksistä viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta

- ◆ Negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat pienentyneet kaikilla toimialoilla toukokuun tasosta ja liikevaihdon laskua kokeneiden yhtiöiden määrä on vähentynyt 13%:lla 49%:iin lokakuussa toukokuun tasosta
- ◆ Liikevaihtotason oletetaan paranevan muilla toimialoilla paitsi teollisuuden, rakentamisen ja tukku- ja vähittäistavarakaupan yritysten keskuudessa alkuvuonna 2021 vuoden 2020 lokakuun tasosta

Yrityskentän kahtiajako ”voittajiin” ja ”häviäjiin” on alkanut lieventymään

- ◆ Samaan aikaan kun kasvava osuus yrityksistä on kyennyt kasvattamaan liikevaihtoaan, on liikevaihdon laskua kokeneiden yritysten määrä myös vähentynyt. ~16% yrityksistä kykeni kasvattamaan toukokuussa liikevaihtoaan, kun vastaava luku oli lokakuussa jo 27%
- ◆ Kesäkuussa ennakoituihin liikevaihtotasoihin ei ole jouduttu. Kesäkuussa 65% vastaajista arvioi loppuvuoden liikevaihtonsa olevan edellisvuotta pienempi, mutta lokakuun liikevaihdolla mitattuna vain 39% arvioi liikevaihtonsa laskeneen

Toimialoista informaatio ja viestintä sekä rakentaminen pärjäävät parhaiten nykyisessä tilanteessa

- ◆ Kyselyiden poikki majoitus- ja ravintola-ala (lukuun ottamatta kaupan ala) sekä kuljetus ja varastointi ovat kärsineet kriisistä eniten. Hallinto- ja tukipalvelusektorin yritysten keskuudessa kahtiajako on syventynyt kevään ja kesän tasosta syksyllä
- ◆ Informaatio ja viestintä sektorin yritykset ovat pärjänneet parhaiten läpi kriisin, mikä indikoi digitalisaation vauhdittuneen
- ◆ Teollisuus yritysten liikevaihto on parantunut myös toukokuun tasosta, mutta alkuvuoden 2021 liikevaihtotason oletetaan olevan lokakuun tasoa huonompi

Teollisuudessa yritysten tilauskertymän taso on parantunut huomattavasti toukokuun tasosta

- ◆ Yli 40% negatiivista tilauskertymän muutosta raportoineet yritykset ovat pienentyneet toukokuun 23%:n tasosta 10%:iin lokakuussa
- ◆ Markkinanäkymän muutos on yleisin negatiivisesti ja positiivisesti tilauskertymään vaikuttanut tekijä, mikä indikoi markkinanäkymän olevan yrityskohtainen

Sopeutustoimenpiteiden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Yritysten mahdollisuudet sopeuttaa operatiivisia kustannuksiaan ovat rajalliset ja pitkälti jo käytetty - ”pelivaraa” ei ole paljoa jäljellä

- ◆ 73% vastaajista arvioi kykenevänsä pienentämään operatiivisia kustannuksiaan alle 20% normaalitasosta
- ◆ Suurin osa sopeutuspotentiaalista on jo käytetty - 81% vastaajista on käyttänyt koko sopeutuspotentiaalin ja vain ~19% vastaajista arvioi pystyvänsä pienentämään kustannuksiaan vielä tehtyjen toimenpiteiden jälkeen
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminnan yritykset ovat löytäneet muita paremmin kustannusten sopeuttamispotentiaalia ja he ovat myös toteuttaneet eniten niitä

Erityisesti akuuteimmassa kassavirtakriisissä olevat yritykset ovat käyttäneet koko sopeuttamispotentiaalin

- ◆ ~90% yrityksistä, jotka arvioivat kassansa riittävän alle kuukauden ajan, ei kykene sopeuttamaan kustannuksiaan enää lainkaan
- ◆ Myös paremmassa kassatilanteessa olevista yrityksistä 79-84% on käyttänyt koko sopeutuspotentiaalin

Sopeuttamistoimien taso on laskenut pitkin kriisin ja loppuvuoden sopeutustoimien tason uskotaan olevan maltillisempi kuin tämän hetkinen taso

- ◆ Noin viidennes vastaajista arvioi sopeuttavansa kustannuksia lisää nykytasosta loppuvuoden aikana - Lähes kaikki suunnitelluista sopeutustoimista on kooltaan maltillisia (alle 20% operatiivisista kustannuksista)
- ◆ Sekä liikevaihdon oletettu parantuminen että jäljellä olevan sopeutuspotentiaalin rajallisuus lienevät selityksiä sopeutustoimien hiipumiselle

Lomautukset ovat yhä selvästi yleisin sopeutuskeino, mutta yritykset ovat joutuneet turvautumaan irtisanomisiin kasvavissa määrin

- ◆ Noin kolmannes vastanneista on lomauttanut henkilöstöään tähän mennessä. Seuraavaksi yleisimmäksi sopeutuskeinoksi on noussut irtisanomiset, jonka esiintyvyys on noussut kesäkuun tasosta 5%:lla 12%:iin
- ◆ 11% vastaajista uskoo lomauttavansa henkilöstöään loppuvuonna - tämä implikoi lomautusten yleisyyden tippuvan kolmannekseen nykytasosta loppuvuonna. Myös irtisanomisten osuus laskee puoleen loppuvuonna

Käyttökatevaikutusten päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Vuonna 2020 käyttökateen oletetaan heikentyvän 45% vastanneista - kuitenkin vain 16% yrityksistä on käyttökateen tasolla tappiollisia vuonna 2020

- ◆ Yritysten käyttökate on parantunut kesäkuun tasosta lokakuussa, mutta käyttökate tulee edelleen laskemaan kokovuonna 2020 45%:lla vastanneista
- ◆ 32% majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksistä on tappiollisia käyttökateen tasolla vuonna 2020

Kyselyn perusteella COVID-19 on ajanut ~7% ennen kriisiä käyttökateen tasolla kannattaneista yrityksistä tappiollisiksi

- ◆ Kyselyn vastausten mukaan 7% yrityksistä, jotka vastasivat olleensa käyttökateen tasolla kannattavia, on ajautunut COVID-19:n ansiosta tappiolliseksi
- ◆ Tilinpäätösanalyysiin sekä yritysten vastauksiin liikevaihdon muutoksista ja sopeutustoimista perustuvan arvion mukaan 20% kyselyn yrityksistä on ajautunut COVID-19:n vuoksi kannattavasta kannattamattomaksi käyttökateen tasolla lokakuussa

Tappiollisten yritysten osuus on pienentynyt marraskuussa huhtikuun ja kesäkuun kyselytutkimusten tilanteeseen verrattuna kaikilla toimialoilla

- ◆ Marraskuun kyselytutkimuksen mukaan 16% yrityksistä on käyttökateen tasolla tappiollisia, kesäkuun kyselytutkimuksen mukaan 25% kohdejoukon yrityksistä oli käyttökateen tasolla tappiollisia ja huhtikuun kyselyssä vastaava luku on 35%
- ◆ Toisin sanoen, yritysten sopeutustoimet on toimeenpantu viiveellä verrattuna liikevaihdon laskuun, mutta sopeutustoimet ovat pureet
- ◆ Yllä mainittu trendi pätee jokaisella toimialalla. Majoitus- ja ravitsemustoimintaa harjoittavista yrityksistä enää 32% arvio olevansa käyttökateen tasolla tappiollisia, kun kesäkuussa vastaava luku oli 50% ja huhtikuussa 87%

Maksukykyvaikutusten päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Kassan kestävyuden arvioidaan parantuneen edellisten kyselyiden tasosta

- ◆ Aikaisemmissa kyselyissä ilmoitettuihin maksuvalmiusongelmiin ei olla ajauduttu ja yritysten kassavarojen riittävyys on parantunut sektoreiden poikki
- ◆ Enää 6% yrityksistä uskoo kassansa loppuvan alle kuukaudessa, kesäkuun kyselyn aikana vastaava luku oli 11%

Myyntisaamisten hidastuminen ja operationaaliset häiriöt ovat yleisin syy maksukyvyn heikkenemiselle

- ◆ 11% yrityksistä raportoi myyntisaamisten hidastumisen ja operationaalisten häiriöiden olevan syy maksukyvyn heikkenemiselle
- ◆ Verojen maksuuntulo ei ole yleinen syy maksukyvyn heikkenemiselle, mutta jopa 5% majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksistä arvioi ajautuvansa konkurssiin verojen maksuuntulon seurauksena

Yritykset vastaavat varojensa kestäväen huomattavasti tilinpäätösanalyysiin perustuvia arvioita vähemmän

- ◆ Tilinpäätösanalyysiin sekä kyselyn vastauksiin liittyen liikevaihdon muutokseen ja sopeutustoimiin perustuvan arvion mukaan 79% yrityksistä selviää nykyvaroillaan yli kolme kuukautta, kun kyselyn suorien vastausten mukaan vastaava luku on 70%
- ◆ Kyselyn vastaukset saattavat olla vinoutuneet pessimistiseen suuntaan

Suuret yritykset arvioivat kassansa kestäväen huomattavasti paremmin kuin pienet yritykset

- ◆ Alle 2M€ liikevaihdon yrityksistä 34% uskoo kassansa loppuvan alle kolmessa kuukaudessa, kesäkuun kyselyssä vastaava luku oli 51%
- ◆ Kassavarojen riittävyys on parantunut kokoluokkien poikki, mutta suurin kehitys on tapahtunut alle 2M€ yritysten keskuudessa, jossa alle kuukauden kriisissä kestävien osuus on pudonnut 6% ja yli 6kk kriisissä kestävien osuus on noussut 12%
- ◆ Yli 20M€ liikevaihdon yrityksistä 17% uskoo kassansa loppuvan alle kolmessa kuukaudessa

Operatiivisten haasteiden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Tilanteen aiheuttamat operatiiviset häiriöt ovat pienentyneet noin 10% kevään tasosta, mutta edelleen 46% yrityksistä kokee niitä

- ◆ 46% yrityksistä arvioi toimitusketjunsä kärsivän operatiivisista häiriöistä
- ◆ Kesäkuun kyselyssä 56% yrityksistä arvioi kärsivänsä operatiivisista häiriöistä - häiriöt ovat vähentyneet noin 10% toimialojen poikki (pl. Teollisuus)

Häiriöt ovat olleet yleisimpiä teollisuudessa ja kaupan alalla läpi kriisin

- ◆ 60% teollisuusyrityksistä ja kaupan alan yrityksistä arvioi toimitusketjunsä häiriintyneen jonkin verran tai merkittävästi. Yleisimmät häiriöiden syyt liittyvät raaka-aineisiin (41-44%) ja logistiikkaan (18%)

Häiriöistä yleisimmät ovat raaka-aineiden saatavuus ja logistiikka

- ◆ Yrityksistä 35% raportoi raaka-aineiden ja materiaalin saatavuuden aiheuttaneen toimitusketjuun häiriöitä, 19% raportoi toimitusketjun häiriöt aiheutuneen logistiikkaan liittyvistä asioista
- ◆ Rakentamisen sekä hallinto- ja tukipalvelu

Teollisuudessa häiriöt ovat vähentyneet muita toimialoja hitaammin

- ◆ Teollisuuden yritysten keskuudessa toimitusketjun häiriöt eivät ole vähentyneet yhtä nopeasti, kuin muiden toimialojen yritysten keskuudessa. TOL-2 tasolla tarkasteltuna teollisuuden yritysten toimitusketjun häiriöiden kehitys näyttää olevan toimialakohtaista

Investointinäkymien päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Investointinäkyvät ovat parantuneet kesäkuun tilanteesta ja investointitason palautumisen oletetaan jatkuvan ensivuonna

- ◆ Luottamus tulevaisuuden näkyymiin on parantunut kriisin alusta yritysten keskuudessa
- ◆ Suurta investointien määrän laskua (< -30%) ennakoineiden yritysten osuus on tippunut melkein jokaisella toimialalla ja etenkin majoitus- ja ravitsemusalalla
- ◆ Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnan yritysten keskuudessa yhä useampi yritys on joutunut vähentämään investointejaan paljon (< -30%). Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan yritysten keskuudessa kahtiajako on syventynyt liikevaihdolla mitattuna kriisin edetessä

PK-yritysten investointien arvioidaan laskevan 7% - teollisuudessa investointien laskun arvioidaan olevan 4%

- ◆ Kyselytutkimuksen perusteella PK-yritysten aineelliset nettoinvestoinnit vuonna 2020 tulevat vähenemään noin 250M€ verrattuna edellisvuoteen. Kyseinen luku oli vielä kesäkuun tutkimuksen aikana 600M€
- ◆ Yritysten kokoluokalla ei havaittu olevan vaikutuksia investointinäkyymiin - liikevaihdon muutos on yritystasolla investointien muutoksen keskeinen ajuri

Mahdollisen ”toisen aallon” vaikutukset investointihalukkuuteen voivat olla merkittävät

- ◆ Yritykset arvioivat investointiensä tason paremmaksi marraskuussa kuin kesäkuussa, vaikka koronatilanne on pahentunut huomattavasti Suomessa ja etenkin muualla maailmalla

Ulkoisten toimien vaikuttavuuden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Yritysten ulkopuolisten rahoittajien, kuten pankkien, halukkuus rahoittaa yrityksiä otoksessamme on noussut hieman verrattuna aiempaan

- ◆ 15% vastaajista on hakenut pankkirahoitusta - 12% sai rahoitusta (~80% hyväksymisprosentti)
- ◆ Kesäkuun kyselyn tuloksissa hyväksymisprosentit oli noin 66% ja 12% yrityksistä oli saanut pankkirahoitusta
- ◆ Eritoten huomionarvioista on se, että kassatilannetta parantavien toimenpiteiden toimiala on majoitus- ja ravitsemustoimintaa selvästi useammin kuin muita toimialoja.
 - ◆ Näin ollen voidaan ajatella, että pankit ovat valmiita tulemaan vastaan taloudellisessa ahdingossa olevia yrityksiä vastaan
- ◆ Lyhennysvapaiden loppuminen tulee arvion mukaan aiheuttamaan erilaisia toimenpiteitä yli puolelle tarkastellusta yritysjoukosta
 - ◆ Jopa 5% (10 kpl) majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksistä olettaa ajautuvansa konkurssiin jos lyhennys- vapaata ei ole mahdollista jatkaa

PK-yritykset kokevat Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet pääasiallisesti tarkoituksenmukaisiksi, mutta molempien osalta on jonkin verran toimialakohtaista vaihtelua

- ◆ Tukia saaneiden yritysten osuus on luonnollisesti noussut kriisin pitkittyessä
- ◆ Vain 16 yrityksellä 1683 on neuvottelu kesken tukitoimiin liittyen Business Finlandin tai Finnveran kanssa, vastaava lukumäärä oli 300 kesäkuussa

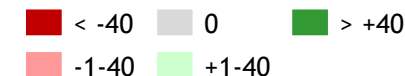
Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - **Liikevaihdon kehitys**
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

1. Yhteenveto: COVID-19:n liikevaihtovaikutukset syventyivät maaliskuun jälkeen, mutta palautuminen on alkanut loppuvuonna

1. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?
2. Kuinka paljon arvioitte lokakuun 2020 liikevaihdon muuttuneen lokakuun 2019 liikevaihdosta?
3. Kuinka paljon ennustatte Q1 2021 liikevaihdon muuttuvan Q1 2020 verrattuna?

Liikevaihdon muutos, %

Liikevaihdon muutos verrattuna edelliseen ajanjaksoon, % vastanneista

Sektori	Toukokuu '20 vs. toukokuu'19 ¹	Lokakuu '20 vs. lokakuu'19 ²	kokovuosi 20 vs. 19 ³	Alkuvuosi 21 vs. 20 ⁴	Kommentit
Kaikki vastanneet	23% 39% 21% 2% 1,681 14%	13% 36% 24% 3% 1,683 24%	11% 45% 15% 3% 1,683 26%	10% 35% 28% 3% 1,683 24%	<ul style="list-style-type: none"> Negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat pienentyneet syksyn aikana etenkin majoitus- ja ravitsemustoiminnan yritysten keskuudessa Ylipuolet yrityksistä olettavat kuluvan vuoden liikevaihdon pienentyneen edellisestä vuodesta ja ravitsemus- ja majoitustoiminnan yrityksistä jopa 89% olettaa liikevaihdon pienentyneen vuoteen 2019 verrattuna Negatiiviset liikevaihtovaikutukset syventyivät kevään aikana tasaisesti muilla toimialoilla kuin majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, jossa kovin pudotus koettiin jo tilanteen alussa Parantuneesta liiketoimintatasosta huolimatta yrityskenttä on edelleen kahtiajakautunut, mutta yli 40% liikevaihdostaan menettäneiden yritysten osuus on pienentynyt 14:iin ja liikevaihtoaan parantaneiden osuus on kasvanut 26:iin lokakuussa toukokuun tasosta. Yritysten toimet liiketoimintamalliensa uudistamiseksi saattavat selittää jälkimmäistä havaintoa
Teollisuus	15% 46% 24% 2% 295 12%	10% 39% 28% 4% 210 20%	7% 50% 14% 3% 210 25%	3% 42% 32% 4% 210 18%	
Tukku- ja vähittäiskauppa	21% 43% 14% 1% 210 21%	8% 36% 23% 4% 211 30%	5% 43% 13% 2% 211 37%	6% 43% 23% 1% 211 27%	
Rakentaminen	16% 32% 36% 3% 225 12%	7% 30% 35% 3% 210 25%	3% 47% 21% 2% 210 27%	8% 36% 36% 2% 210 19%	
Informaatio ja viestintä	9% 48% 18% 3% 202 22%	5% 30% 21% 8% 210 37%	2% 32% 17% 7% 210 42%	2% 21% 25% 5% 210 46%	
Kuljetus ja varastointi	19% 44% 22% 14% 190 14%	15% 41% 22% 20% 210 20%	15% 46% 17% 20% 210 20%	11% 39% 31% 17% 210 17%	
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	15% 40% 26% 16% 214 16%	10% 32% 29% 26% 210 26%	8% 40% 22% 28% 210 28%	7% 29% 30% 31% 210 31%	
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	12% 51% 24% 14% 140 14%	20% 32% 23% 2% 211 22%	18% 39% 14% 3% 211 26%	17% 26% 32% 3% 211 22%	
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	76% 13% 5% 205 5%	31% 50% 9% 211 9%	31% 58% 6% 211 5%	28% 44% 13% 211 14%	

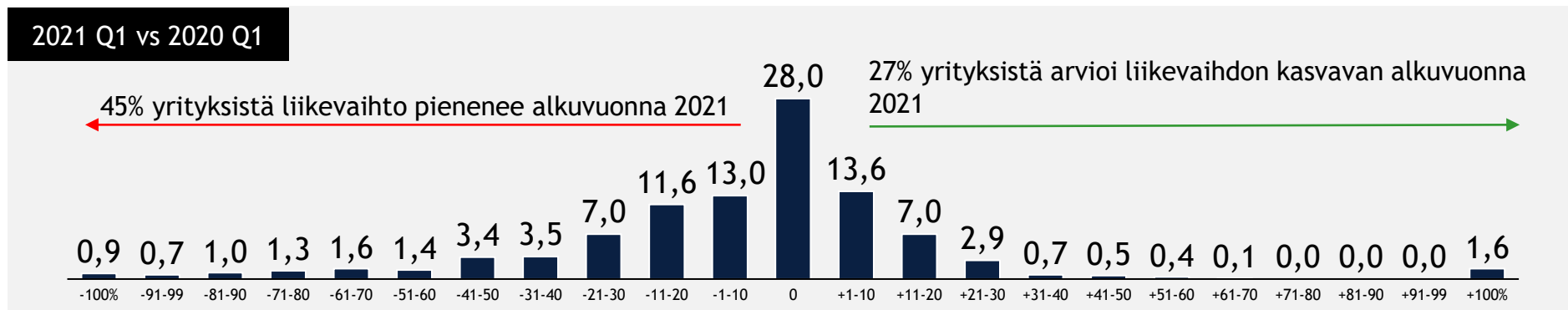
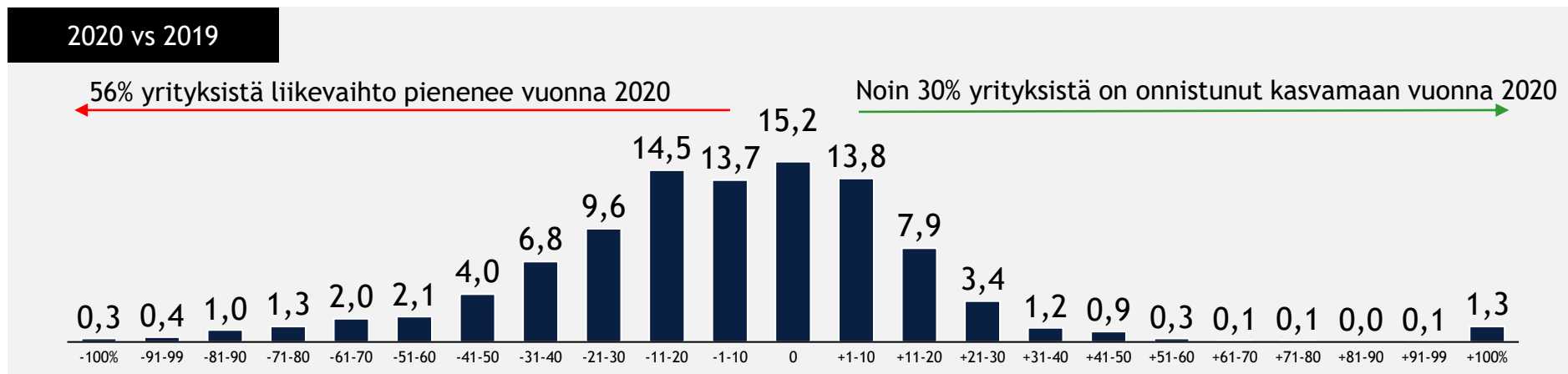
1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 2. 3. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 1. 4. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 3.

1. Yritykset jakautuvat kahtia liikevaihdon kehityksellä mitattuna - 56% yrityksistä liikevaihto laskee vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna

1. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?
3. Kuinka paljon ennustatte Q1 2021 liikevaihdon muuttuvan Q1 2020 verrattuna?

Osuus yrityksistä liikevaihdonlasku luokassa (%-vastanneista)

 Kaikki vastanneet

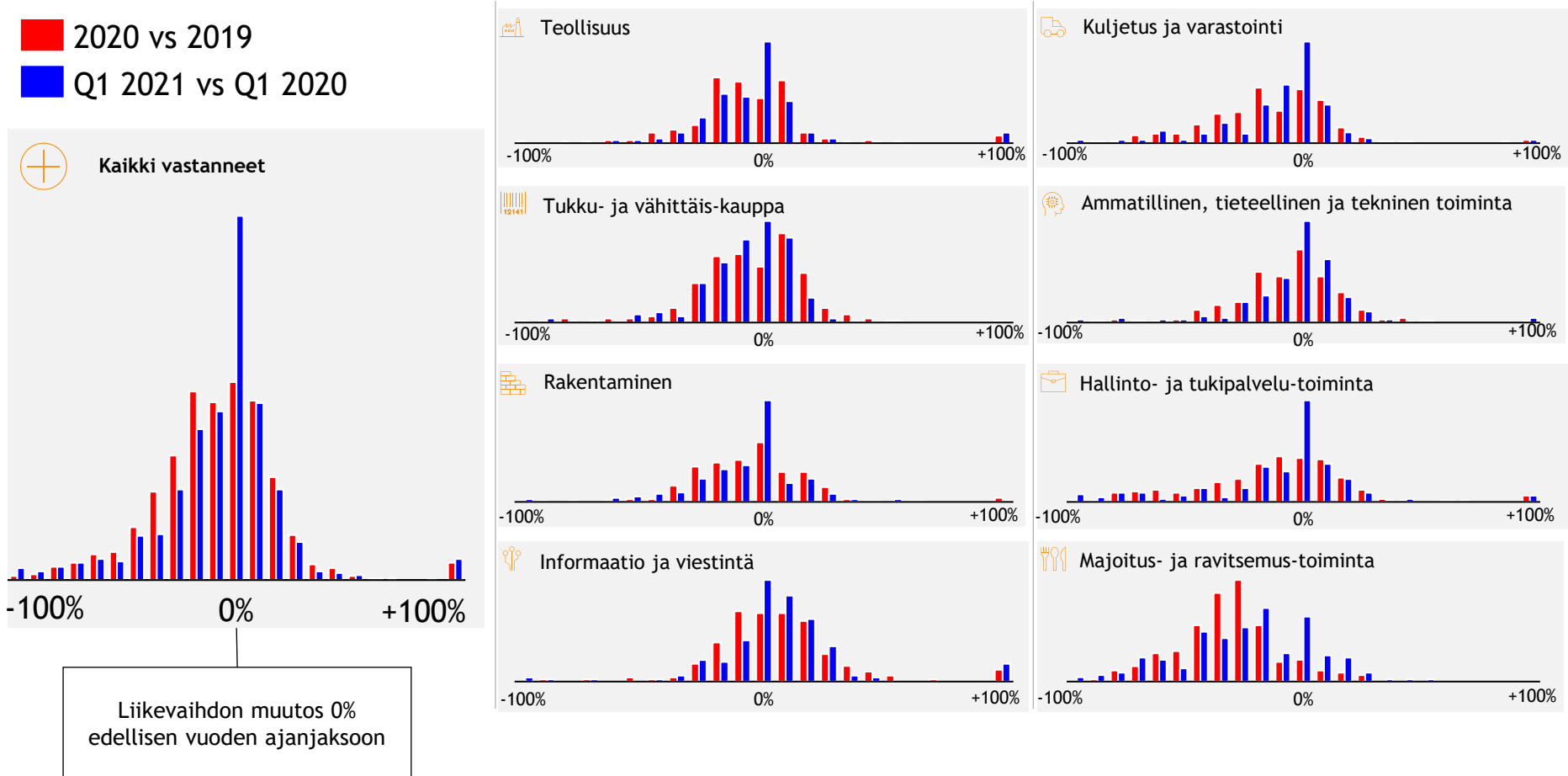
Kommentit

- ◆ Liikevaihto on laskenut 56% PK-yrityksistä vuodesta 2019 vuonna 2020
- ◆ Liikevaihdon kehitys siirtyy painottumaan enemmän neutraaliin 0% muutokseen alkuvuonna 2021, mutta edelleen 49% yrityksistä arvioi liikevaihdon laskevan ja 27% arvioi liikevaihdon nousevan alkuvuonna 2021 alkuvuoden 2020 tasosta

1. Sektoreiden välillä on suuria eroja liikevaihtotason jakaumassa

1. Kuinka paljon arvoitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?
3. Kuinka paljon ennustatte Q1 2021 liikevaihdon muuttuvan Q1 2020 verrattuna?

Osuus yrityksistä liikevaihdonmuutosluokassa sektorissa (%-vastanneista)

Kommentit

- ◆ Liikevaihdon muutoksen paino siirtyy positiivisempaan suuntaan, kun verrataan vastauksien jakaumaa koko vuodesta 2020 verrattuna vuoteen 2019 ja vuoden 2021 ensimmäistä neljännestä verrattuna vuoden 2020 ensimmäiseen neljännekseen
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoimialan yrityksillä liikevaihto painottuu eniten negatiivisiin arvoihin, mutta myös hallinto- ja tukipalvelu-toiminnan yrityksillä häntä pitenee negatiiviseen suuntaan
- ◆ Informaatio ja viestintäsektorin hyvä menestys kriisin aikana indikoi koronavaiheen vauhdittaneen yritysten digitalisaatiota

1.PK-yritykset olettavat vuoden 2020 liikevaihdon laskevan vuodesta 2019

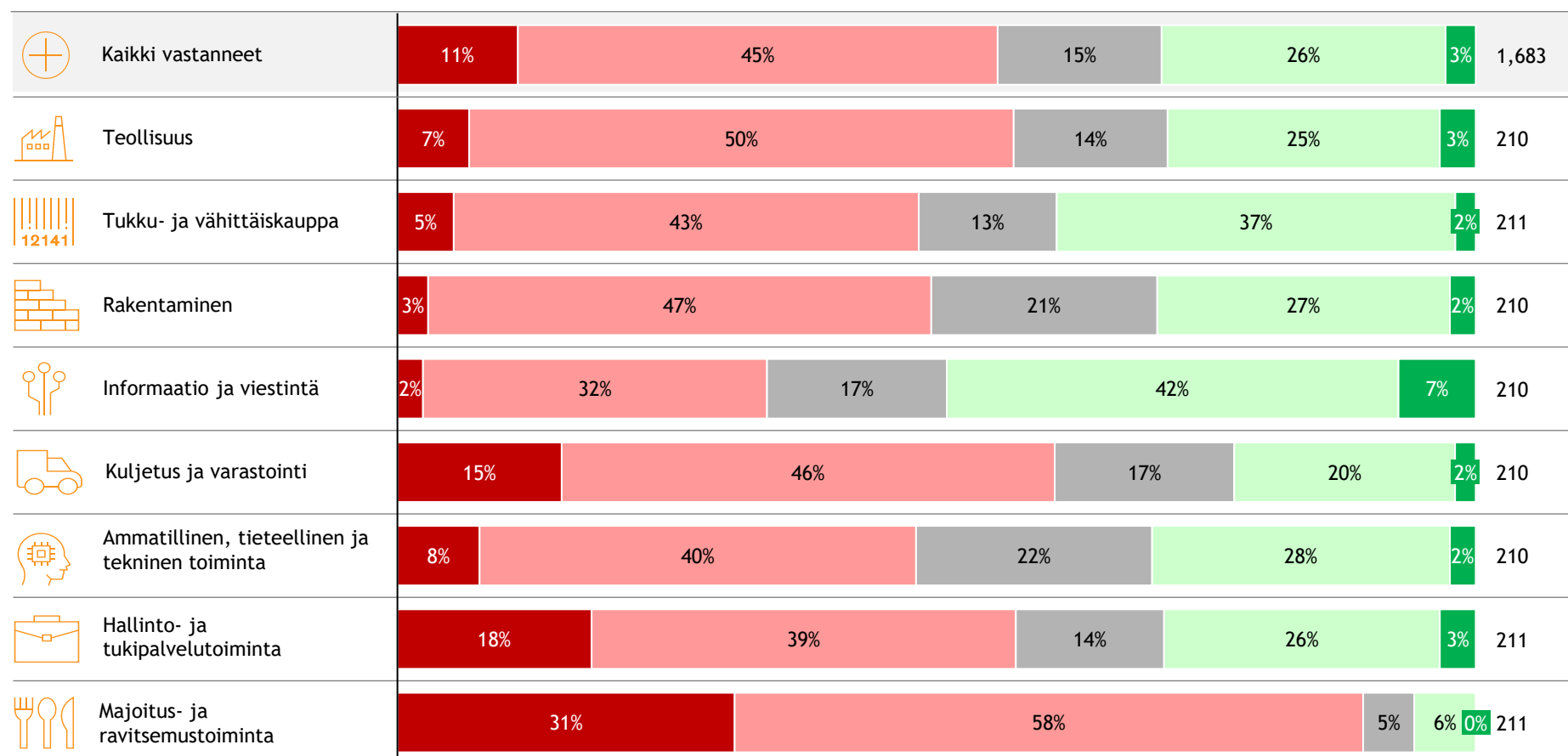
1. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

Sektori Liikevaihto koko vuonna 2020 verrattuna vuoden 2019 liikevaihtoon¹. % vastanneista yrityksistä

- ◆ Vuosi 2020 on ollut haastava läpi toimialojen ja 56% yrityksistä raportoi liikevaihtonsa laskeneen viimevuoden tasosta
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminta on laskenut toimialoista eniten ja kyseisen toimialan yrityksistä vain 6% raportoi liikevaihdon kasvua vuodelle 2020 vuoteen 2019 verrattuna
- ◆ Informaatio ja viestintä toimialan yritykset ovat onnistuneet toimimaan koronasta huolimatta hyvin - vain 34% sanoi liikevaihtonsa laskeneen ja 49% sanoi liikevaihtonsa nousseen vuoden 2020 aikana

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1.

1. Kaikista pienimmät pk-yritykset arvioivat liikevaihtonsa heikentyneen eniten vuodesta 2019

1. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?

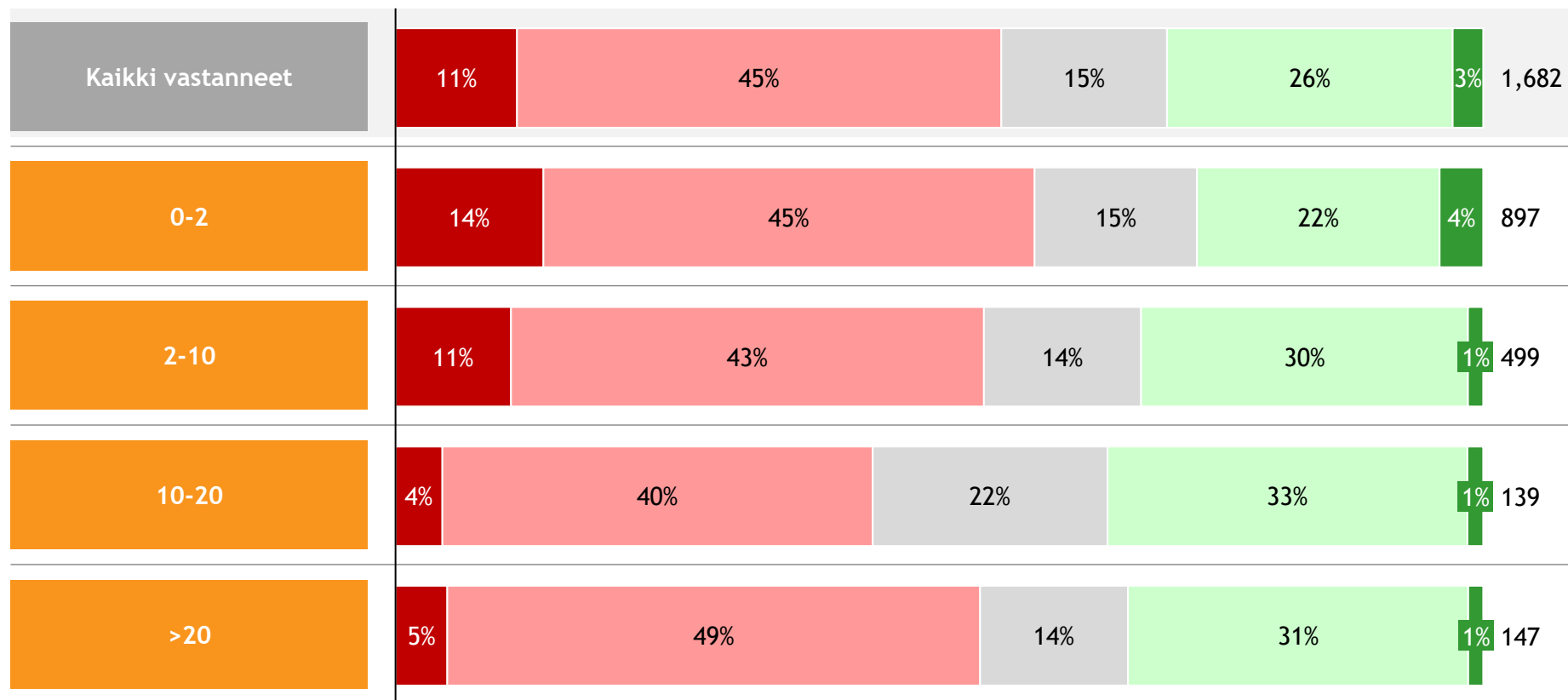
Liikevaihdon muutos, %

■ < -40
 ■ -1-40
 ■ 0
 ■ +1-40
 ■ > +40

Yrityksen liikevaihto,
miljoonaa euroa

Liikevaihto vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2019¹,
% vastanneista

Kommentit

- ◆ Yritykset, joiden liikevaihto on alle 2M€, ovat altistuneet eniten merkittävälle liikevaihdon laskulle (<-40%)
- ◆ Yli 10M€ liikevaihdon yritykset ovat pärjänneet pienempiä yrityksiä paremmin
 - 32% yli 20M€ liikevaihdon yrityksistä on kasvattanut liikevaihtoaan ja 1% on kyennyt kasvattamaan liikevaihtoaan yli 40%
 - 5% Yli 20M€ liikevaihdon yrityksistä on kokenut yli 40% suuruisen liikevaihdon laskun vuoteen 2019 verrattuna

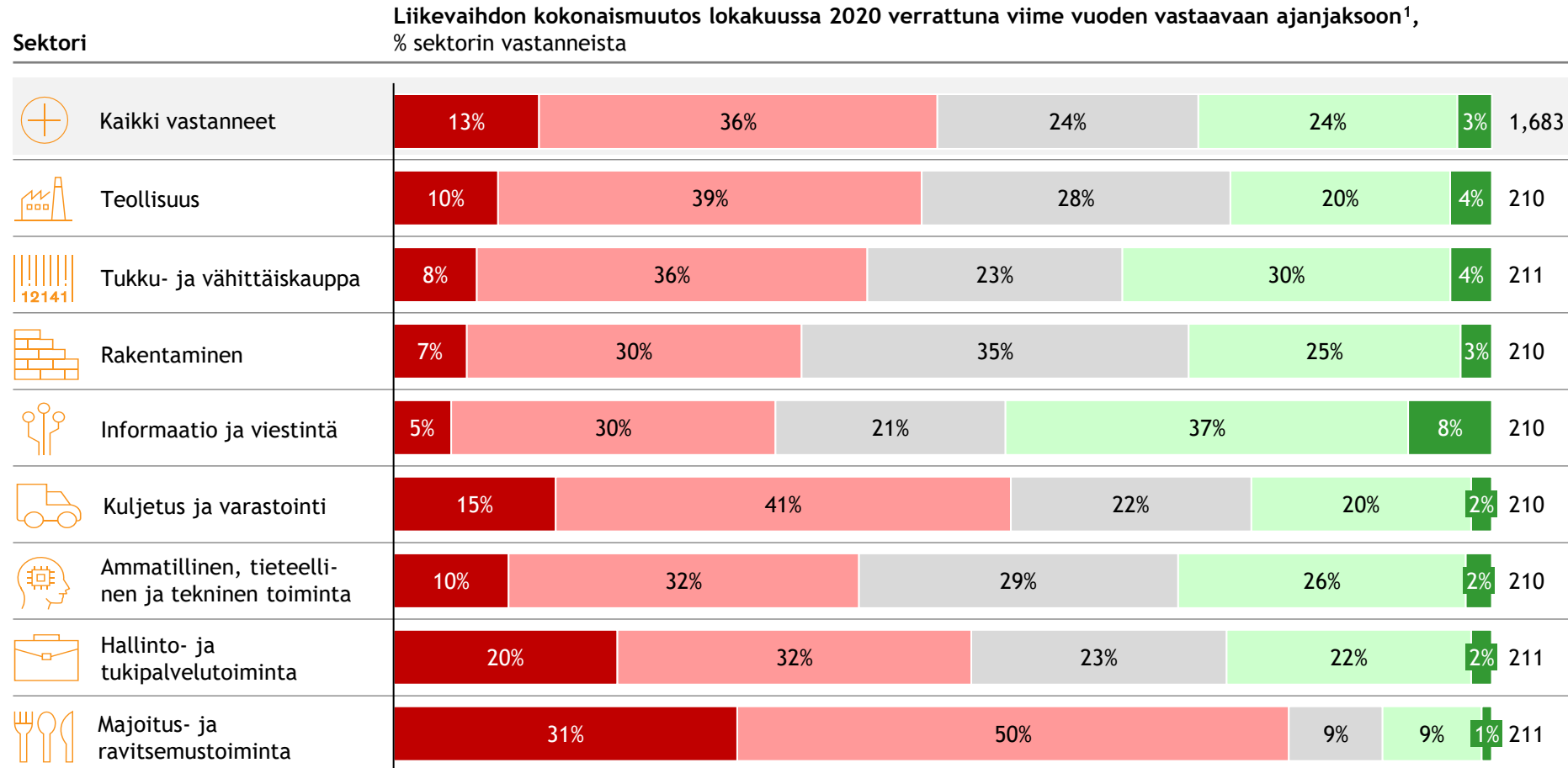
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1.

1. Kuluvan vuoden lokakuussa liikevaihto on heikentynyt 49% yrityksistä viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna

2. Kuinka paljon arvioitte lokakuun 2020 liikevaihdon muuttuneen lokakuun 2019 liikevaihdosta?

Liikevaihdon kokonaismuutos, %

■ < -40 ■ -1-40 ■ 0 ■ +1-40 ■ > +40

Kommentit

- ◆ Vaikka liikevaihtotasot ovat palautuneet kevään tasosta, on liikevaihto silti laskenut noin puolilla yrityksistä viimevuoden lokakuun tasosta
- ◆ 27% yrityksistä on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoaan lokakuun aikana viimevuoden lokakuun liikevaihdon tasosta
 - Maaliskuussa vain 10% raportoi liikevaihtonsa nousseen ja toukokuussa vastaava luku oli 16%
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminta on laskenut toimialoista eniten ja kyseisen toimialan yrityksistä vain 10% raportoi liikevaihdon kasvua
- ◆ Informaatio ja viestintä toimialan yritykset ovat onnistuneet toimimaan koronasta huolimatta hyvin - vain 35% sanoi liikevaihtonsa laskeneen ja 45% sanoi liikevaihtonsa nousseen vuoden 2020 lokakuun aikana

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 2

1. Liikevaihto on palautunut syksyllä kevään tasosta toimialojen poikki

Kesäkuun kysely: 2. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 (tammi-toukokuu) liikevaihdon muuttuneen vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna?

2. Kuinka paljon arvioitte lokakuun 2020 liikevaihdon muuttuneen lokakuun 2019 liikevaihdosta?

Liikevaihdon kokonaismuutos, %

■ < -40 ■ -1-40 ■ 0 ■ +1-40 ■ > +40

Sektori	Liikevaihdon kokonaismuutos kuluvan vuoden tammi-toukokuu aikana verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon ¹ , % sektorin vastanneista				Lokakuu '20 vs lokakuu '19 ²							
 Kaikki vastanneet	15%	46%	18%	19%	2%	1,681	13%	36%	24%	24%	3%	1,683
 Teollisuus	8%	49%	21%	17%	4%	295	10%	39%	28%	20%	4%	210
 Tukku- ja vähittäiskauppa	12%	51%	11%	25%	0%	210	8%	36%	23%	30%	4%	211
 Rakentaminen	12%	40%	24%	22%	2%	225	7%	30%	35%	25%	3%	210
 Informaatio ja viestintä	5%	49%	14%	29%	3%	202	5%	30%	21%	37%	8%	210
 Kuljetus ja varastointi	12%	49%	21%	17%	2%	190	15%	41%	22%	20%	2%	210
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	7%	46%	24%	20%	2%	214	10%	32%	29%	26%	2%	210
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	7%	51%	24%	16%	1%	140	20%	32%	23%	22%	2%	211
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	59%	33%	5%	3%		205	31%	50%	9%	9%		211

Kommentit

- ♦ Yritysten liikevaihtotasot ovat parantuneet lokakuussa tammi-toukokuun liikevaihtotasosta:
 - Liikevaihdon laskua raportoineiden yritysten osuus on pienentynyt 12% lokakuussa tammi-toukokuun tasosta
 - Liikevaihdon kasvua raportoineiden yritysten osuus on kasvanut 6% lokakuussa tammi-toukokuun tasosta
- ♦ Majoitus- ja ravitsemustoiminnan yritysten keskuudessa yli 40% liikevaihdon laskua raportoineiden yritysten osuus on pienentynyt 28%
- ♦ Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan yritysten keskuudessa kahtiajako on syventynyt: Yli 40% liikevaihtotason laskua kokeneiden yritysten osuus on kasvanut 13% ja myös liikevaihtoa kasvattaneiden yritysten osuus on kasvanut 7%

1. Perustuen toukokuun kyselyn kysymykseen 2. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 2.

1.Pk-yritykset olettavat alkuvuoden 2021 liikevaihdon laskevan alkuvuoden 2020 liikevaihdosta

3. Kuinka paljon ennustatte Q1 2021 liikevaihdon muuttuvan Q1 2020 verrattuna?

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

Sektori	Liikevaihto alkuvuonna 2021 verrattuna vuoden 2020 alkuvuoteen ¹ , % vastanneista					
Kaikki vastanneet	10%	35%	28%	24%	3%	1,683
Teollisuus	3%	42%	32%	18%	4%	210
Tukku- ja vähittäiskauppa	6%	43%	23%	27%	1%	211
Rakentaminen	8%	36%	36%	19%	2%	210
Informaatio ja viestintä	2%	21%	25%	46%	5%	210
Kuljetus ja varastointi	11%	39%	31%	17%	1%	210
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	7%	29%	30%	31%	2%	210
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	17%	26%	32%	22%	3%	211
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	28%	44%	14%	13%	1%	211

- ◆ PK-yritykset olettavat alkuvuoden 2021 liikevaihtotason parantuvan hieman syksyn 2020 liikevaihtotasosta, mutta liikevaihtotasot ovat silti laskeneet ”normaalitasosta”
- ◆ Vertailtaessa kokoluokkien kesken, vuoden 2021 alkupuoliskoa tulokset jakautuvat tasaisesti
 - ◆ Noin puolet yrityksistä olettavat liikevaihtotason pysyvän samana tai parantuvan vuoden 2020 alkuvuoden tasosta
 - ◆ Noin puolet yrityksistä olettavat liikevaihtonsa pienentyvän vuoden 2020 alkuvuoden tasosta

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3.

1. Yritykset olettavat vuoden 2021 alkuvuoden pienenevän vuoden 2020 alkuvuodesta

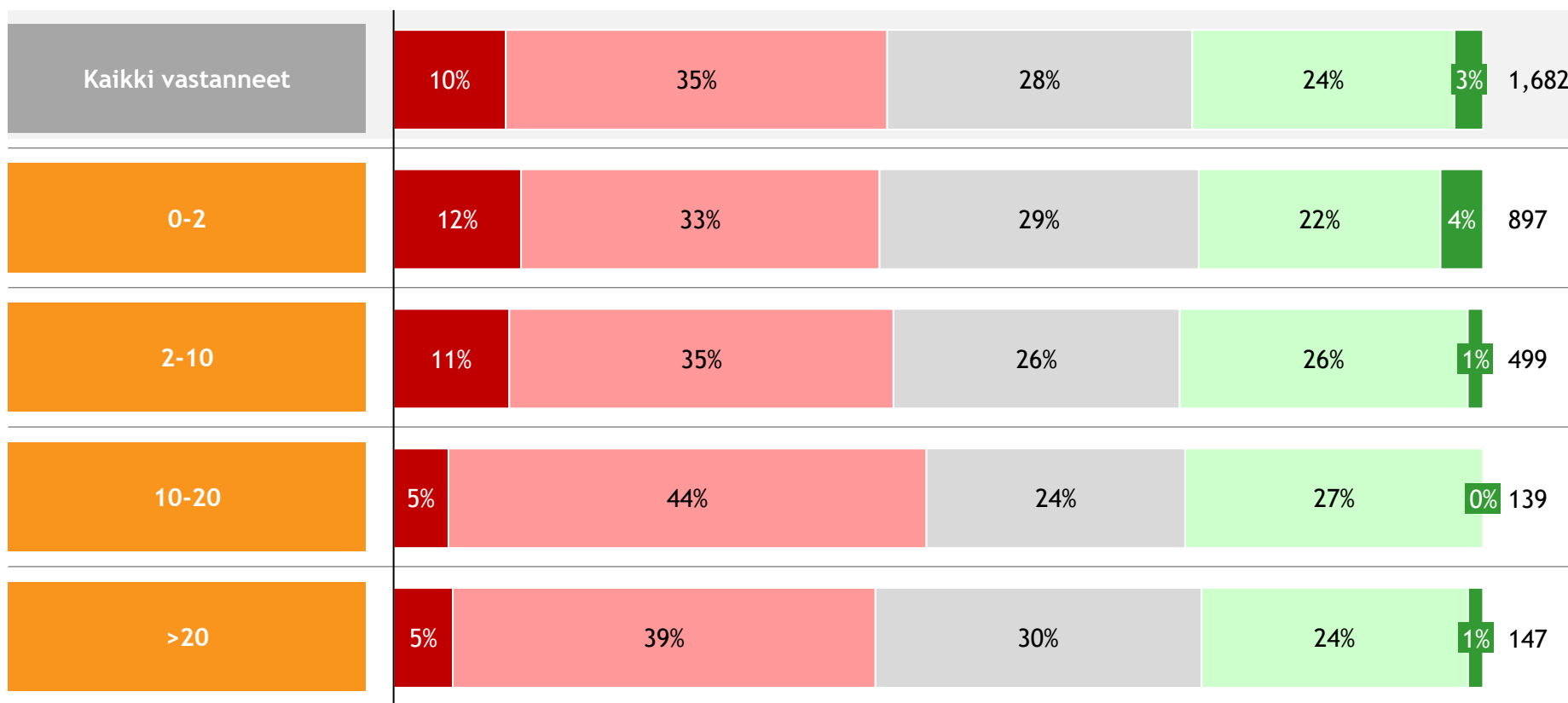
3. Kuinka paljon ennustatte Q1 2021 liikevaihdon muuttuvan Q1 2020 verrattuna?

Liikevaihdon muutos, %

■ < -40 ■ -1-40 ■ 0 ■ +1-40 ■ > +40

Yrityksen liikevaihto, miljoonaa euroa

Liikevaihto alkuvuonna 2021 verrattuna vuoden 2020 alkuvuoteen¹, % vastanneista

Kommentit

- ♦ Vertailtaessa kokoluokkien kesken alkuvuotta 2021 tulokset jakautuvat tasaisesti
- ♦ Noin puolet yrityksistä kokoluokkien kesken olettavat liikevaihtotason pysyvän samana tai parantuvat ja noin puolet yrityksistä kokoluokkien kesken olettavat liikevaihdon laskevan vuoden 2020 alkuvuoden tasosta
- ♦ Yli 10M€ liikevaihdon yritysten keskuudessa radikaalin laskun (< -40) määrän oletetaan olevan pienempi, kuin alle 10M€ liikevaihdon yritysten keskuudessa

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3.

1. Teollisuus: Koronakriisi heikentänyt yritysten liikevaihtoa kaikilla teollisuudenaloilla, mutta palautuminen on alkanut syksyllä

2. Kuinka paljon arvioitte lokakuun 2020 liikevaihdon muuttuneen lokakuun 2019 liikevaihdosta?

3. Kuinka paljon ennustatte Q1 2021 liikevaihdon muuttuvan Q1 2020 verrattuna?

Liikevaihdon muutos

Teollisuus

Toimialat (Yli 5 miljardin € markkinatuotoksen toimialat, Tilastokeskus)

	Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan ¹ , % vastanneista	Liikevaihto lokakuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan ² , % vastanneista	Liikevaihto Q1 2021 verrattuna 2020 vastaavaan ajankohtaan ³ , % vastanneista	Kommentit
Kaikki vastanneet teollisuusyritykset	15% 46% 24% 12% 2% 295	10% 39% 28% 20% 4% 210	3% 42% 32% 18% 4% 210	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Koronakriisillä on edelleen vaikutuksia teollisuuden yrityksiin, mutta vaikutukset ovat pienentyneet kevään tasosta: <ul style="list-style-type: none"> - Liikevaihto on laskenut lokakuussa edellisen vuoden tasosta 49% yrityksistä, mutta kyseinen luku on pienentynyt 12% toukokuun tasosta ◆ Lokakuussa liikevaihto on kasvanut 24% teollisuuden yrityksistä viimevuoden lokakuuhun verrattuna ◆ Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus on laskenut eniten kyselyn TOL-2 teollisuuden sektoreista
Elintarvikkeiden valmistus	26% 44% 22% 7% 27	67% 7% 27% 15	60% 20% 13% 7% 15	
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	6% 55% 27% 12% 33	33% 40% 27% 15	7% 33% 40% 20% 15	
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	50% 50% 8	9% 55% 27% 9% 11	36% 45% 9% 9% 11	
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	5% 45% 18% 23% 9% 22	19% 19% 38% 19% 6% 16	31% 38% 19% 13% 16	
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	10% 55% 17% 17% 29	7% 27% 20% 40% 7% 15	7% 27% 40% 27% 15	
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	38% 48% 14% 21	13% 47% 27% 7% 15	7% 67% 13% 7% 15	
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	20% 44% 28% 6% 50	10% 50% 23% 17% 30	3% 57% 30% 10% 30	
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	14% 43% 14% 14% 14% 21	20% 27% 33% 7% 13% 15	40% 33% 13% 13% 15	
Sähkölaitteiden valmistus	29% 29% 24% 17	56% 13% 19% 13% 16	31% 38% 25% 6% 16	
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	20% 48% 28% 46	11% 30% 34% 23% 2% 47	4% 38% 34% 21% 2% 47	
Koneiden ja laitteiden korjaus	14% 52% 14% 19% 21	13% 27% 40% 20% 15	7% 33% 27% 33% 15	

1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 2. 3. Perustuen kyselyn kysymykseen 3.

1. Teollisuus: Teollisuudessa pienimpien yritysten liikevaihto on laskenut eniten vuoteen 2019 verrattuna

1. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?

Liikevaihdon muutos, %

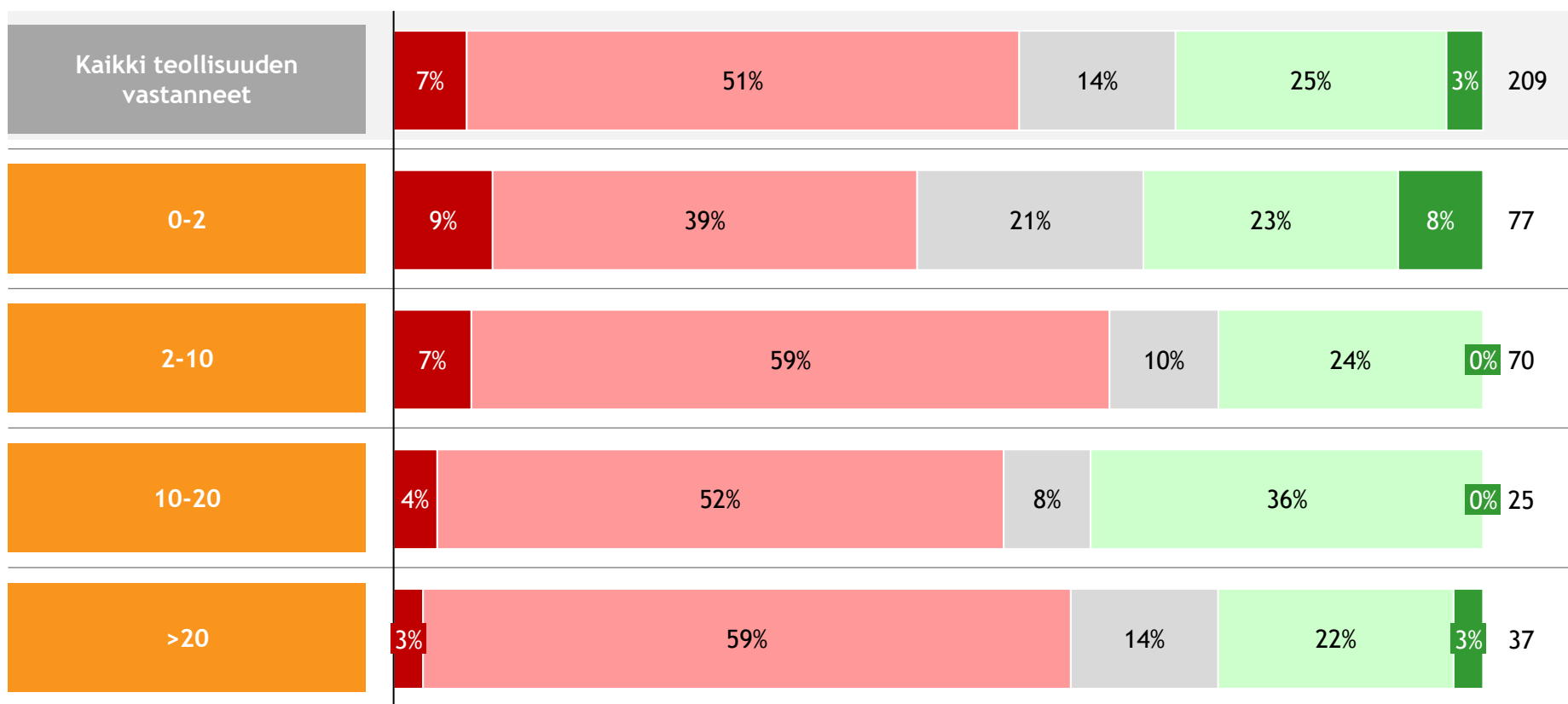

Teollisuus

Yrityksen liikevaihto, miljoonaa euroa

Liikevaihto vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2019¹, % vastanneista

Kommentit

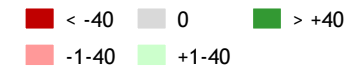
- ◆ Teollisuudessa liikevaihto on laskenut yli puolilla yrityksistä vuoden 2020 aikana vuoden 2019 tasosta
- ◆ Yli 40% liikevaihdon laskua painottuu alle 10M€ liikevaihdon yrityksillä
- ◆ Alle 2M€ liikevaihdon yritykset ovat kahtiajakautuneet:
 - 31% on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoaan ja 8% on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoaan yli 40% edelliseen vuoteen verrattuna
 - Teollisuuden alle 2M€ liikevaihdon yrityksistä 48% raportoi liikevaihtonsa laskeneen viimevuoteen verrattuna

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1.

1. Teollisuus: Tilauskertymä on parantunut toukokuun tasosta teollisuuden yrityksillä, mutta tilauskertymä on edelleen laskenut vuodesta 2019 puolilla yrityksistä

8.1 Miten yrityksenne tilauskertymä on muuttunut vuoden 2020 lokakuun aikana kun vertaatte vastaavaan aikaan vuonna 2019?

Tilauskertymän muutos

Teollisuus

Toimialat (Yli 5 miljardin € markkinatuotoksen toimialat, Tilastokeskus)

Tilauskertymän muutos toukokuussa verrattuna 2019 toukokuuhun¹, % vastanneista

Tilauskertymän muutos lokakuussa verrattuna 2019 lokakuuhun², % vastanneista

Kommentit

Toimiala	Toukokuu 2020 vs 2019 (%)	Lokakuu 2020 vs 2019 (%)	Yhteensä
Kaikki vastanneet teollisuusyritykset	23% < -40, 40% -1-40, 22% 0, 12% +1-40, 3% > +40	10% < -40, 38% -1-40, 28% 0, 20% +1-40, 4% > +40	295
Elintarvikkeiden valmistus	26% < -40, 44% -1-40, 11% 0, 19% +1-40	60% < -40, 20% 0, 13% +1-40, 7% > +40	27
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	18% < -40, 39% -1-40, 36% 0, 6% +1-40	47% < -40, 20% 0, 33% +1-40	33
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	50% < -40, 50% -1-40	18% < -40, 27% -1-40, 36% 0, 18% +1-40	8
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	14% < -40, 23% -1-40, 41% 0, 18% +1-40, 5% > +40	0% < -40, 38% -1-40, 31% 0, 19% +1-40, 13% > +40	22
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	24% < -40, 41% -1-40, 14% 0, 21% +1-40	13% < -40, 20% -1-40, 33% 0, 33% +1-40	29
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	10% < -40, 38% -1-40, 33% 0, 19% +1-40	20% < -40, 40% -1-40, 27% 0, 7% +1-40, 7% > +40	21
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	24% < -40, 54% -1-40, 18% 0, 4% +1-40	20% < -40, 43% -1-40, 30% 0, 7% +1-40	50
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	19% < -40, 38% -1-40, 19% 0, 10% +1-40, 14% > +40	8% < -40, 38% -1-40, 31% 0, 8% +1-40, 15% > +40	21
Sähkölaitteiden valmistus	12% < -40, 24% -1-40, 24% 0, 29% +1-40, 12% > +40	44% < -40, 13% 0, 31% +1-40, 13% > +40	17
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	30% < -40, 37% -1-40, 22% 0, 4% +1-40, 7% > +40	11% < -40, 30% -1-40, 36% 0, 21% +1-40, 2% > +40	46
Koneiden ja laitteiden korjaus	29% < -40, 38% -1-40, 19% 0, 10% +1-40, 5% > +40	7% < -40, 40% -1-40, 20% 0, 33% +1-40	21

- ◆ Tilauskertymän muutos on parantunut lokakuussa toukokuun tasosta teollisuuden yrityksillä
- ◆ Tilauskertymän suuren laskun (< -40%) esiintyvyys on vähentynyt merkittävästi toukokuun tasosta lokakuussa, mutta tilauskertymä on edelleen laskenut noin puolilla yrityksistä vuoden 2019 tasosta toimialojen poikki

1. Perustuen toukokuun kyselyn kysymykseen 8.1. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 8.1.

1. Tilauskertymän positiivinen muutos on pääsääntöisesti johtunut toimialan markkinanäkymien positiivisesta muutoksesta

 % vastanneista

8.2. Mistä tilauskertymän positiivinen muutos näkemyksenne mukaan aiheutuu?

Sektori 	Positiivisesti tilauskertymään vaikuttaneet tekijät, % kyselyyn vastanneista sektorin yrityksistä				Sektorin N kyselyssä	Kommentit
 Kaikki vastanneet	9%	5%	5%	10%	210	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Toimialan markkinanäkymä on yleisin tilauskertymään positiivisesti vaikuttanut tekijä ◆ 5% teollisuuden yrityksistä raportoi uuden liiketoiminnan vaikuttaneen tilauskertymäänsä positiivisesti ja etenkin elintarvikkeiden valmistu, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus sekä koneiden ja laitteiden valmistus sektorin yritykset ovat saaneet uudella liiketoiminnalla parannettua tilauskertymäänsä ◆ 5% raportoi kilpailuaseman parantumisen vaikuttaneen tilauskertymään positiivisesti ◆ Muita positiivisesti vaikuttavina syinä teollisuuden yritykset ilmoittavat yksittäiset projektit, aktiivinen myyntityö, koronan luomat mahdollisuudet ja julkiset ja yksityiset investoinnit
Elintarvikkeiden valmistus	7%	7%	13%	7%	15	
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	27%	7%	0%	0%	15	
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	0%	0%	9%	9%	11	
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	6%	6%	13%	6%	16	
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	13%	7%	7%	13%	15	
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	13%	7%	0%	0%	15	
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	3%	0%	0%	7%	30	
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	7%	7%	0%	7%	15	
Sähkölaitteiden valmistus	19%	13%	0%	25%	16	
Muiden kulkuneuvojenvalmistus	6%	2%	4%	13%	47	
Koneiden ja laitteiden korjaus	7%	7%	13%	13%	15	
	Toimialan markkinanäkymät	Kilpailuaseman parantuminen	Uusi liiketoiminta	Muu		

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.2.

1. Tilauskertymän negatiivinen muutos on pääsääntöisesti johtunut toimialan markkinanäkymien negatiivisesta muutoksesta

8.3 Mistä tilauskertymän negatiivinen muutos näkemyksenne mukaan aiheutuu?

 % vastanneista

Sektori 	Negatiivisesti tilauskertymään vaikuttaneet tekijät, % kyselyyn vastanneista sektorin yrityksistä					Sektorin N kyselyssä	Kommentit
 Kaikki vastanneet	22%	9%	9%	3%	20%	210	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Toimialan markkinanäkymä on yleisin negatiivisesti ja positiivisesti tilauskertymään vaikuttanut tekijä, mikä indikoi markkinanäkymän olevan yrityskohtainen ◆ Asiakkaiden rahoitusvaikeudet ja uusasiakashankinta tai matkustusrajoitteet ovat myös luoneet ongelmia ◆ Vain harvalla yrityksistä esiintyy logistiikkaongelmia ◆ Muina syinä tilauskertymän negatiiviselle muutokselle teollisuuden yritykset ilmoittavat koronasta johtuva epävarmuus kotimaassa ja ulkomailla, investointien väheneminen, koronasta johtuva tuotteiden kysyntä ja lykkääntyneet projektit
Elintarvikkeiden valmistus	33%	0%	0%	0%	27%	15	
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	7%	0%	7%	0%	40%	15	
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	9%	9%	9%	9%	36%	11	
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	31%	13%	0%	6%	0%	16	
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	27%	7%	7%	0%	7%	15	
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	40%	7%	27%	7%	13%	15	
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	37%	17%	7%	3%	20%	30	
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	7%	20%	13%	7%	20%	15	
Sähkölaitteiden valmistus	25%	6%	6%	6%	19%	16	
Muiden kulkuneuvojenvalmistus	17%	6%	11%	0%	17%	47	
Koneiden ja laitteiden korjaus	7%	7%	7%	0%	33%	15	
	Toimialan markkinanäkymät	Uusasiakashankinta ulkomailla tai matkustusrajoitteet	Asiakkaiden rahoitusvaikeudet	Logistiikkaongelmat	Muu		

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.2.

1. Tukku- ja vähittäiskauppa: Elintarvikkeissa menee verrattain hyvin, vaikka kenttä onkin polarisoitunut – muu vähittäiskauppa on kärsinyt selvästi enemmän

2. Kuinka paljon arvioitte lokakuun 2020 liikevaihdon muuttuneen lokakuun 2019 liikevaihdosta?

Tukku- ja vähittäiskauppas

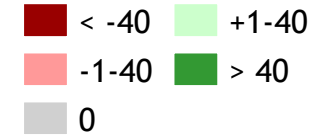
Toimiala

Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan², % vastanneista

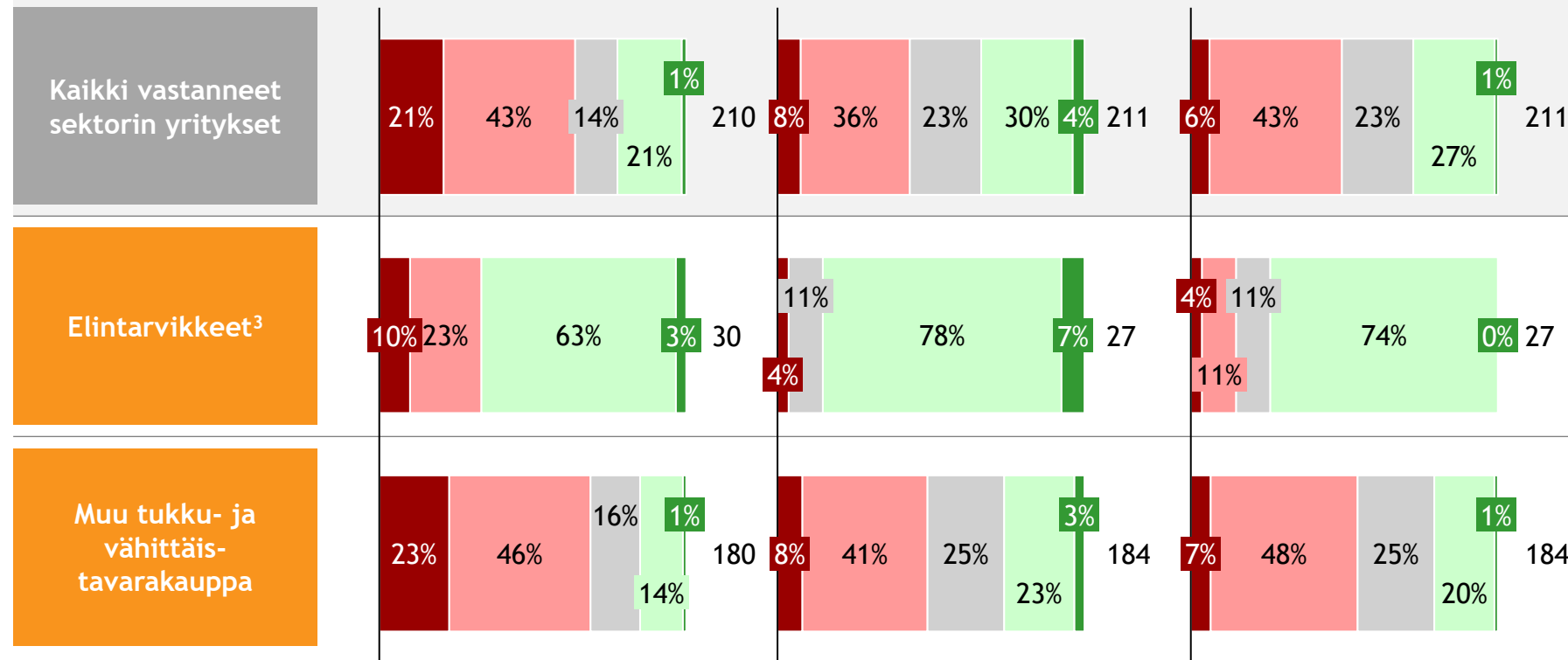
Liikevaihto lokakuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan², % vastanneista

Liikevaihto alkuvuonna 2021 verrattuna 2020 vastaavaan ajankohtaan³, % vastanneista

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

- ◆ Elintarvikekauppa yritykset ovat pääsääntöisesti onnistuneet kasvamaan läpi kriisin ja yritysten liikevaihtotaso on parantunut maaliskuun ja toukokuun tasosta
- ◆ Liikevaihto muussa tukku- ja vähittäistavarakaupassa on kärsinyt enemmän: 49%:lla vastanneista liikevaihto laski ja 26%:lla liikevaihto kasvoi lokakuussa.
- ◆ Isoa laskua (< -40%) kokeneiden yritysten osuus on pienentynyt maaliskuun ja toukokuun tasosta

1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 2. 3. Perustuen kyselyn kysymykseen 3. 4. TOL-luokat 471-472 Vähittäiskauppa erikoistumattomissa myymälöissä (supermarketit yms.) ja Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

1. Tukku- ja vähittäiskauppa: Liikevaihto pienimmissä sektorin yrityksissä on kärsinyt eniten

2. Kuinka paljon arvioitte lokakuun 2020 liikevaihdon muuttuneen lokakuun 2019 liikevaihdesta?

Liikevaihdon muutos, %

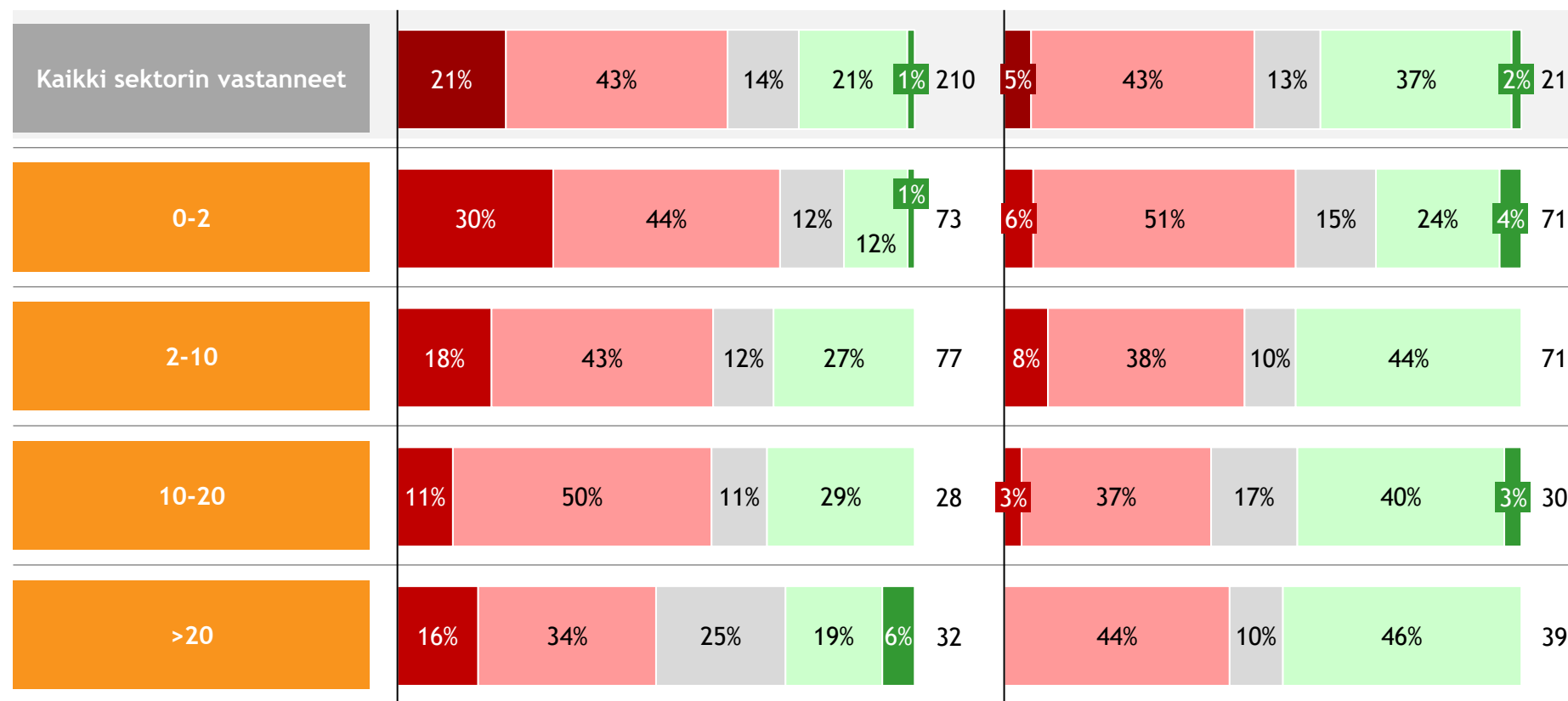
Tukku- ja vähittäiskauppa
Yrityksen liikevaihto, miljoonaa euroa

Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan¹, % vastanneista

Liikevaihto lokakuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan², % vastanneista

Kommentit

- ◆ Liikevaihdon taso on parantunut toukokuun tasosta huomattavasti tukku- ja vähittäistavarakaupan yrityksillä:
 - Liikevaihdon nousua raportoineiden yritysten määrä on kasvanut 17%
 - Suurta liikevaihdon laskua (< -40%) kokeneiden yritysten osuus on pienentynyt 16% toukokuun tasosta
- ◆ Yli 20M€ liikevaihdon tukku- ja vähittäistavarakaupan yritysten keskuudessa ei esiintynyt lokakuussa enää yli 40% liikevaihdon laskua

1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 2.

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - **Yritysten sopeutustoimenpiteet**
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

2. Yhteenveto: Yritysten mahdollisuudet sopeuttaa operatiivisia kustannuksiaan ovat rajalliset ja pitkälti jo käytetty

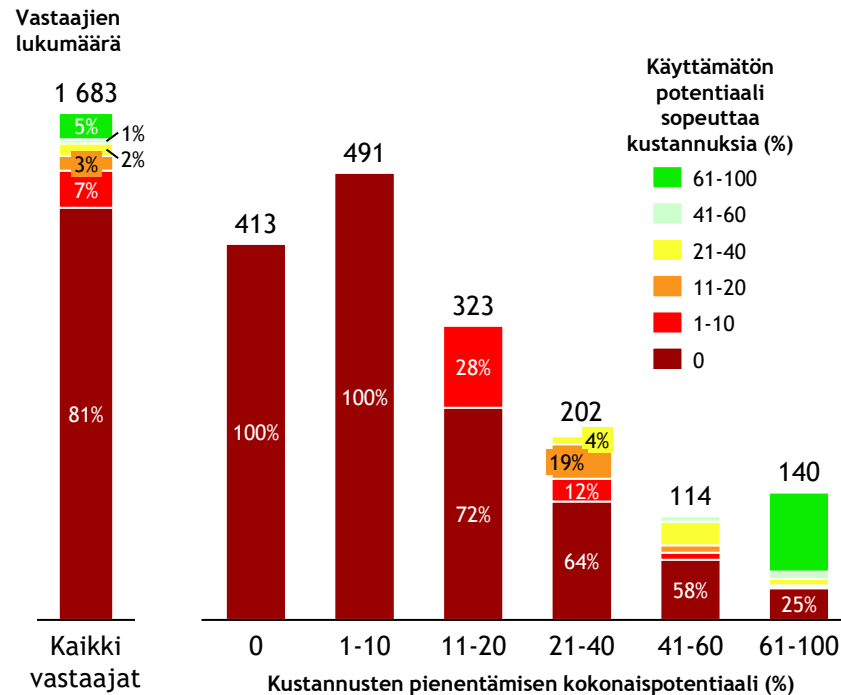
11. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia, jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

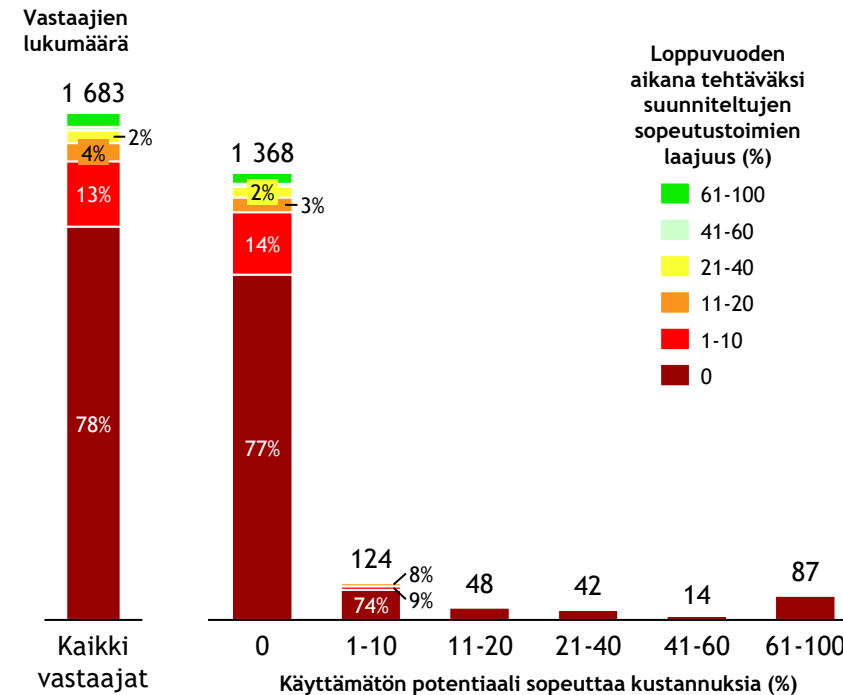
13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta?

Kommentit

Kustannusten pienentämisen kokonaispotentiaali vs. jäljellä oleva potentiaali (% normaalitasosta)

Jäljellä oleva kustannusten pienentämisen potentiaali vs. loppuvuoden aikana tehtäväksi aiottu sopeutustoimet (% normaalitasosta)

- ♦ Yritysten kyky sopeuttaa kustannuksiaan on rajallinen - yli 75% arvioi kykenevänsä sopeuttamaan kustannuksiaan alle 20% normaalitasosta
- ♦ Suurin osa sopeutuspotentiaalista on jo käytetty - 81% vastaajista arvioi käyttäneensä koko potentiaalin
- ♦ Yli 78% vastaajista ei aio sopeuttaa kustannuksiaan loppuvuonna normaalitasosta
- ♦ Yritysten sopeutusvara on pitkälti jo käytetty, minkä vuoksi taloudellisen tilanteen heikkenemisen jatkuminen saattaisi kasvattaa tappioita merkittävästi

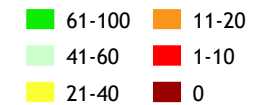
2. Kassakriisissä olevat yritykset eivät pysty sopeuttamaan kustannuksiaan enää lisää – myös vakavaraisemmat yritykset ovat käyttäneet enemmistön sopeutuspotentiaalistaan

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

11. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia enimmillään (=toistuvia kuluja, jotka liittyvät liiketoiminnan, laitteen ja komponentin toimintaan) jos vertaatte tilanteeseen ennen Korona-kriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

Operatiivisten kustannusten pienennys, %

Kustannusten pienentämisen kokonaispotentiaali² suhteessa normaalitasoon vs. yrityksen maksuvalmius¹

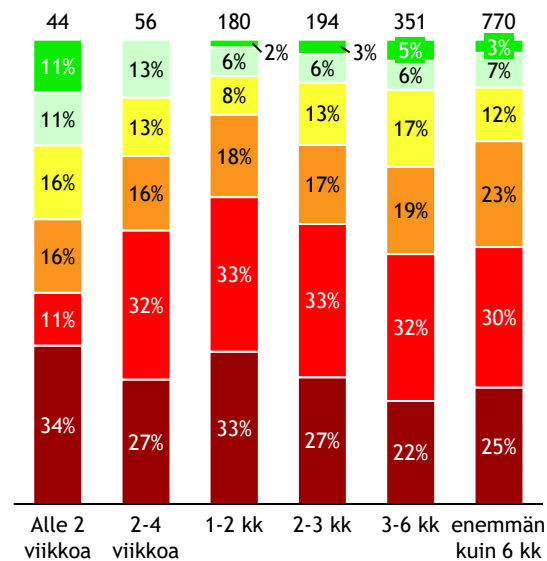

Tehdyt kustannusten sopeutustoimet³ suhteessa normaalitasoon vs. yrityksen maksuvalmius¹

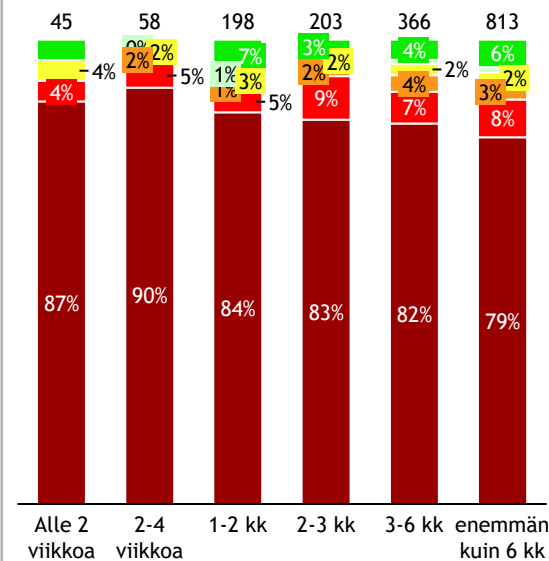
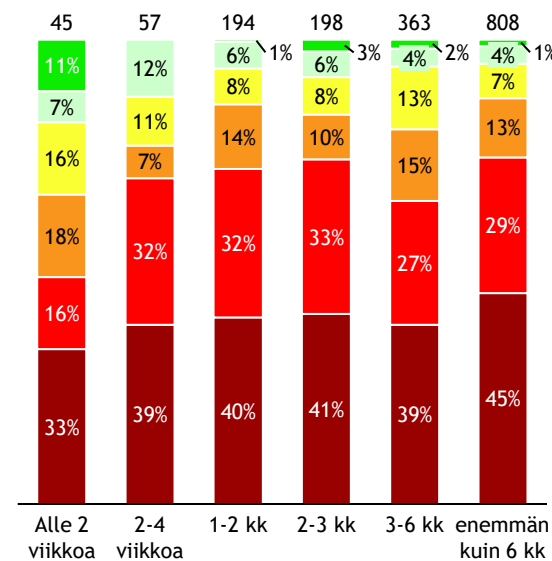

Jäljellä oleva kustannusten pienentämisen potentiaali suhteessa normaalitasoon vs. yrityksen maksuvalmius¹

Kommentit

Aika ennen maksukyvyttömyyttä

- ◆ Lähimpänä maksukyvyttömyyttä olevat yritykset ovat löytäneet kustannusten sopeuttamisen potentiaalia - ja myös käyttäneet käytännössä kaiken sopeuttamispotentiaalin
- ◆ Myös maksuvalmiuden suhteen vakavaraisemmat yritykset ovat käyttäneet merkittävän osan sopeutuspotentiaalistaan

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 11. 3. Perustuen kyselyn kysymykseen 12.

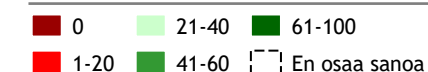
2. Kustannusten sopeuttamispotentiaali, tehtyjen toimenpiteiden taso ja tulevien toimenpiteiden taso jakautuvat toimialoittain

11. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia enimmillään jos vertaatte tilanteeseen ennen Korona-kriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta?

Operatiivisten kustannusten pienennys, %

Sektori	Kustannusten pienentämisen kokonaispotentiaali ¹ , % sektorin vastanneista					Toteutettu kustannusten pienentäminen normaalitasosta ² , % sektorin vastanneista					Arvioitu kustannusten lisäpienentäminen loppuvuonna nykyisestä tasosta ³ , % sektorin vastanneista					Kommentit	
Kaikki vastanneet	25%	48%	12%	7%	5%	1,683	42%	42%	9%	5%	1%	1,683	78%	16%	1%	1,683	<ul style="list-style-type: none"> Suurin osa yrityksistä ei aio pienentää kustannuksiaan loppuvuonna nykyisestä tasosta Rakentamisen, tukku- ja vähittäistavarakaupan, informaatio- ja viestinnän sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminnan yrityksistä vain noin puolet ovat toteuttaneet kustannusten pienentämistoimia Majoitus- ja ravitsemustoiminnan yritykset ovat löytäneet muita toimialoja enemmän kustannusten sopeutuspotentiaalia
Teollisuus	23%	51%	13%	6%	5%	210	41%	50%	1%	1%	1%	210	75%	22%	1%	210	
Tukku- ja vähittäisauppa	28%	56%	6%	5%	4%	211	48%	42%	1%	1%	1%	211	77%	18%	2%	211	
Rakentaminen	33%	42%	10%	4%	8%	210	56%	35%	3%	3%	0%	210	78%	15%	1%	210	
Informaatio ja viestintä	19%	59%	9%	5%	5%	210	47%	46%	2%	2%	4%	210	87%	11%	0%	210	
Kuljetus ja varastointi	23%	51%	9%	6%	7%	210	37%	46%	9%	4%	2%	210	74%	20%	1%	210	
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	27%	44%	10%	9%	6%	210	41%	43%	8%	5%	2%	210	83%	11%	1%	210	
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	28%	41%	14%	10%	4%	211	47%	29%	9%	9%	2%	211	81%	12%	1%	211	
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	15%	42%	23%	9%	4%	211	18%	44%	27%	10%	1%	211	66%	21%	1%	211	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 11.

2. Perustuen kyselyn kysymykseen 12.

3. Perustuen kyselyn kysymykseen 13.

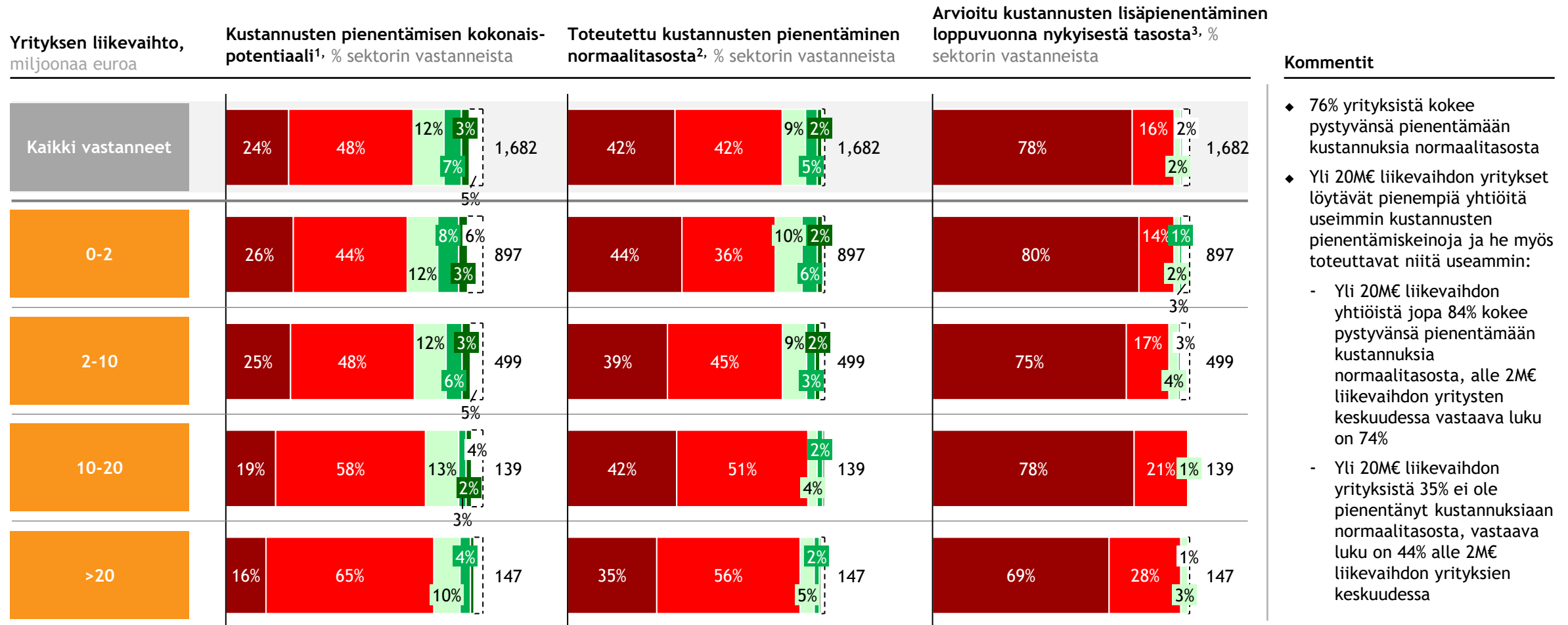
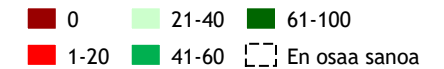
2. Suuret yhtiöt ovat sopeuttaneet kustannuksiaan pieniä yrityksiä useammin ja aikovat tehdä näin myös loppuvuonna

11. Kuinka paljon arvoitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia enimmillään jos vertaatte tilanteeseen ennen Korona-kriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta?

Operatiivisten kustannusten pienennys, %

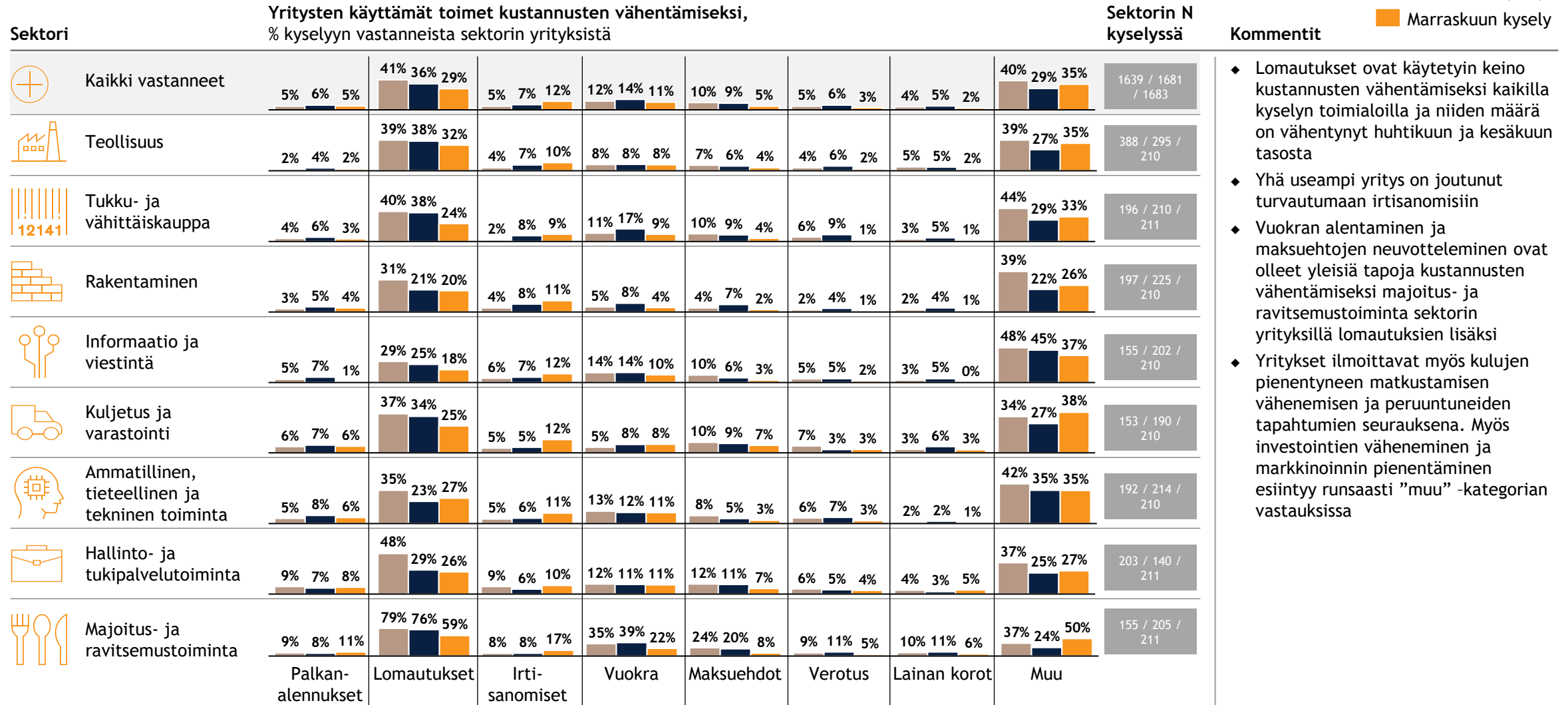

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 11. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 12. 3. Perustuen kyselyn kysymykseen 13.

2. Lomautukset ovat edelleen käytetyin keino kustannusten vähentämiseksi

12.1 Millä toimilla kustannuksia on pyritty pienentämään?

■ Huhtikuun kysely
■ Toukokuun kysely
■ Marraskuun kysely

1. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 12.1, kesäkuun kyselyn kysymykseen 12.1 ja huhtikuun kyselyn kysymykseen 12.1

2. Keinot kustannusten sopeuttamiseksi pysyvät samanlaisina loppuvuonna, mutta niiden esiintyvyys laskee

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä? Millä toimilla?

13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta? Millä toimilla?

□ Tähän asti ■ Loppuvuonna

Sektori	Yritysten tähän asti käyttämät ¹ ja ennakoit ² loppuvuoden toimet kustannusten vähentämiseksi, % kyselyyn vastanneista sektorin yrityksistä														Sektorin N kyselyssä		
 Kaikki vastanneet	5%	2%	29%	11%	12%	3%	11%	3%	5%	1%	3%	0%	2%	1%	35%	10%	1683
 Teollisuus	2%	0%	32%	15%	10%	2%	8%	1%	4%	0%	2%	0%	2%	0%	35%	13%	210
 Tukku- ja vähittäiskauppa	3%	1%	24%	9%	9%	3%	9%	3%	4%	2%	1%	0%	1%	0%	33%	10%	211
 Rakentaminen	4%	2%	20%	12%	11%	5%	4%	3%	2%	1%	1%	0%	1%	0%	26%	6%	210
 Informaatio ja viestintä	1%	1%	18%	5%	12%	2%	10%	0%	3%	0%	2%	0%	0%	1%	37%	8%	210
 Kuljetus ja varastointi	6%	0%	25%	11%	12%	4%	8%	3%	7%	2%	3%	0%	3%	0%	38%	15%	210
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6%	1%	27%	6%	11%	3%	11%	2%	3%	0%	3%	0%	1%	0%	35%	7%	210
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	8%	3%	26%	8%	10%	4%	11%	5%	7%	2%	4%	0%	5%	1%	27%	7%	211
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	11%	3%	59%	20%	17%	4%	22%	7%	8%	2%	5%	2%	6%	2%	50%	13%	211
	Palkanalennukset		Lomautukset		Irtisanomiset		Vuokra		Maksuehdot		Verotus		Lainan korot		Muu		

- ◆ Kustannusten sopeuttamismenetelmät pysyvät melko samanlaisina loppuvuonna mutta niiden esiintyvyys laskee paljon
- ◆ Lomautukset pysyvät edelleen yritysten suosiossa, mutta niidenkin esiintyvyys tulee vähenemään loppuvuonna noin puoleen nykyisestä tasosta
- ◆ Etenkin majoitus- ja ravitsemustoimintaa harjoittavat yritykset aikovat käyttää vähemmän lomautuksia loppuvuonna
- ◆ Myös irtisanomisia aiotaan käyttää vähemmän loppuvuonna

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 12. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 13.

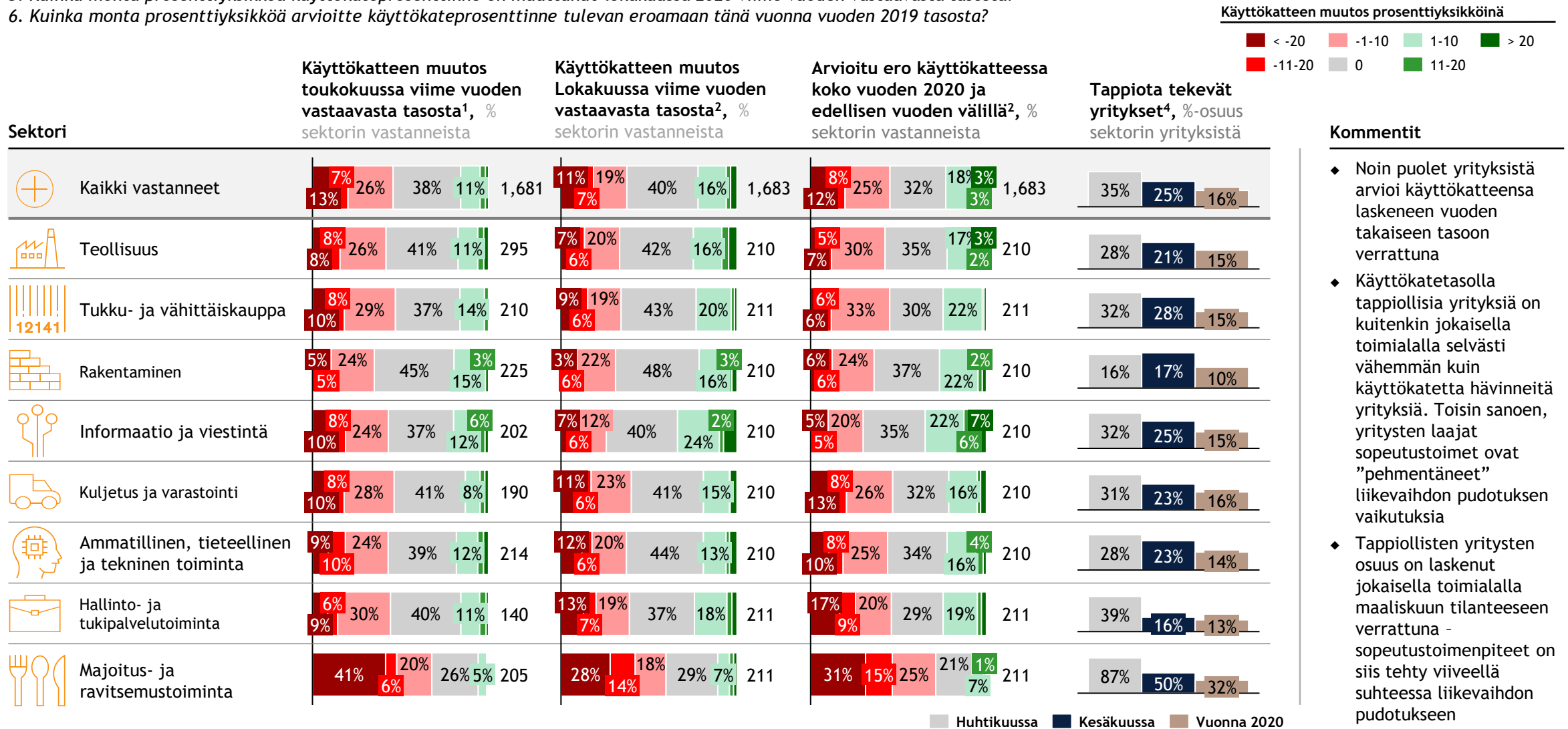
Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - **Käyttökäteen kehitys**
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

3. Yhteenveto: ~50% vastanneista arvioi käyttökatteensa laskeneen – kuitenkin vain viidesosa yrityksistä on tappiollisia käyttökateetasolla

5. Kuinka monta prosenttiyksikköä käyttökateprosenttinne on muuttunut lokakuussa 2020 viime vuoden vastaavasta tasosta?

6. Kuinka monta prosenttiyksikköä arvioitte käyttökateprosenttinne tulevan eroamaan tänä vuonna vuoden 2019 tasosta?

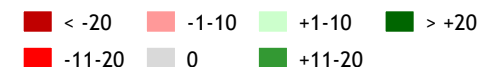

1. Perustuen kesäkuun kysymykseen 5. 2. Perustuen kysymykseen 5. 3. Perustuen kysymykseen 6. 4. Perustuen huhtikuun, kesäkuun ja marraskuun kyselyihin

3. 16% PK-yrityksistä olettaa vuoden 2020 olevan tappiollinen käyttökäteen tasolla

4. Mikä on arvioitu käyttökäteenne prosentteina liikevaihdosta vuonna 2020?

Käyttökäteen taso, %

Sektori	Vuoden 2020 käyttökäteen taso liikevaihdosta ¹ . % vastanneista yrityksistä							Kommentit	
Kaikki vastanneet	4%	3%	9%	19%	34%	18%	13%	1,683	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 16% yrityksistä on käyttökäteen tasolla kannattamattomia vuonna 2020 ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksistä jopa 33% yrityksistä on kannattamattomia käyttökäteen tasolla vuonna 2020 ja kyseisen sektorin yritysten käyttökate on myös laskenut eniten sektoreista ◆ Vähiten tappiollisia yrityksiä on ”rakentaminen”-sektorin yrityksissä, joista vain 10% on tappiollisia käyttökäteen tasolla vuonna 2020 ◆ Vuonna 2020 paras kannattavuus käyttökäteen tasolla on ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan yrityksillä
Teollisuus	3%	2%	10%	17%	35%	23%	10%	210	
Tukku- ja vähittäiskauppa	3%	2%	9%	16%	41%	15%	14%	211	
Rakentaminen	2%	7%	13%	47%	22%	8%	210		
Informaatio ja viestintä	4%	1%	10%	19%	29%	21%	16%	210	
Kuljetus ja varastointi	2%	5%	9%	22%	39%	14%	9%	210	
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	3%	3%	8%	17%	24%	22%	23%	210	
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	6%	2%	5%	24%	35%	20%	8%	211	
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	11%	9%	13%	22%	23%	9%	13%	211	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 4.

1. Käyttökatteen tasolla tappiollisia yrityksiä on suhteellisesti eniten alle 10M€ liikevaihdon yrityksissä

4. Mikä on arvioitu käyttökattenne prosentteina liikevaihdosta vuonna 2020?

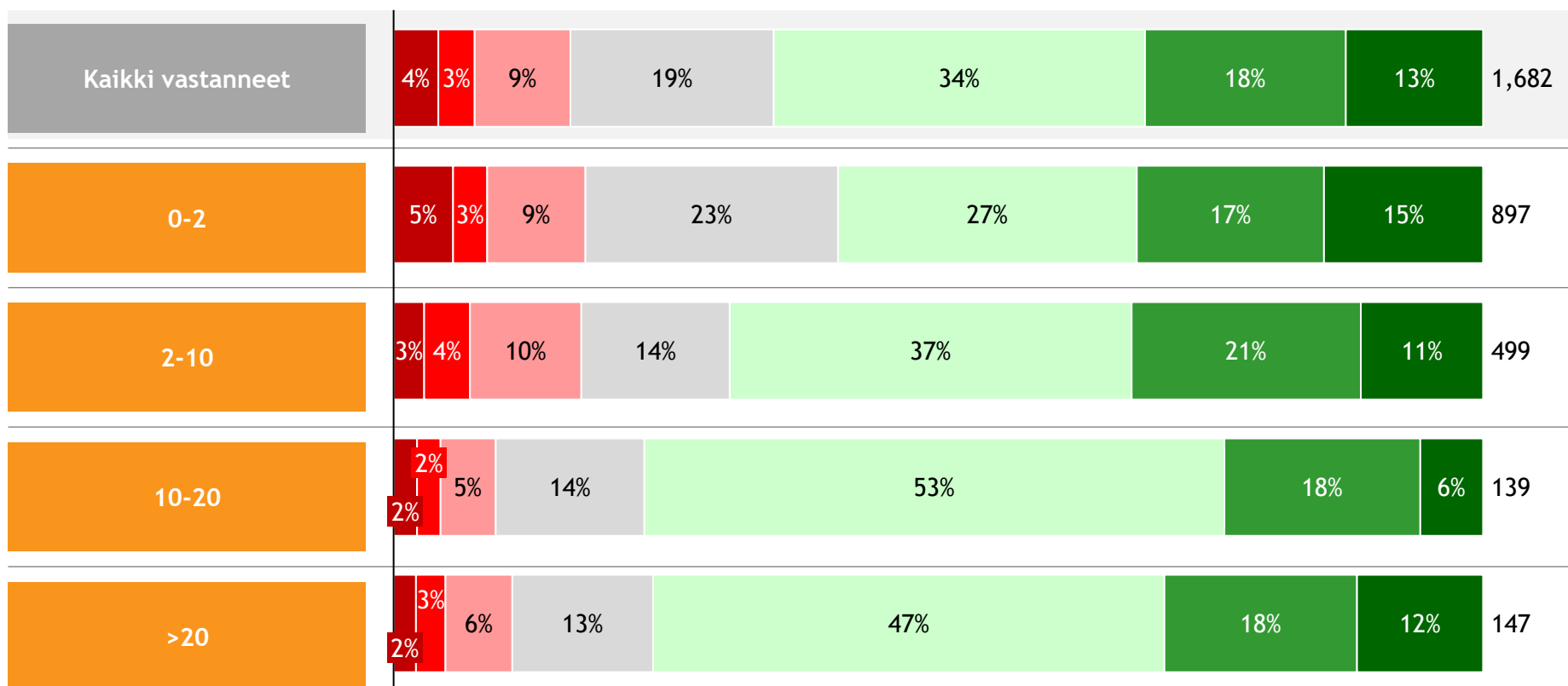
Yrityksen liikevaihto,
miljoonaa euroa

Vuoden 2020 käyttökatteen taso liikevaihdosta¹. % vastanneista yrityksistä

Käyttökatteen taso, %

Kommentit

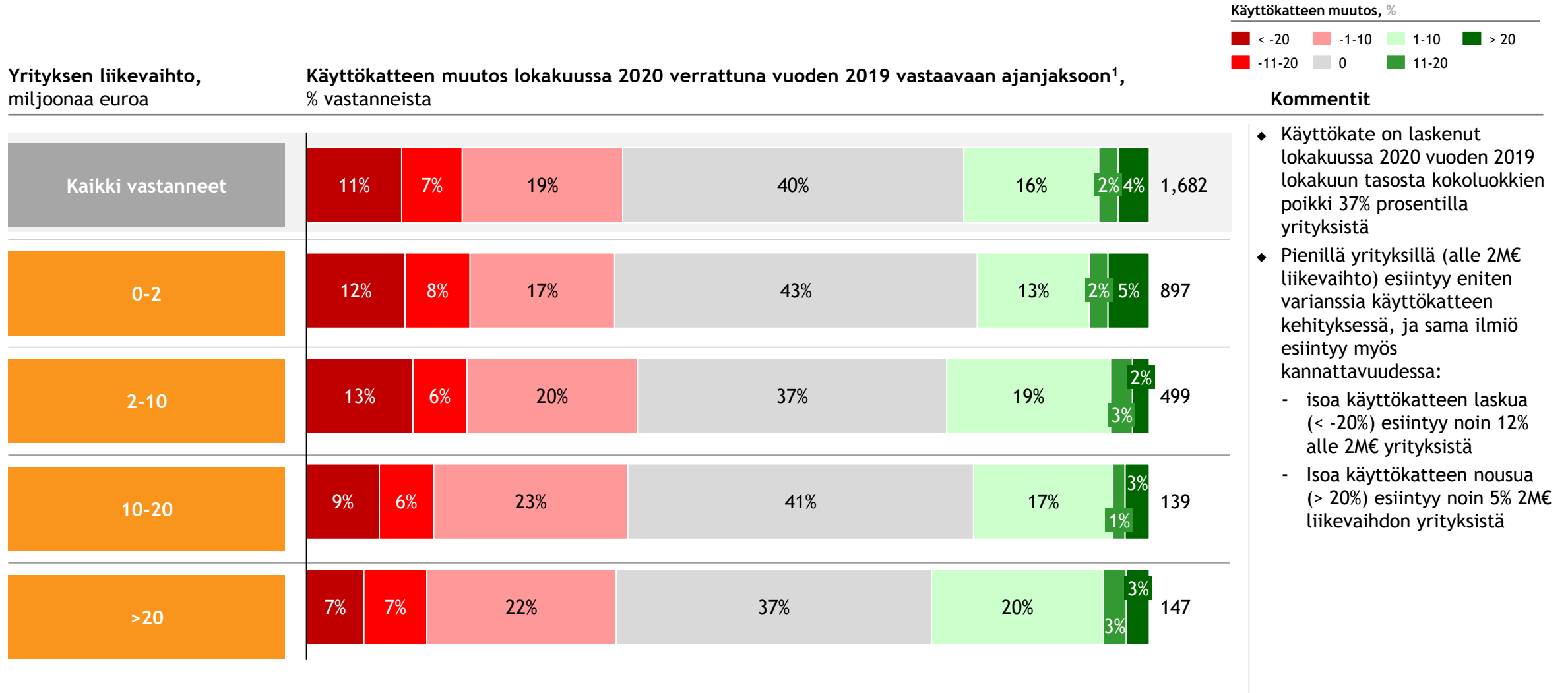

- ◆ Alle 10M€ liikevaihdon yritykset ovat enemmän kahtiajakautuneet tappiollisiin ja kannattaviin, kuin isommat yhtiöt
- ◆ Myös yli 20M€ liikevaihdon yrityksistä noin 13% on käyttökatteen tasolla epäkannattavia vuonna 2020

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 4.

1. Kaikista pienimmät pk-yritykset arvioivat käyttökatteensa heikentyneen eniten lokakuussa

5. Kuinka monta prosenttiyksikköä käyttökateprosenttinne on muuttunut lokakuussa 2020 viime vuoden vastaavasta tasosta?

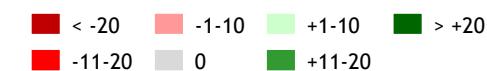

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 5.

3.Pk-yritykset olettavat vuoden 2020 käyttökateen laskevan vuodesta 2019

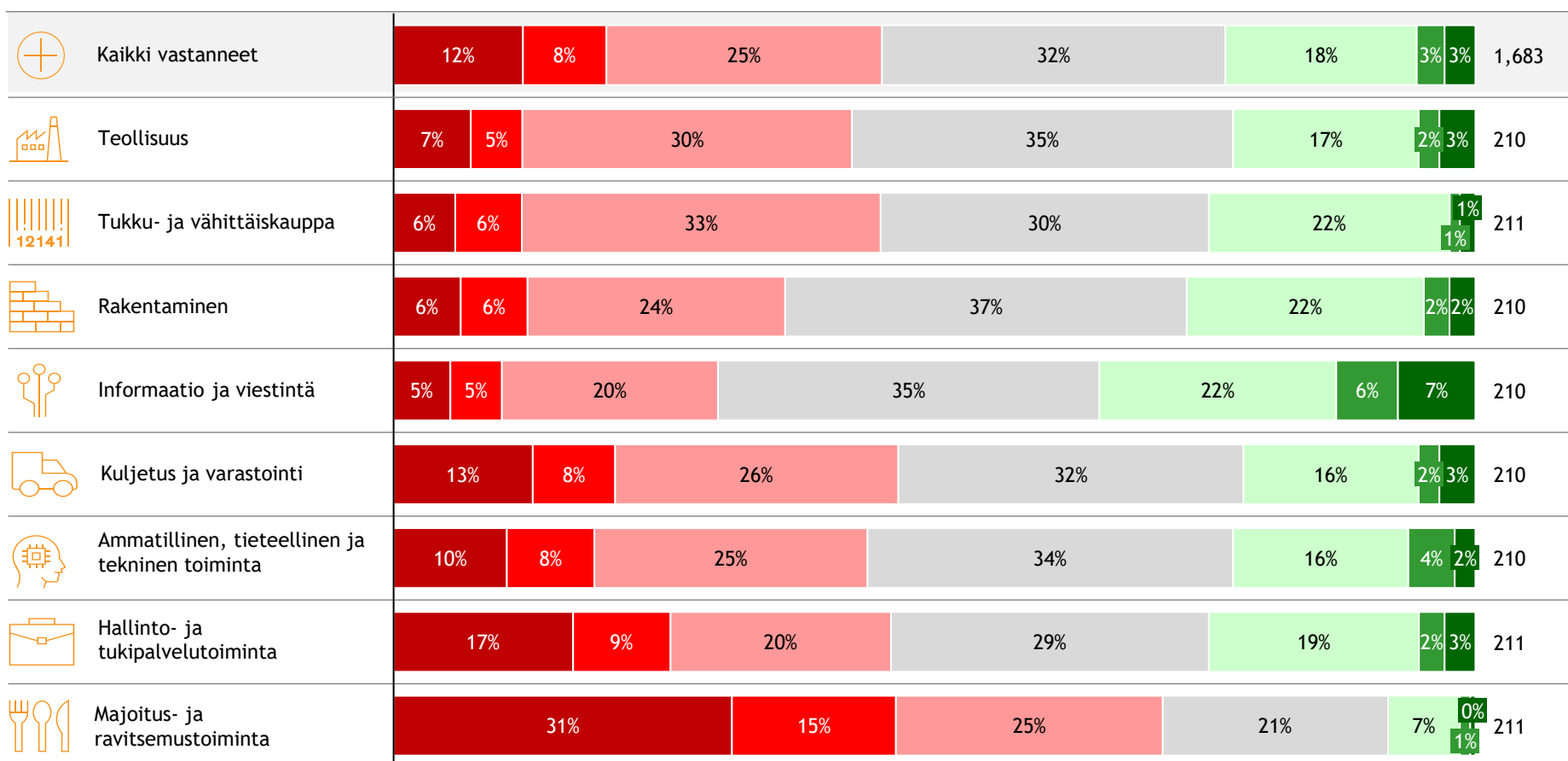
6. Kuinka monta prosenttiyksikköä arvioitte käyttökateprosentinne tulevan eroamaan tänä vuonna vuoden 2019 tasosta? (esim. jos tyypillinen käyttökateprosentti on 15% ja se on nyt 10%, olisi muutos miinus 5 prosenttiyksikköä)

Käyttökateen muutos, %

Kommentit

Sektori Vuoden 2020 käyttökateen muutos vuoden 2019 käyttökatteesta¹. % vastanneista yrityksistä

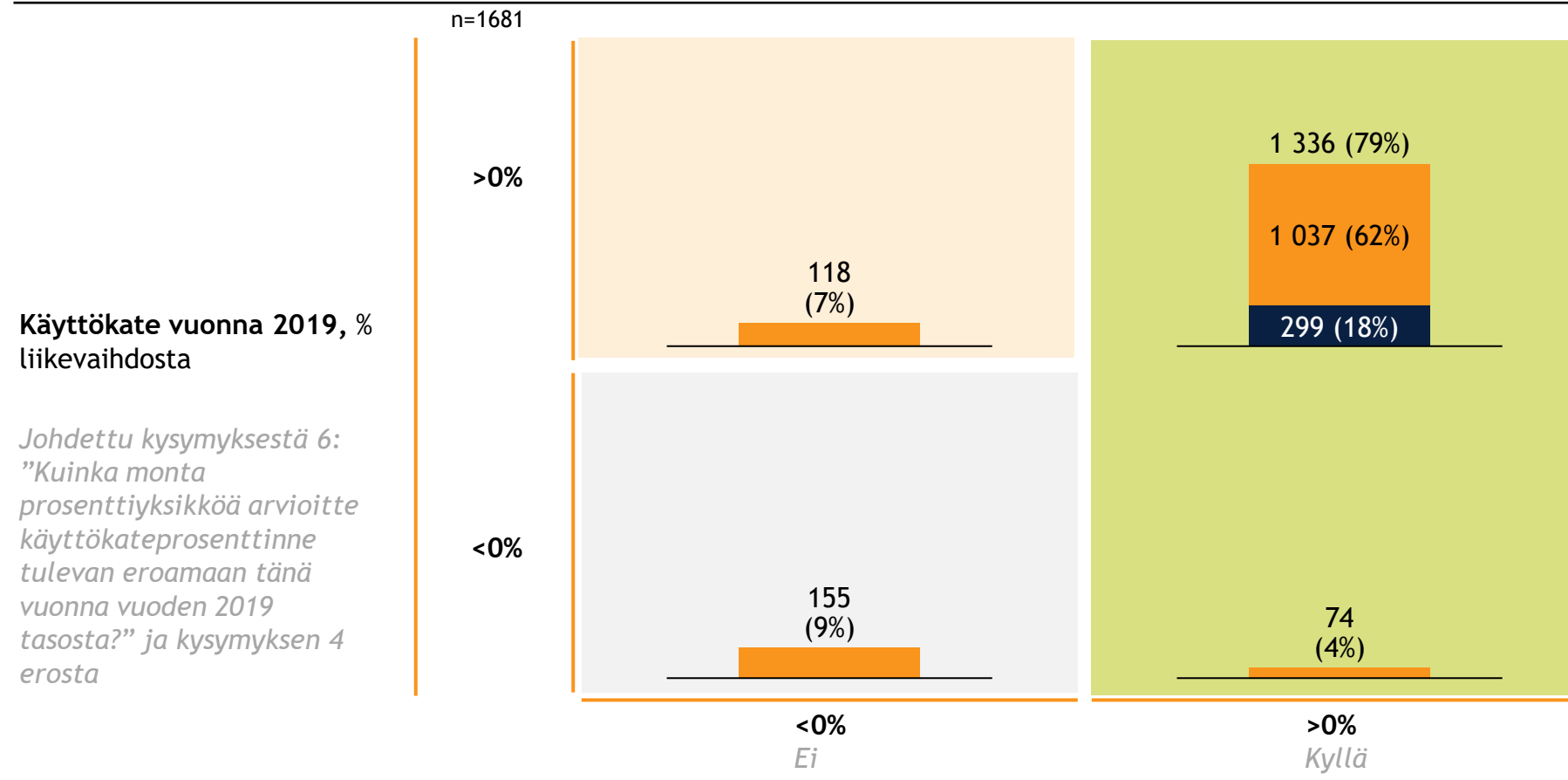

- ◆ Noin 45% yrityksistä raportoi käyttökateensa laskeneen vuoden 2020 aikana vuoteen 2019 verrattuna
- ◆ Käyttökate on laskenut eniten majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksillä, joista 71% arvioi käyttökateensa laskeneen ja 31% arvioi käyttökateensa laskeneen yli 20%
- ◆ Käyttökate on laskenut vähiten ja kasvanut eniten informaatio ja viestintäsektorin yrityksillä, jotka ovat myös onnistuneet pärjäämään parhaiten liikevaihdon kehityksellä mitattuna

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 6.

3. Korkeintaan 8% yrityksistä on ajautunut tappiollisiksi COVID-19:n vuoksi ja 83% on vuonna 2020 kannattavia

Käyttökate vuonna 2019 ja vuonna 2020¹, lkm vastanneita yrityksiä ja %-osuus kaikista vastanneista yrityksistä

Käyttökate vuonna 2019, % liikevaihdosta

Johdettu kysymyksestä 6: ”Kuinka monta prosenttiyksikköä arvioitte käyttökateprosenttinne tulevan eroamaan tänä vuonna vuoden 2019 tasosta?” ja kysymyksen 4 erosta

Käyttökate vuonna 2020, % liikevaihdosta

4. Mikä on arvioitu käyttökatteenne prosentteina liikevaihdosta vuonna 2020?

Käyttökateen muutos

- Heikentynyt tai pysynyt samana
- Parantunut

Kommentit

- 7% vastanneista yrityksistä arvioi muuttuneensa kannattamattomiksi koronakriisin takia
- Valtaosa vastanneista (83%) on kannattavia tilanteesta huolimatta:
 - 62% kaikista vastanneista arvioi käyttökatteensa kuitenkin heikenneen tai pysyneen samana
 - 4% kaikista vastanneista arvioi käyttökatteensa muuttuneen positiiviseksi vuoden 2020 aikana
- ◆ Toukokuussa suoritetun kyselyn mukaan 24% arvioi käyttökatteensa heikentyneen ja 17% arvioi muutteensa kannattamattomiksi koronakriisin takia. 74% yrityksistä oli vielä kannattavia

¹ Perustuen kysymyksiin 4 ja 6.

3. Tilinpäätösanalyysin perusteella ~20% yrityksistä on lokakuussa tappiollisia COVID-19:n vuoksi

Normaalitilanteen käyttökate = Liikevaihto - Muuttuva Operatiivinen kustannus - Henkilöstö Operatiivinen kustannus - Muu Operatiivinen kustannus

Kriisitilanteen käyttökate = Liikevaihto * [kyselyn arvio liikevaihdon laskusta lokakuussa 2020] - SUMMA (Muuttuva Operatiivinen kustannus - Henkilöstö Operatiivinen kustannus - Muu Operatiivinen kustannus) * [kyselyn vastaus kustannusten mahdollisesta sopeuttamistasosta]

Käyttökate normaali- ja kriisitilanteessa tilinpäätösdatan perusteella, % kyselyn yrityksistä joista löytyi tilinpäätösdataa

n=1281

Käyttökate kriisitilanteessa tilinpäätösdatan ja kyselyarvioiden perusteella, % liikevaihdosta	>50%	31-50%	11-30%	0-10%	-1-10%	-11-30%	-31-50%	<-50%
	0%	0%	0%	0%	2%	2%	1%	1%
	0%	0%	0%	1%	4%	6%	3%	0%
	0%	0%	0%	2%	16%	17%	0%	0%
	0%	0%	0%	1%	13%	2%	0%	0%
	0%	0%	0%	2%	4%	1%	0%	0%
	0%	0%	0%	1%	4%	1%	0%	0%
	0%	0%	0%	1%	1%	1%	0%	0%
	1%	0%	1%	2%	5%	2%	0%	0%

Käyttökate normaalitilanteessa ennen kriisiä viimeisimmän tilinpäätösdatan perusteella, % liikevaihdosta

Kommentit

- Kannattavat (67% kaikista):** yritykset, jotka olivat kannattavia ennen kriisiä ja ovat kannattavia myös kriisitilanteessa.
- Kriisin seurauksena kannattamattomat (20% kaikista):** yritykset, jotka olivat kannattavia ennen kriisiä, mutta muuttuivat kannattamattomiksi kriisin seurauksena.
- Kannattamattomat (8% kaikista):** yritykset, jotka olivat jo ennen kriisiä kannattamattomia

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - **Maksukyky ja rahoitusasema**
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

4. Yhteenveto: Yritysten maksukyky on parantunut kevään tasosta, mutta ~ 6% yrityksistä ei katso selviävänsä maksuvelvoitteistaan seuraavaa kuukautta

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Sektori	Aika ennen maksukyvyttömyyttä ¹ (huhtikuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista				Aika ennen maksukyvyttömyyttä ² (kesäkuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista				Aika ennen maksukyvyttömyyttä ³ (marraskuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista				Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen	Kommentit		
	Alle 1 kk	1-3 kk	3-6 kk	Yli 6 kk	Alle 1 kk	1-3 kk	3-6 kk	Yli 6 kk	Alle 1 kk	1-3 kk	3-6 kk	Yli 6 kk				
 Kaikki vastanneet	12%	36%	22%	30%	1,639	11%	33%	22%	34%	1,681	6%	24%	22%	48%	1,683	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yritysten maksukyky on parantunut kevään tasosta ja yli 6 kuukautta kriisissä kestävien yritysten osuus on kasvanut 14% kesäkuun tasosta ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminnan yritysten keskuudessa alle kuukauden kestävien yritysten osuus on pienentynyt 15% ja yli 6 kuukautta kriisissä kestävien yritysten osuus on kasvanut 16% ◆ Maksukyvyllä mitattuna informaatio ja viestintäsektorin ja tukku- ja vähittäiskaupasektorin yritykset pärjäävät parhaiten
 Teollisuus	11%	36%	23%	30%	388	9%	32%	22%	37%	295	4%	21%	26%	49%	210	
 Tukku- ja vähittäiskauppa	12%	44%	16%	28%	196	12%	33%	19%	36%	210	2%	21%	17%	59%	211	
 Rakentaminen	5%	35%	26%	34%	197	12%	39%	20%	28%	225	9%	21%	20%	50%	210	
 Informaatio ja viestintä	10%	26%	25%	39%	155	4%	26%	22%	48%	202	2%	21%	24%	53%	210	
 Kuljetus ja varastointi	11%	37%	19%	33%	153	15%	34%	24%	27%	190	8%	29%	21%	42%	210	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6%	34%	26%	35%	192	5%	26%	29%	40%	214	5%	23%	22%	50%	210	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	9%	32%	26%	33%	203	7%	32%	26%	34%	140	9%	27%	19%	45%	211	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	35%	41%	16%	7%	155	24%	38%	14%	24%	205	9%	27%	25%	40%	211	

1. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 8. 2. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 8. 3. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 8.

4. Tilinpäätösanalyysiin perustuva arvio yritysten varojen riittävydestä on huomattavasti kyselyn vastauksia optimistisempi

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Alle 1 kk 1-3 kk 3-6 kk Yli 6 kk

Sektori	Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä kyselyn perusteella ¹ , % sektorin kyselyyn vastanneista joista löytyi tilinpäätösdataa					Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä kriisitilanteessa tilinpäätösdatan perusteella ² , % sektorin kyselyyn vastanneista joista löytyi dataa					Kommentit
 Kaikki vastanneet	6%	23%	23%	48%	1,281	8%	7%	6%	79%	1,281	<p>79% yrityksistä arvioidaan selviävän yli 6kk nykytilanteessa tilinpäätösanalyysin perusteella</p> <ul style="list-style-type: none"> Noin 65% yrityksistä on arvioitu olevan positiivinen operatiivinen kassavirta nykytilanteessa <p>Noin 22% kyselyn yrityksistä oli operatiiviselta kassavirralltaan negatiivisia jo ennen nykytilannetta - kaikkia maksukyvyttömyysongelmia ei siis voi laittaa COVID-19:n syyksi</p> <p>Löydös indikoi, että kysely antaa oletettavasti todellisuutta heikomman kuvan kassan riittävydestä. 84% kyselyn yrityksistä arvioi olevansa käyttökattasolla positiivisia, jolloin niiden pitäisi olla myös operatiiviselta kassavirralltaan laajalti positiivisia. Vastaajat eivät myöskään arvioi liikevaihtotilanteen heikkenevän loppuvuoden aikana, mikä sulkee pois mahdollisen selityksen käyttökattatilannetta pessimistisemmille vastauksille kassan riittävydestä.</p>
 Teollisuus	4%	22%	27%	47%	151	9%	5%	7%	79%	151	
 Tukku- ja vähittäiskauppa	1%	19%	19%	62%	140	9%	6%	4%	81%	140	
 Rakentaminen	7%	20%	22%	51%	172	3%	6%	4%	87%	172	
 Informaatio ja viestintä	2%	21%	24%	53%	180	6%	1%	5%	88%	180	
 Kuljetus ja varastointi	9%	26%	22%	43%	155	11%	9%	7%	73%	155	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6%	22%	26%	46%	156	5%	6%	4%	85%	156	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	8%	29%	21%	42%	168	9%	7%	9%	75%	168	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	9%	26%	26%	39%	159	11%	13%	13%	63%	159	

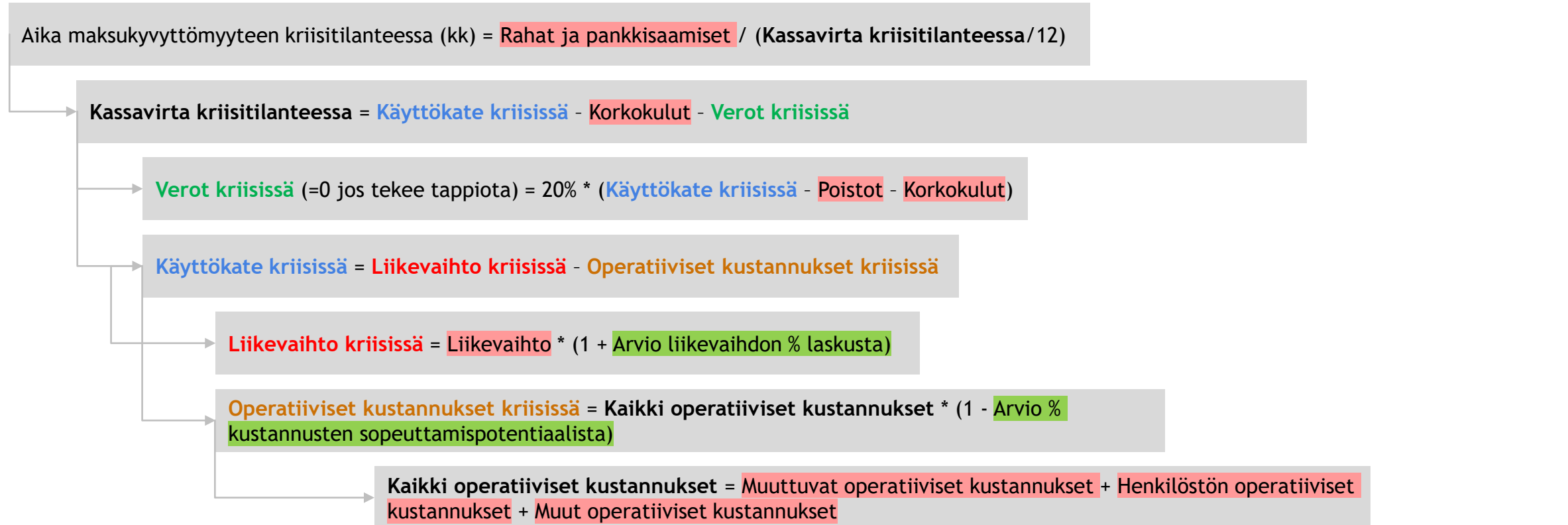
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.

2. Perustuen yrityksiin, joista löytyi tilinpäätösdataa Orbiksesta (n=1281), mihin on yhdistetty arvioita liikevaihdon muutoksesta sekä kustannusten sopeuttamisesta kyselystä.

4. Metodologia tilinpäätösdatan perusteella tehtyyn maksukykyarvioon

Metodologia

■ Tilinpäätösdatasta ■ Kyselyn vastauksista

Esimerkkilasku

$\text{Käyttökate kriisissä} = ((\text{Liikevaihto} < 200\,000\text{€} > * (1 + \text{Arvio liikevaihdon laskusta} < -55\% >)) - (\text{Kaikki operatiiviset kustannukset} < 180\,000\text{€} > * (1 - \text{Arvio \% sopeuttamispotentiaalista} < 20\% >))) = -54\,000\text{€}$

Aika maksukyvyttömyyteen kriisissä = $\text{Rahat ja pankkisaamiset} < 10\,000\text{€} > / (\text{Käyttökate kriisissä} < -54\,000\text{€} > - \text{Korkokulut} < 500\text{€} > - \text{Verot kriisissä} (=0 \text{ koska jo käyttökate negatiivinen})) / 12 = 10\,000\text{€} / (-54\,500\text{€} / 12) = 2.2 \text{ kk}$

4. Suuret yritykset arvelevat kassatilanteensa olevan parempi kuin pienillä yrityksillä

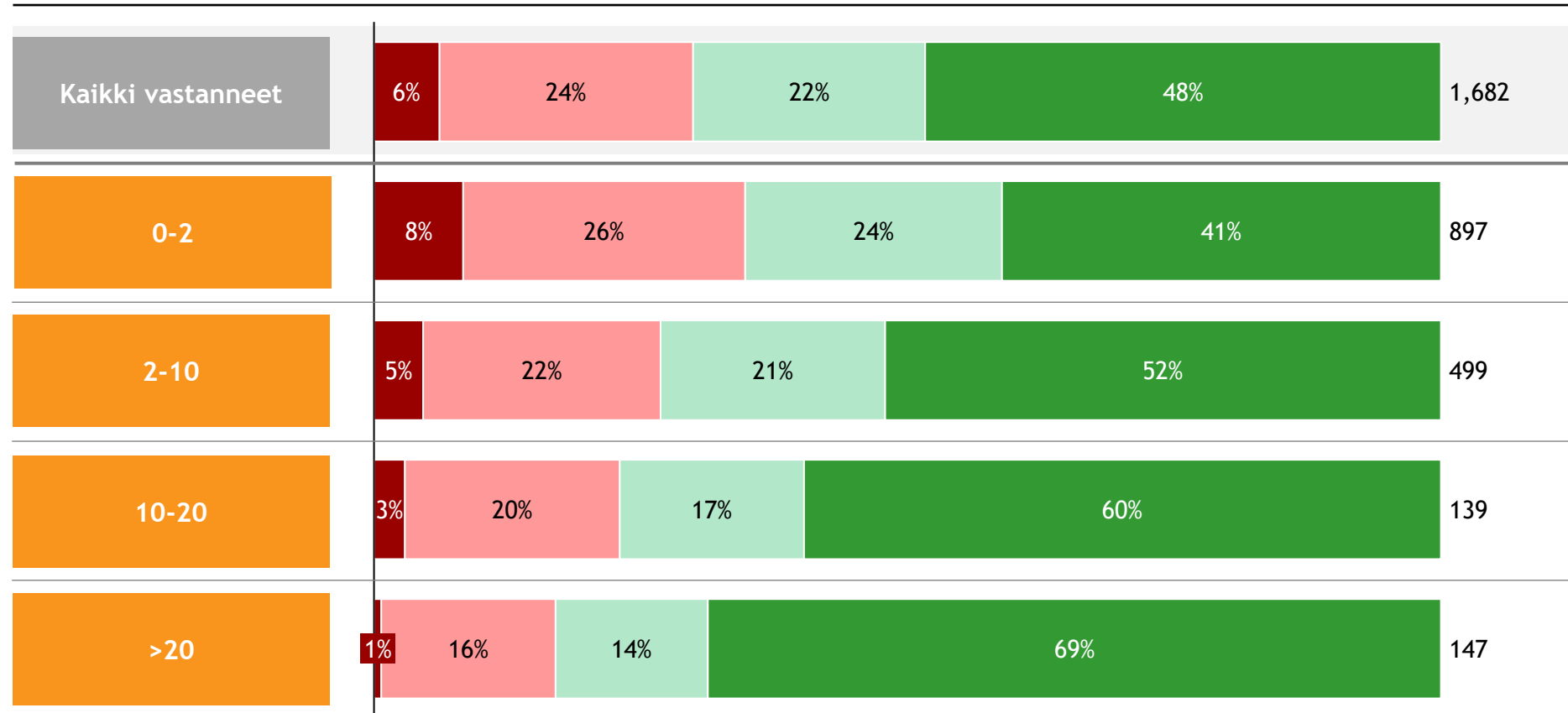
8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Alle 1 kk 3-6 kk
1-3 kk Yli 6 kk

Yrityksen liikevaihto,
miljoonaa euroa

Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä¹, % vastanneista per kokoluokka

Kommentit

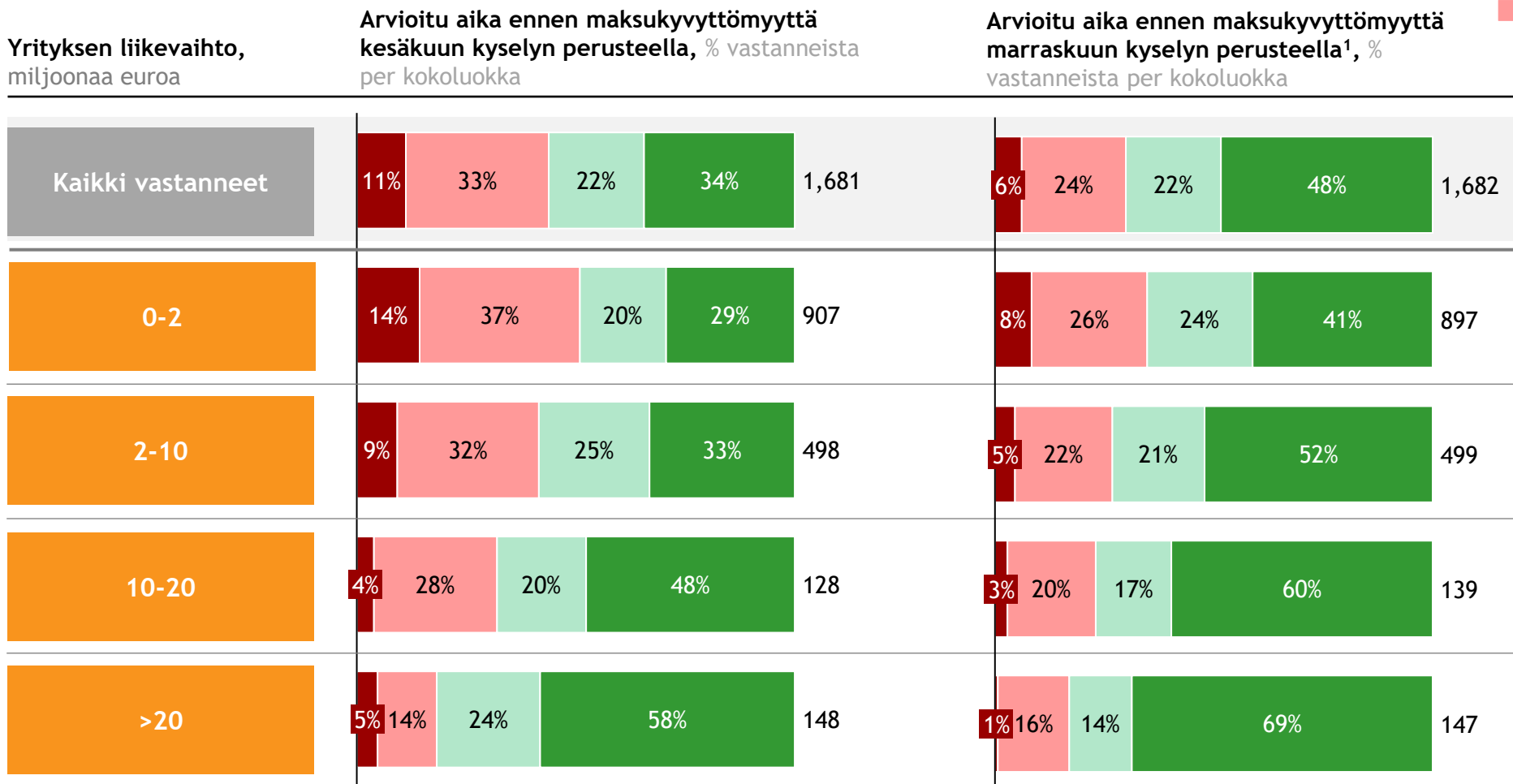
- ◆ Isommat yritykset kestävät kriisissä paremmin, kuin pienemmät yritykset
- ◆ Alle 1kk kestävien yritysten osuus on suurin ja yli 6kk kriisissä kestävien yritysten osuus on pienin alle 2M€ liikevaihdon yrityksissä

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.

4. Suurilla yrityksillä kassatilanne on parempi kuin pienillä yrityksillä

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Kommentit

- ◆ Yritysten kassavarojen riittävyys on parantunut toukokuun tasosta liikevaihtokokoluokkien poikki
- ◆ Etenkin alle 2M€ liikevaihdon yritysten keskuudessa alle 1kk kriisissä kestävien yritysten osuus on pienentynyt ja yli 6kk kestävien yritysten osuus on suurentunut

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.

4. Teollisuus: Maksukyky on parantunut teollisuuden yritysten keskuudessa toimialojen poikki, mutta edelleen 4% ei kestä kriisissä kuukautta pidempään

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Yli 5 miljardin € markkinatuotoksen toimialat (Tilastokeskus)

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Alle 1 kk 1-3 kk 3-6 kk Yli 6 kk

Kommentit

- Teollisuudessa kassavarojen riittävyys on parantunut toimialojen poikki kevään tasosta lokakuun vastausten perusteella, mutta yli puolet yrityksistä arvioivat edelleen kestävänsä kriisissä alle 6kk
- Tuloksia tulkittaessa on huomioitava pienet TOL-3 - tason toimialakohtaiset otoskoot ja niistä aiheutuva tilastollinen virhemarginaali

Teollisuus

Toimialat	Aika ennen maksukyvyttömyyttä ¹ (huhtikuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista					Aika ennen maksukyvyttömyyttä ² (kesäkuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista					Aika ennen maksukyvyttömyyttä ³ (marraskuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista				
Kaikki alan vastanneet	11%	36%	23%	30%	388	9%	32%	22%	37%	295	4%	21%	26%	49%	210
Elintarvikkeiden valmistus	8%	54%	21%	17%	24	19%	26%	19%	37%	27	33%	20%	47%	15	
Juomien valmistus	33%	50%	17%	6											
Tekstiilien valmistus	7%	21%	29%	43%	14										
Vaatteiden valmistus	17%	58%	25%	12											
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	45%	36%	9%	9%	11										
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	10%	38%	24%	29%	21	6%	36%	18%	39%	33	20%	20%	60%	15	
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	13%	19%	63%	16	6%	25%	13%	25%	38%	8	9%	18%	73%	11	
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	6%	63%	31%	6%	16										
Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus															
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	27%	20%	53%	15	18%	9%	32%	41%	22	13%	25%	31%	31%	16	
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	33%	67%	3												
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	10%	10%	35%	45%	20	31%	38%	31%	29	13%	20%	33%	33%	15	
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	47%	24%	29%	17	10%	43%	14%	33%	21	7%	27%	27%	40%	15	
Metallien jalostus	20%	33%	7%	40%	15										
Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	10%	40%	26%	24%	42	10%	40%	12%	38%	50	3%	27%	23%	47%	30
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	11%	28%	39%	22%	18	14%	29%	19%	38%	21	7%	27%	67%	15	
Sähkölaitteiden valmistus	8%	33%	25%	33%	12	12%	12%	41%	35%	17	6%	44%	50%	16	
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	13%	39%	14%	34%	56	4%	37%	26%	33%	46	6%	21%	21%	51%	47
Moottoriajoneuvojen valmistus	5%	32%	21%	42%	19										
Muiden kulkuneuvojen valmistus	6%	50%	25%	19%	16										
Huonekalujen valmistus	19%	38%	25%	19%	16										
Muu valmistus	25%	38%	38%	8											
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	9%	36%	27%	27%	11	48%	10%	43%	21	33%	27%	40%	15		

1. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 8. 2. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 8. 3. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 8.

4. Noin 17% yrityksistä maksukyky on heikentynyt kesäkuun jälkeen

7. Onko yrityksenne maksukyky muuttunut vuoden 2020 aikana?

7.2 Onko yrityksenne maksukyky muuttunut kesäkuun 2020 jälkeen?

Arvioitu asiakkaiden maksukyvyn muutos

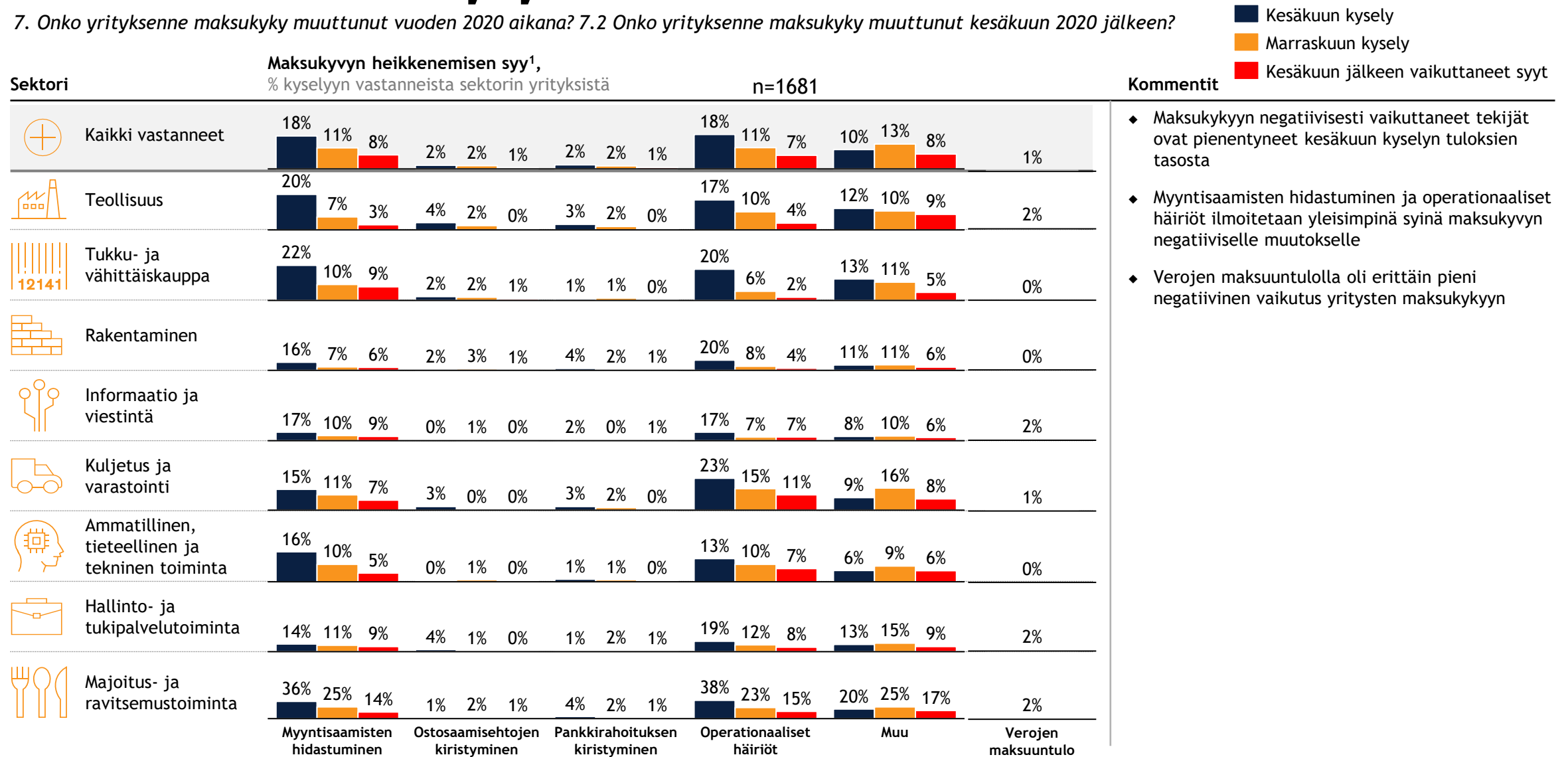

Sektori	Maksukyvyn muutos vuonna 2020 ¹ , % sektorin vastanneista					Maksukyvyn muutos kesäkuun jälkeen ² , % sektorin vastanneista					Kommentit		
Kaikki vastanneet	4%	13%	55%	19%	9%	1,683	2%	15%	64%	14%	4%	1,683	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kesäkuun 2020 jälkeen maksukyky on heikentynyt noin 15% yrityksistä läpi sektoreiden ◆ Maksukyky on parantunut eniten majoitus- ja ravitsemustoiminnan yritysten keskuudessa vuoden 2020 aikana ja kesäkuun jälkeen
Teollisuus	3%	16%	58%	19%	5%	210	4%	14%	69%	11%	2%	210	
Tukku- ja vähittäiskauppa	5%	17%	59%	13%	6%	211	3%	14%	71%	11%	1%	211	
Rakentaminen	4%	14%	60%	16%	6%	210	1%	16%	69%	11%	3%	210	
Informaatio ja viestintä	5%	16%	60%	16%	2%	210	3%	18%	65%	12%	1%	210	
Kuljetus ja varastointi	1%	11%	52%	22%	13%	210	2%	11%	65%	16%	5%	210	
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	8%	8%	62%	18%	5%	210	3%	15%	69%	12%	1%	210	
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	2%	16%	50%	23%	9%	211	1%	16%	63%	17%	4%	211	
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	5%	2%	36%	29%	27%	211	2%	16%	45%	26%	10%	211	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 7. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 7.2

4. Myyntisaamisten hidastuminen ja operationaaliset häiriöt ovat heikentäneet maksukykyä liikevaihdon heikkenemisen ohella

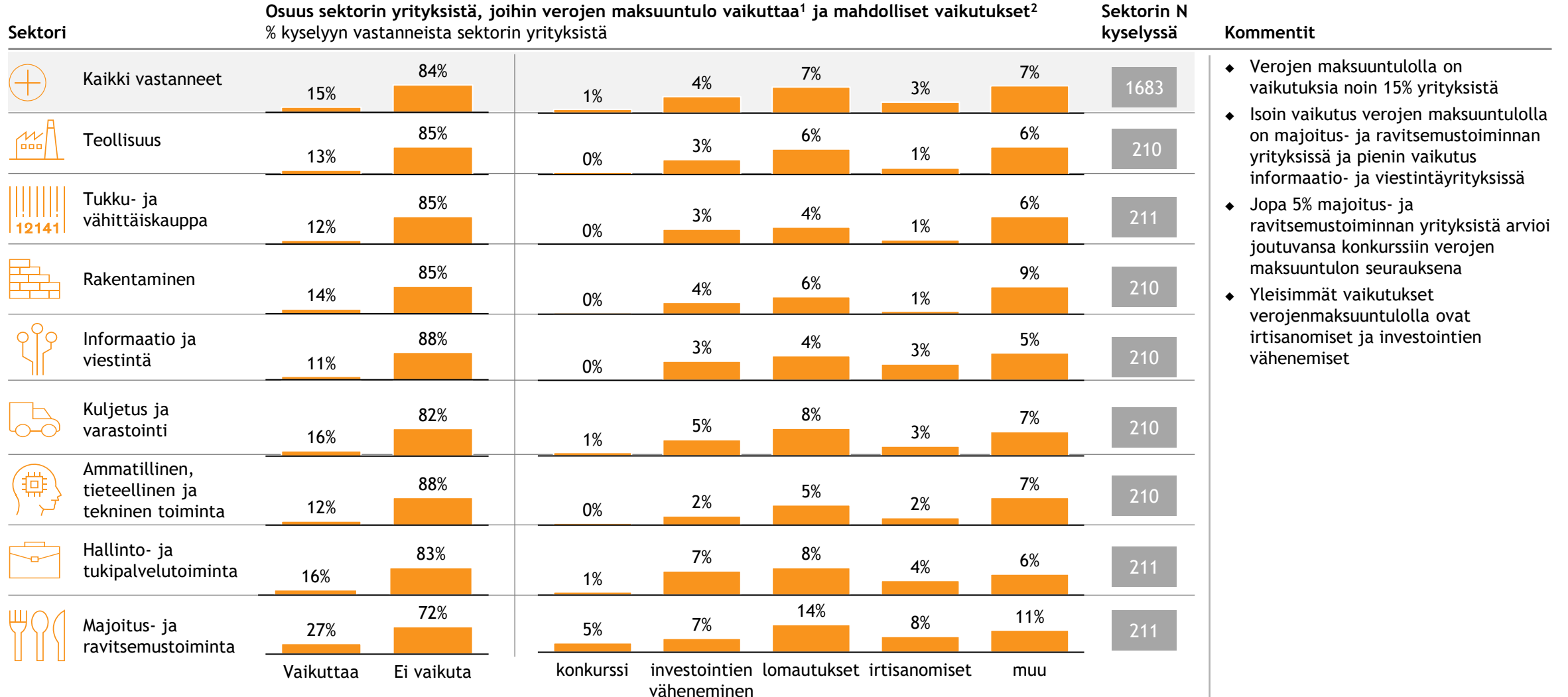
7. Onko yrityksenne maksukyky muuttunut vuoden 2020 aikana? 7.2 Onko yrityksenne maksukyky muuttunut kesäkuun 2020 jälkeen?

2. Majoitus- ja ravitsemusalalla verojen maksuuntulolla on suurin vaikutus

7.4 Onko verojen maksuuntulolla välittömiä vaikutuksia yrityksen toimintaan? Millaisia vaikutuksia?

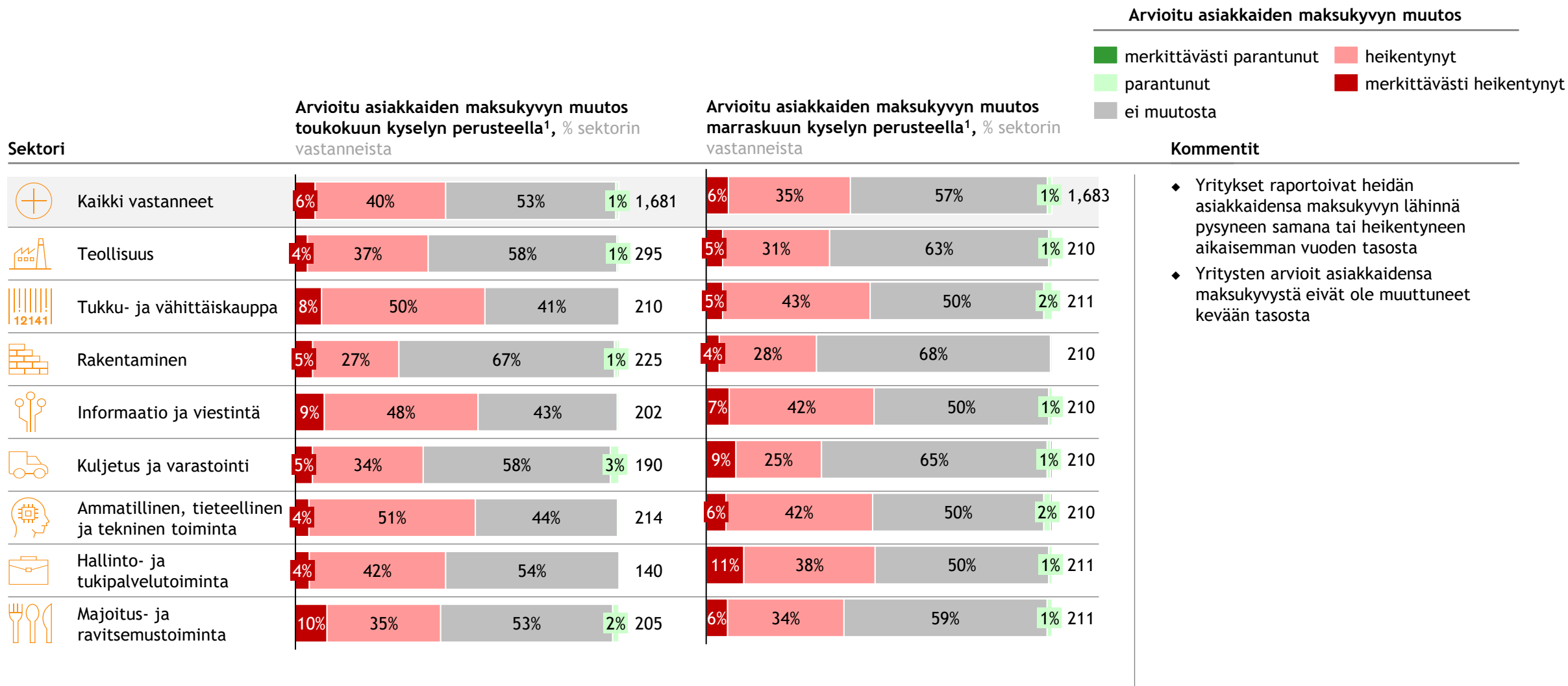
■ osuus sektorin vastanneista -%

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 7.4. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 7.5.

4. Yritysten asiakkaiden maksukyvyssä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia

9. Onko yrityksenne asiakkaiden maksukyky muuttunut Korona-kriisin vaikutuksesta?

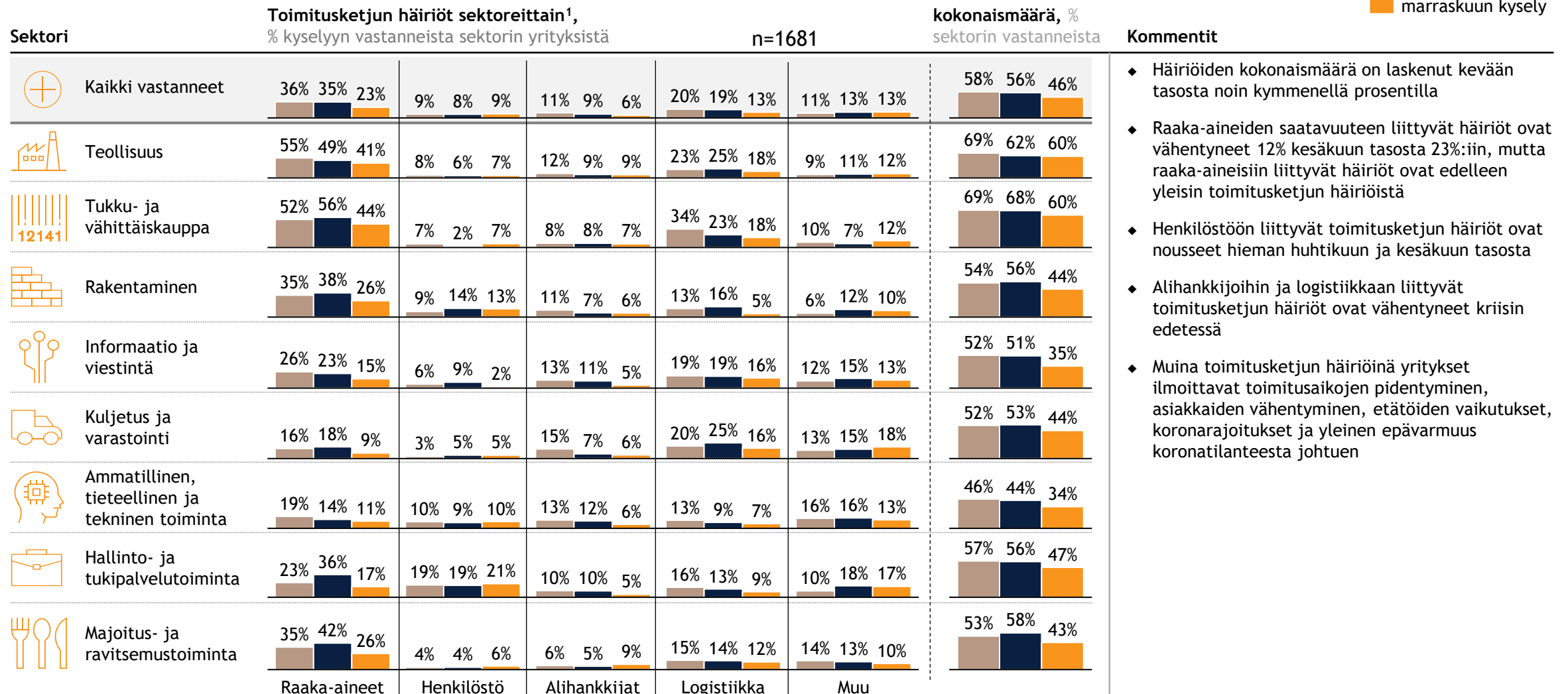
1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 9. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 9.

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
- **Operatiiviset häiriöt**
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

5. Yhteenveto: 23% PK-yrityksistä on toimitusketjujen häiriöitä - yleisin häiriö liittyy raaka-aineisiin ja logistiikkaan

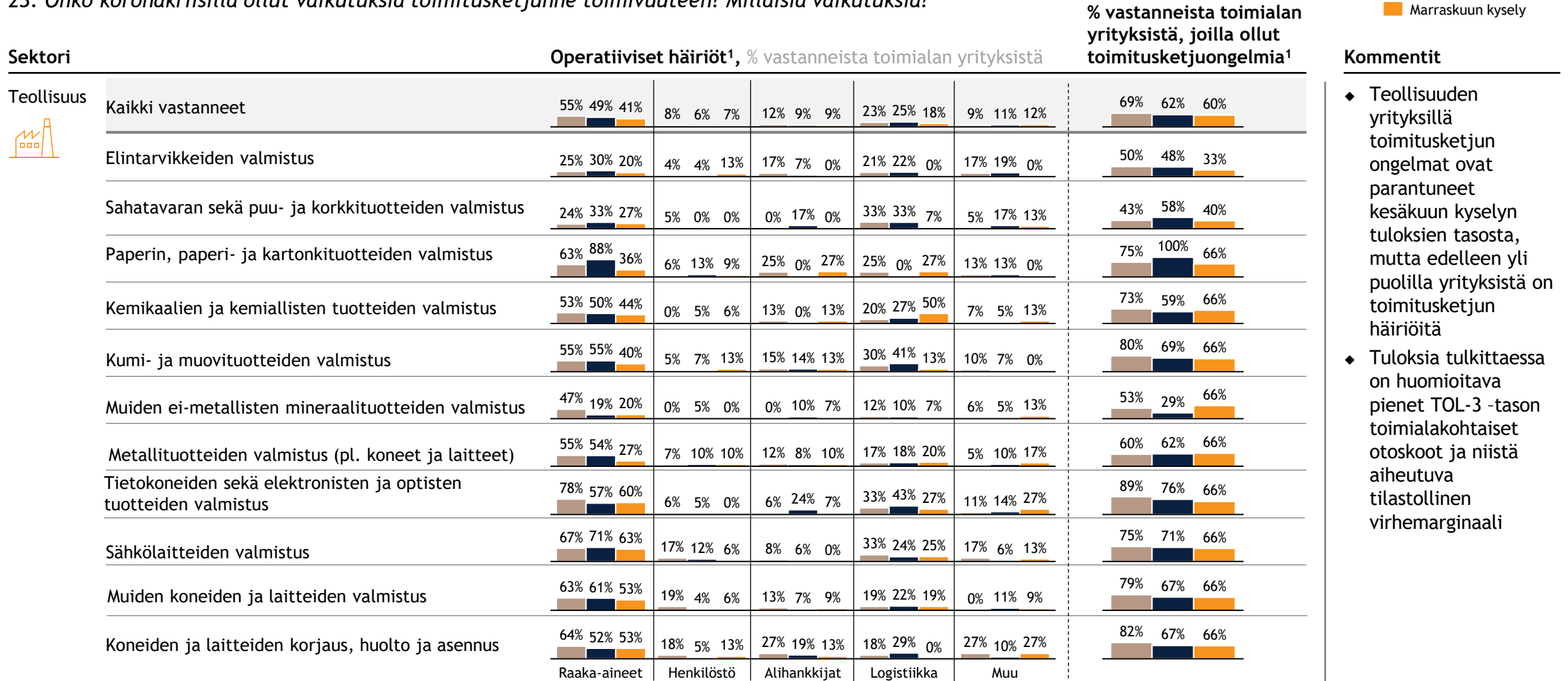
23. Onko koronaviruksella ollut vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen? Millaisia vaikutuksia?

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 23.

5. Teollisuus: Suurimmat operatiiviset haasteet liittyvät materiaalien ja raaka-aineiden saatavuuteen ja logistiikkaan lähes kaikilla teollisuuden aloilla

23. Onko koronaviruksen oltu vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen? Millaisia vaikutuksia?

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 23.

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - **Investointinäkömä**
 - Ulkoiset tukitoimet

6. Yhteenveto: Investointinäkymät ovat parantuneet huhtikuun ja kesäkuun tasosta, mutta negatiiviset vaikutukset ovat edelleen merkittävät

Investointien arvon muutos verrattuna edelliseen vuoteen, %

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien toteutuvien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

14.2 Mikä on arvionne suunniteltujen investointien tasosta 2021 vuoden 2020 alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna?

Marraskuussa arvioitu 2021 investointien muutos verrattuna vuoden 2020 alkuperäisiin suunnitelmiin³, % sektorin vastanneista

Sektori	Kesäkuussa arvioitu 2020 investointien muutos verrattuna 2019 ¹ , % sektorin vastanneista					Marraskuussa arvioitu 2020 investointien muutos verrattuna 2019 ² , % sektorin vastanneista					Marraskuussa arvioitu 2021 investointien muutos verrattuna vuoden 2020 alkuperäisiin suunnitelmiin ³ , % sektorin vastanneista							
Kaikki vastanneet	21%	26%	36%	12%	4%	1,681	17%	21%	39%	16%	7%	1,683	12%	11%	56%	16%	5%	1,683
Teollisuus	26%	20%	33%	12%	8%	295	16%	27%	33%	17%	7%	210	13%	10%	54%	15%	8%	210
Tukku- ja vähittäiskauppa	21%	33%	35%	10%	0%	210	13%	19%	43%	16%	9%	211	8%	13%	59%	16%	4%	211
Rakentaminen	17%	28%	39%	12%	4%	225	13%	21%	42%	19%	4%	210	9%	14%	56%	17%	4%	210
Informaatio ja viestintä	18%	25%	33%	18%	6%	202	8%	20%	40%	24%	8%	210	2%	11%	54%	28%	4%	210
Kuljetus ja varastointi	25%	28%	32%	11%	4%	190	24%	18%	41%	11%	5%	210	17%	9%	58%	12%	3%	210
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	8%	25%	50%	13%		214	13%	21%	40%	18%		210	10%	11%	56%	17%		210
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	13%	27%	41%	16%		140	20%	18%	42%	14%		211	12%	11%	59%	14%		211
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	36%	27%	24%	9%		205	30%	26%	31%	8%		211	21%	11%	55%	9%		211

Kommentit

- ◆ Investointi näkymät ovat parantuneet huomattavasti kevään tasosta marraskuussa, mutta edelleen 38% yrityksistä arvioi investointien määrän pienenevän vuoden 2019 tasosta
- ◆ Investointien oletetaan edelleen laskevan eniten majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksillä, mutta kyseisen sektorin yritysten investointinäkymät ovat myös parantuneet huomattavasti kevään tasosta
- ◆ Informaatio- ja viestintäsektorin yritykset aikovat kasvattaa eniten investointejaan vuoteen 2019 verrattuna
- ◆ Investointien tason palautuminen ”normaalitasoon” oletetaan alkavan ensivuonna:
 - 21% yrityksistä olettaa investointien kasvavan vuoden 2020 suunnitelmien tasosta vuonna 2021 ja 56% yrityksistä olettaa investointien olevan edellisen vuoden suunnitelmien tasolla

1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 14. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 14. 3. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 14.2.

6. PK-yritysten aineellisten investointien odotetaan laskevan 7% edellisvuodesta kyselyn vastausten perusteella

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

Yritysten aineelliset nettoinvestoinnit sektoreittain 2018, miljoonaa euroa, %

Sektori	Kaikki yritykset	Pk-yritykset	Pk-yritysten investointien muutos vuodesta 2019 vuonna 2020 ¹	
 Kaikki vastanneet	10 148 (100%)	3 725 (100%)	-7%	-250M€
 Teollisuus	3 779 (37%)	918 (25%)	-4%	-38M€
 Tukku- ja vähittäistavara-kauppa	1 318 (13%)	507 (14%)	-3%	-13M€
 Rakentaminen	845 (8%)	715 (19%)	-6%	-43M€
 Informaatio ja viestintä	1 442 (14%)	151 (4%)	2%	-4M€
 Kuljetus ja varastointi	1 668 (16%)	698 (19%)	-13%	-91M€
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	322 (3%)	286 (8%)	-4%	-11M€
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	565 (6%)	291 (8%)	-10%	-29M€
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	209 (2%)	159 (4%)	-18%	-29M€

Investointi-indeksi

XX

Muutos sektorin pk-yritysten investoinneista, miljoonaa euroa

Kommentit

- Aineellisten nettoinvestointien määrä vaihtelee suuresti sektoreiden välillä pk-yrityskentässä (esim. 151 milj. euroa informaatio- ja viestintäalalla vs. 918 milj. euroa teollisuudessa), asettaen toiset sektorit euromääräisesti merkittävämmiksi
- Käyttäen kyselyn arvioita investointien arvon muuttumisesta, investoinnit laskevat euromäärältään eniten teollisuudessa (-38 EURm) ja kuljetuksessa (-91 EURm); prosentuaalisesti investoinnit laskevat eniten majoitus- ja ravitsemussektorilla (-18%)
- Kyselytuloksien avulla mallinnettuna informaatio ja viestintä sektorin yritykset investoivat 2% enemmän vuonna 2020 kuin vuonna 2019
- Yhteensä pk-yritysten investoinnit valituilla 8:llä sektorilla kattaa 37% kaikkien yritysten investoinneista näillä sektoreilla
- Teollisuuden alalla on suurimmat investoinnit tarkasteltavista sektoreista, ala kattaa 37% kaikkien yritysten ja 25% pk-yritysten aineellisista nettoinvestoinneista
- Rakentaminen kattaa 19% pk-yritysten aineellisista nettoinvestoinneista, mutta vain 8% kaikkien yritysten aineellisista nettoinvestoinneista, mikä indikoi pienten ja keskisuurten yritysten olevan yllidustettuina rakennussektorilla

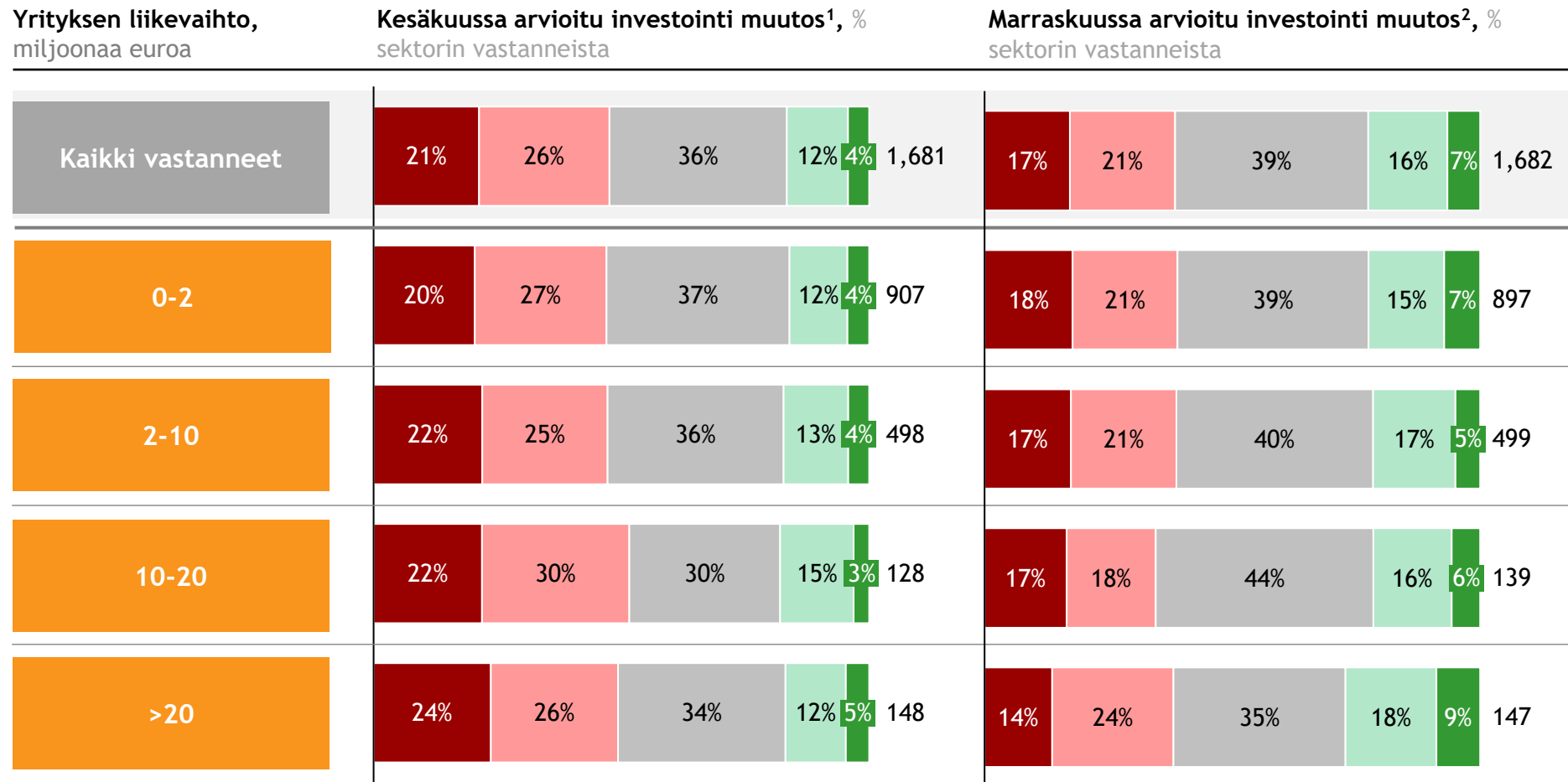
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 14 ja yrityksen Tilastokeskuksen dataan investoinneista vuonna 2018.

6. Investointinäkymillä ei ole merkittäviä eroja eri kokoisten yritysten välillä – 17% yrityksistä arvioi investointiensa laskevan yli 30%

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien toteutuvien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

Investointien arvon muutos 2020 verrattuna 2019, %

■ < -30 ■ -1-30 ■ 0 ■ +1-30 ■ > 30

Kommentit

- ◆ Yritysten 2020 vuoden investointien taso on parantunut kesäkuussa arvioidusta tasosta kokoluokkien poikki
- ◆ Yrityksen kokoluokalla on hieman vaikutusta investointien toteutumiseen
 - Yli 20M€ liikevaihdon yritykset ovat onnistuneet kasvattamaan investointejaan eniten ja myös välttymään suurimmalta laskulta (< -30) parhaiten

1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 14. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 14.

6. Teollisuus: Investointitasot ovat parantuneet huomattavasti kesäkuun tasosta teollisuuden yritysten keskuudessa

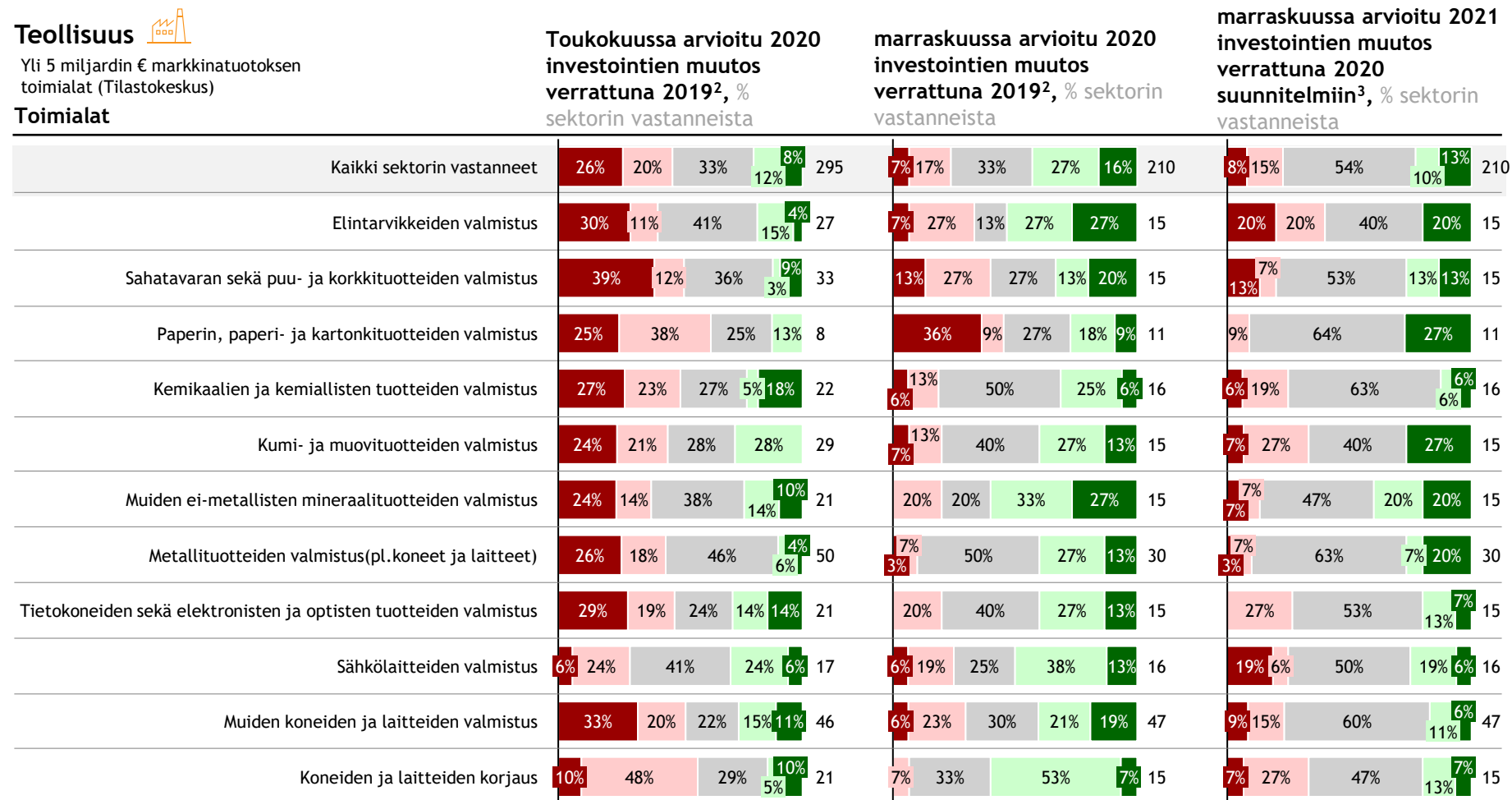
14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien toteutuvien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

14.2 Mikä on arvonne suunniteltujen investointien tasosta 2021 vuoden 2020 alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna?

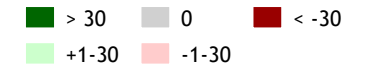
Teollisuus

Yli 5 miljardin € markkinatuotoksen toimialat (Tilastokeskus)

Toimialat

Investointien arvon muutos verrattuna edelliseen vuoteen, %

Kommentit

- ◆ Teollisuuden yritysten keskuudessa vuoden 2020 investointien oletettu taso on parantunut toimialojen poikki kesäkuun tasosta, pois lukien paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus
- ◆ Tuloksia tulkittaessa on huomioitava pienet TOL-3 - tason toimialakohtaiset otoskoot ja niistä aiheutuva tilastollinen virhemarginaali

1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 14. 2. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 14. 3. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 14.2.

6. Tilanteesta kärsineet yritykset ovat vähentäneet investointejaan – hyötyjät kasvattavat investointejaan

1. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien toteutuvien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

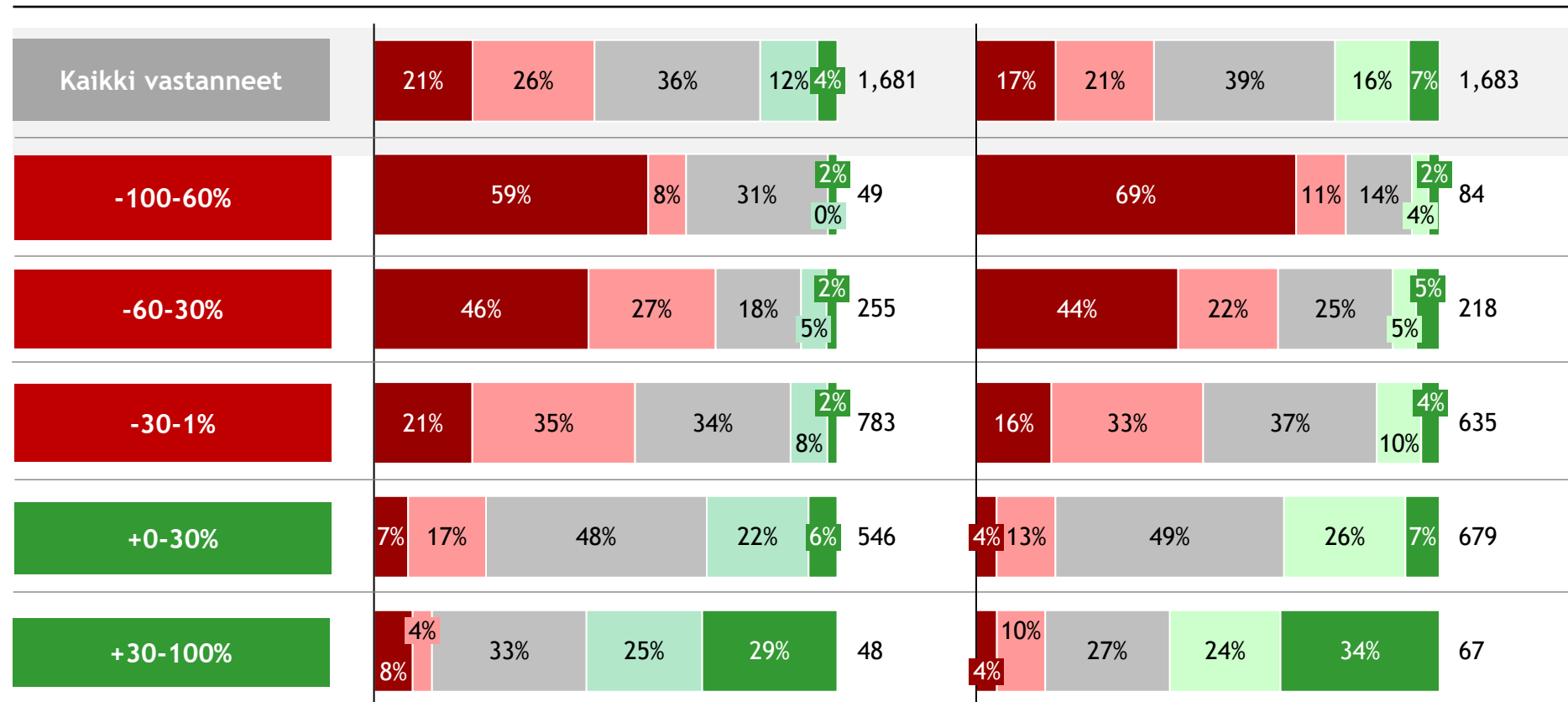
Investointien arvon muutos 2020 verrattuna 2019, %

■ < -30 ■ -1-30 ■ 0 ■ +1-30 ■ > 30

Yrityksen liikevaihto ennuste
vuodelle 2020¹,
Prosentteina vuodesta 2019

Toukokuussa arvioitu investointi muutos²,
% sektorin vastanneista

Marraskuussa arvioitu investointi muutos²,
% sektorin vastanneista

Kommentit

- ◆ Investointien taso on parantunut kesäkuun tasosta liikevaihdon laskun kokoluokkien välillä, mutta samat ilmiöt esiintyvät edelleen:
 - Yritykset, joiden liikevaihto on laskenut eniten vuoden 2020 aikana verrattuna vuoteen 2019 ovat investoineet vähiten
 - Yritykset, joiden liikevaihto on kasvanut vuoteen 2019 verrattuna ovat kasvattaneet investointejaan

1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 3 ja marraskuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 14. 3. Perustuen marraskuun kyselyn kysymykseen 14.

6. Myös osa liikevaihdolla mitattuna kasvaneista yrityksistä on jättänyt suunniteltuja investointeja tekemättä

1. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 liikevaihdon muuttuvan vuoteen 2019 verrattuna?

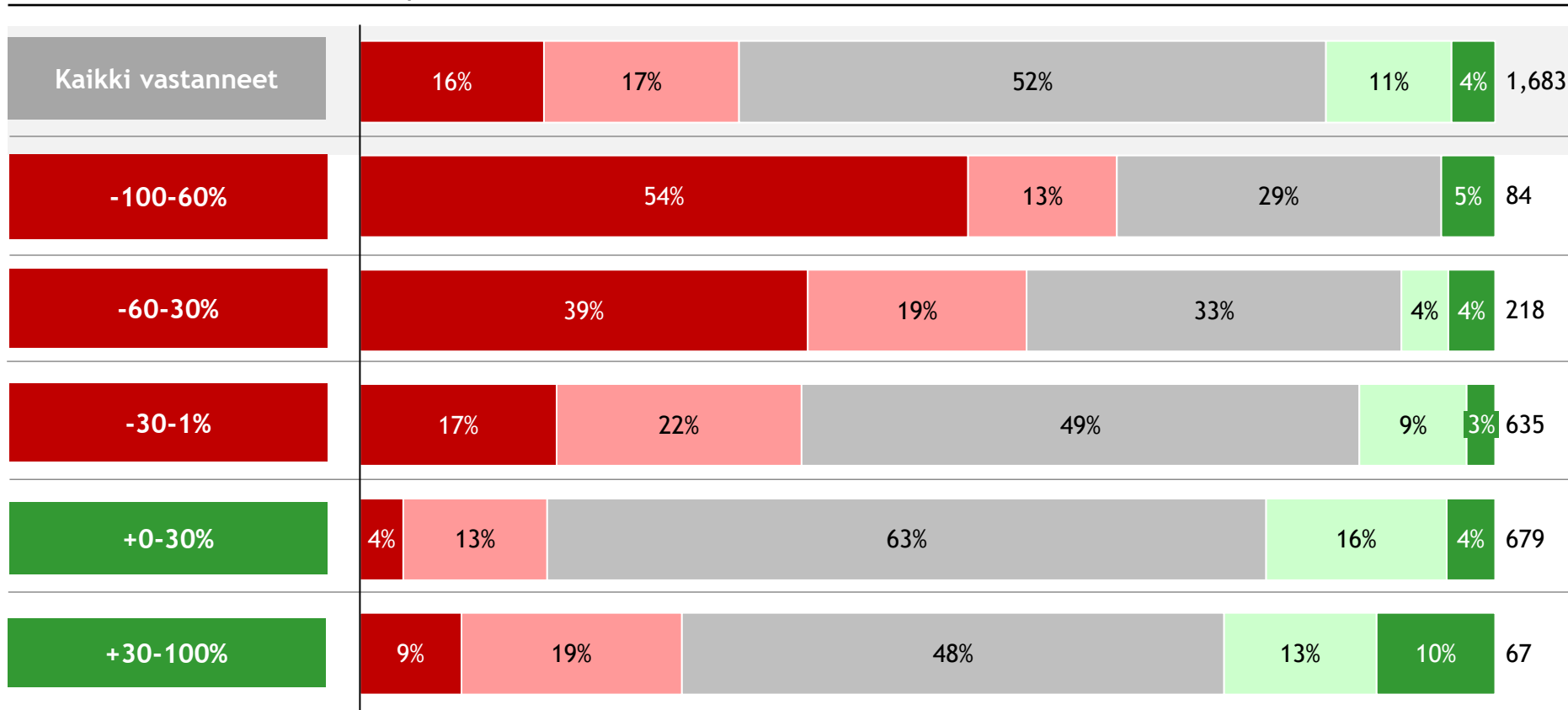
14.1 Kuinka paljon on jäänyt investoimatta tai olette investoinut enemmän vuoden 2020 aikana suunnitelmiin nähden?

Yrityksen liikevaihto ennuste alkuvuodelle 2021¹,
Prosentteina vuodesta 2019

Marraskuussa arvioitu vuoden 2020 investointi taso verrattuna vuoden 2020 alkuperäisiin suunnitelmiin², % sektorin vastanneista

Investointien arvon muutos 2020 verrattuna 2019, %

> 30 +1-30 0 -1-30 < -30

Kommentit

- ◆ Noin 33% yrityksistä raportoi investointien vähentyneen alkuperäisistä suunnitelmista
- ◆ Liikevaihdon laskua kokeneet yritykset ovat jättäneet eniten suunniteltuja investointeja toteuttamatta
- ◆ Liikevaihdon nousua kokeneet yritykset ovat pääsääntöisesti toteuttaneet suunnitellut investoinnit tai jopa kasvattaneet niitä
- ◆ Myös liikevaihdon kasvua kokeneista yrityksistä noin 20% on jättänyt suunniteltuja investointeja toteuttamatta ja investointeja ei ole kasvatettu edellisestä vuodesta suunnitellusti

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 14.1

6. Tilanteesta kärsineet yritykset aikovat vähentää investointejaan – hyötyjät kasvattavat investointejaan

3. Kuinka paljon ennustatte Q1 2021 liikevaihdon muuttuvan Q1 2020 verrattuna?

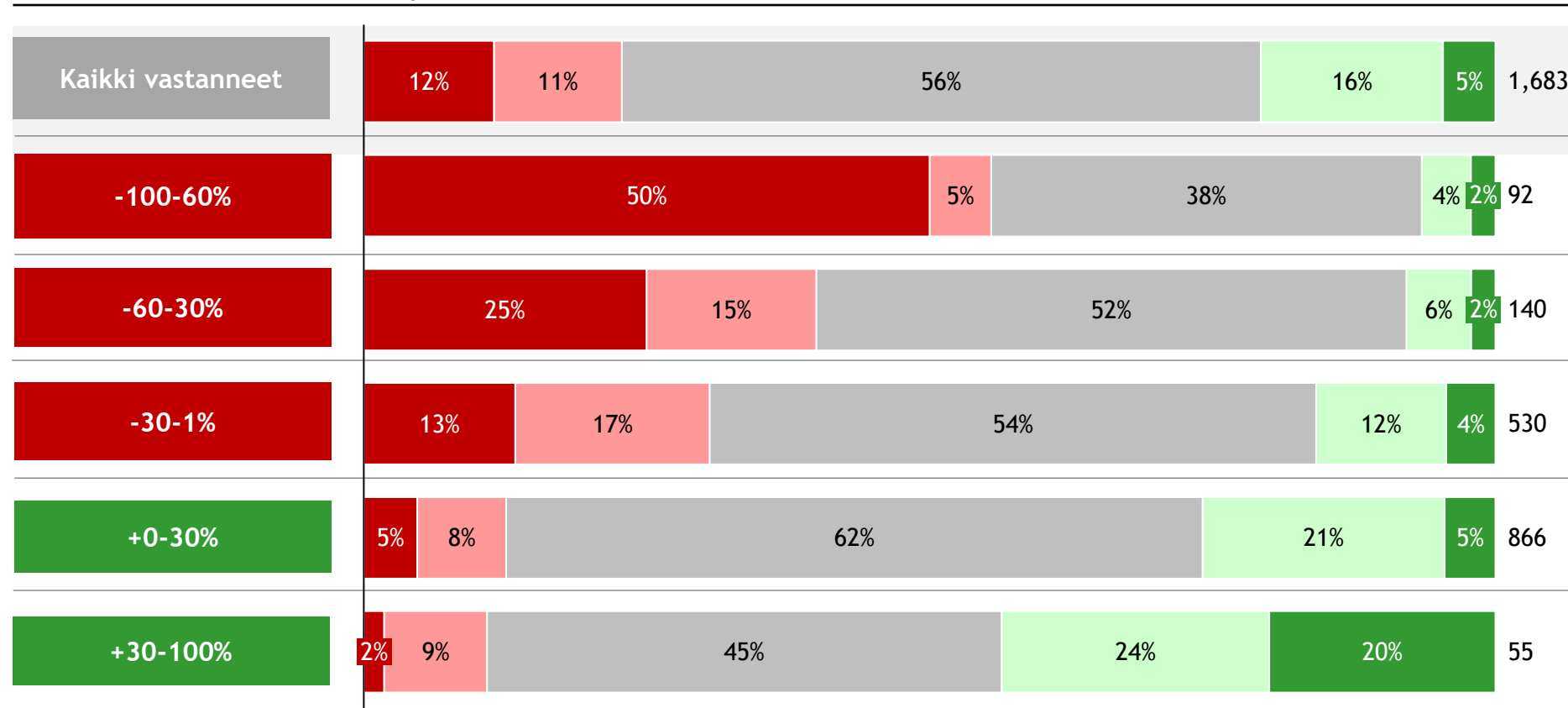
14.2 Mikä on arvionne suunniteltujen investointien tasosta 2021 vuoden 2020 alkuperäisiin suunnitelmiin verrattuna?

Yrityksen liikevaihto ennuste
alkuvuodelle 2021¹,
Prosentteina vuodesta 2019

Marraskuussa arvioitu vuoden 2021 investointi taso verrattuna vuoden 2020
alkuperäisiin suunnitelmiin², % sektorin vastanneista

Investointien arvon muutos 2020 verrattuna 2019, %

> 30 +1-30 0 -1-30 < -30

Kommentit

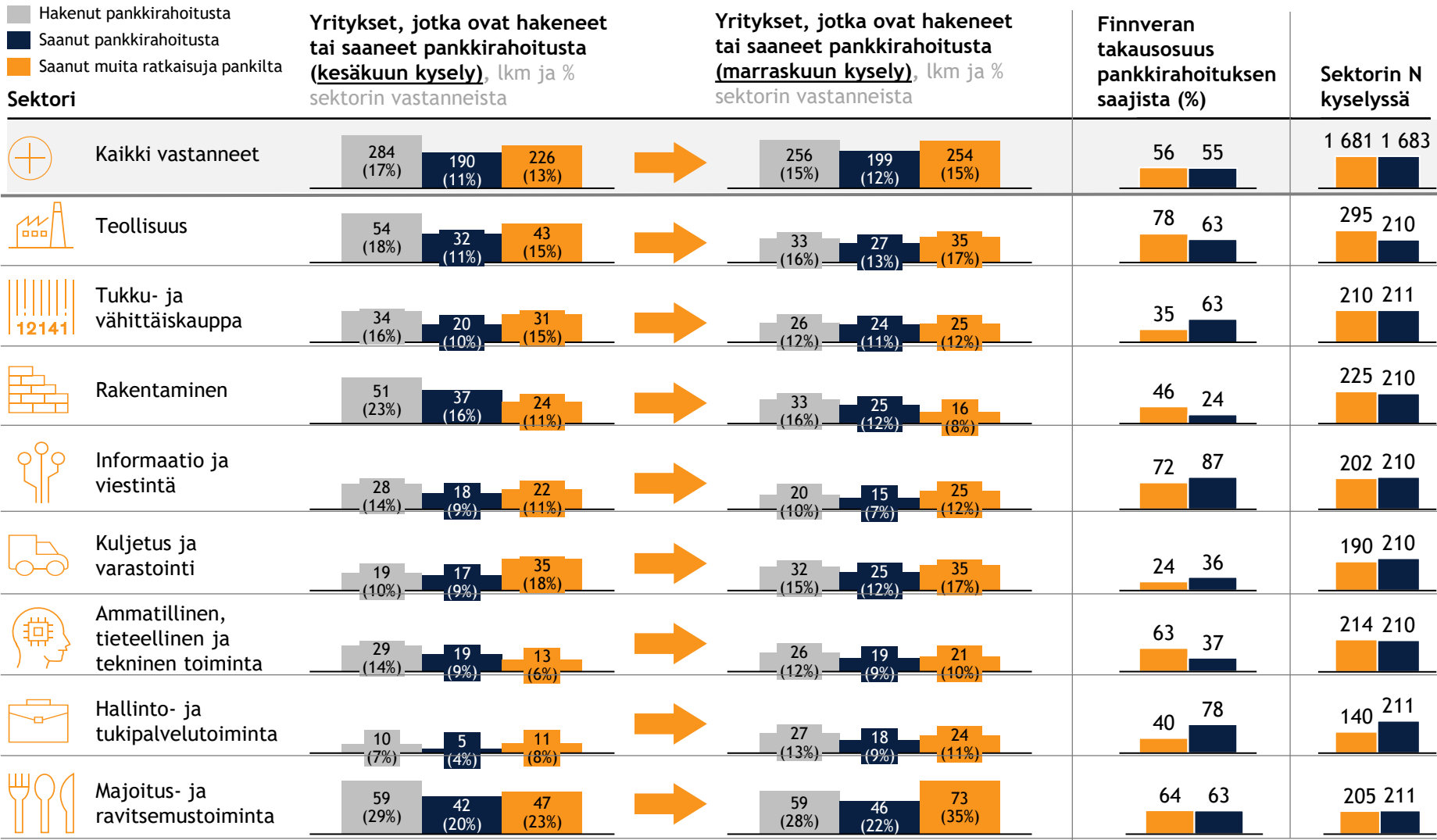
- ◆ Alkuvuodelle 2021 liikevaihdon laskua vuoden 2020 alkuvuoteen verrattuna ennakoivat yritykset arvioivat investointien tason pienenevän vuoden 2020 alkuperäisistä suunnitelmista
- ◆ Alkuvuodelle 2021 liikevaihdon kasvua ennakoivat yritykset aikovat kasvattaa investointejaan tai pitää investointinsa vuoden 2020 alkuperäisten suunnitelmien tasolla

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 14.2

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - **Ulkoiset tukitoimet**

7. Noin 12% yrityksistä on saanut pankkirahoitusta ja 15% muita ratkaisuja

Kommentit

- ◆ 15% vastaajista on hakenut pankkirahoitusta - 12% sai rahoitusta (~80% hyväksymisprosentti)
 - Kesäkuun kyselyn tuloksissa hyväksymisprosentit oli noin 66% ja 12% yrityksistä oli saanut pankkirahoitusta
- ◆ 15% vastanneista on saanut muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja, kesäkuun tuloksissa vastaava luku oli 13%
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoimintaa harjoittavista yrityksistä on saanut sekä pankkirahoitusta että muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja selvästi useammin kuin muiden sektoreiden yritykset. Tämä viittaa siihen, että pankit tulevat pahimmassa ahdingossa olevia yrityksiä vastaan
- ◆ Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan yritykset hakevat kasvavassa määrin pankkirahoitusta, kyseisen sektorin liikevaihtotasot ovat myös laskeneet toukokuun tasosta lokakuussa

■ Kesäkuun kysely
 ■ Marraskuun kysely

7. Yritykset ovat saaneet hieman enemmän kassatilannetta parantavia ratkaisuja pankilta kriisin edetessä

17.1. Onko yrityksenne saanut pankilta muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja? Mitä ratkaisuja?

 Kesäkuun kysely
 Marraskuun kysely

Sektori	Muut kassatilannetta parantavat ratkaisut pankilta, lkm ja % sektorin vastanneista								Sektorin N kyselyssä
 Kaikki vastanneet	11% (183)	11% (187)	1% (24)	2% (39)	0% (7)	1% (18)	1% (22)	2% (28)	1 681 1 683
 Teollisuus	11% (32)	12% (25)	3% (8)	3% (6)	1% (2)	1% (2)	2% (6)	2% (5)	295 210
 Tukku- ja vähittäiskauppa	11% (24)	9% (20)	3% (6)	1% (2)	0% (1)	1% (2)	0% (0)	2% (5)	210 211
 Rakentaminen	9% (20)	5% (10)	1% (2)	1% (3)	0% (0)	0% (1)	1% (2)	1% (2)	225 210
 Informaatio ja viestintä	6% (13)	6% (12)	2% (5)	3% (6)	1% (2)	3% (6)	1% (3)	1% (2)	202 210
 Kuljetus ja varastointi	16% (31)	11% (23)	1% (2)	3% (6)	0% (1)	0% (1)	2% (4)	3% (6)	190 210
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	5% (11)	5% (11)	0% (0)	2% (5)	0% (0)	2% (4)	1% (2)	1% (2)	214 210
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	5% (7)	9% (18)	1% (1)	2% (5)	0% (0)	1% (2)	2% (3)	1% (2)	140 211
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	22% (45)	32% (68)	0% (0)	3% (6)	0% (1)	0% (0)	1% (2)	2% (4)	205 211
	Lyhennys-vapaa		Luotto-limiittien nosto		Käyttö-pääoman rahoitus		Muu		

Kommentit

- ◆ Muiden kassatilannetta parantavien pankkiratkaisuiden osuus on kasvanut hieman kesäkuun kyselyn tasosta
- ◆ Suurin muutos on nähty majoitus- ja ravitsemustoiminnan ja hallinto- ja tukipalvelutoiminnan yritysten keskuudessa
- ◆ Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan yritysten keskuudessa kahtiajako voittajiin ja häviäjiin on syventynyt toukokuun tasosta syksyn aikana, mikä voi selittää pankkiratkaisuiden tarpeen kasvua kyseisellä sektorilla

7. Yli puolille yrityksistä lyhennysvapaiden loppuminen aiheuttaa toimenpiteitä

17.2 Onko myönnettyä lyhennysvapaata mahdollista jatkaa?

17.3 Mikä on vaikutus mikäli lyhennysvapaata ei ole mahdollista jatkaa?

■ osuus sektorin vastanneista yrityksistä -%

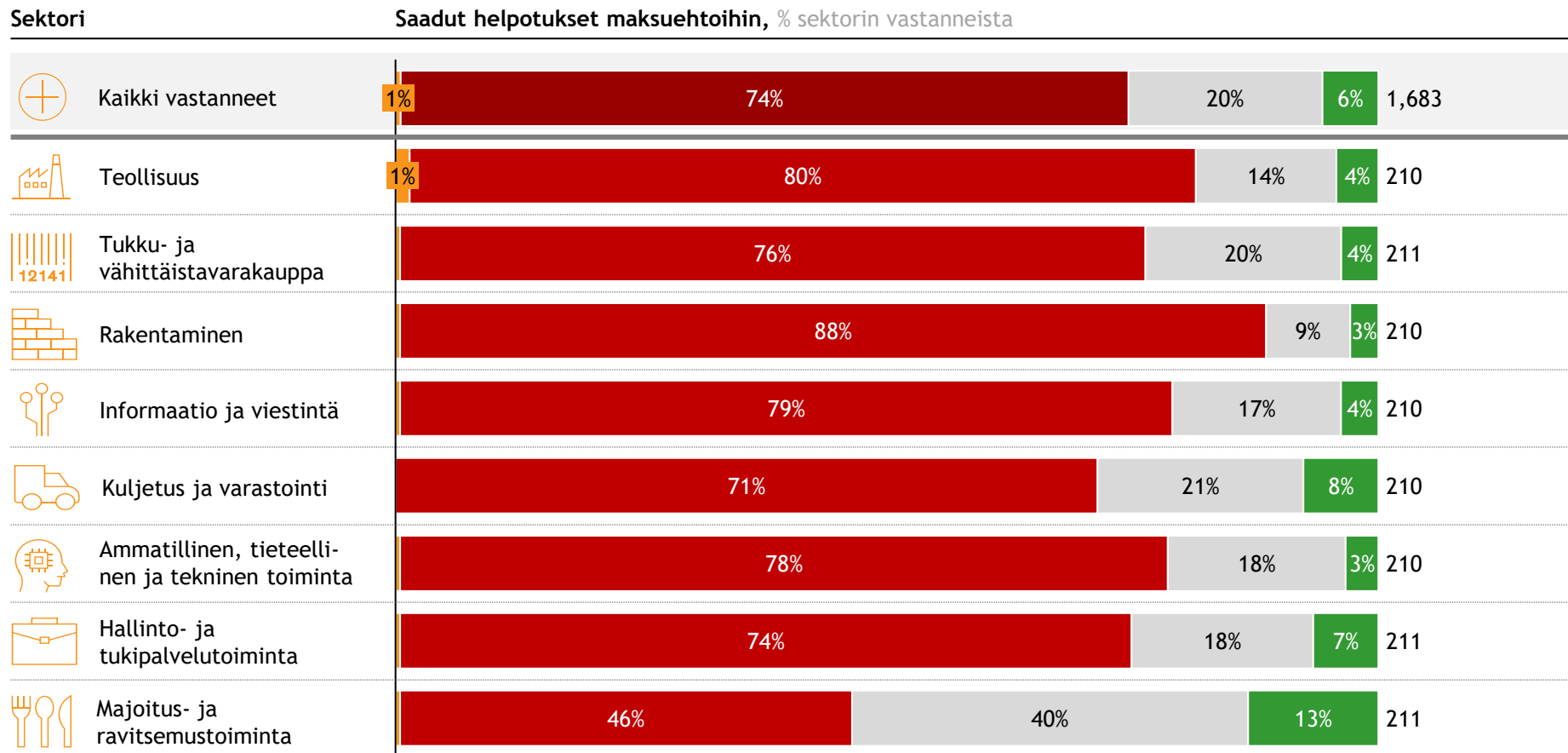
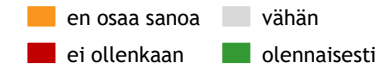
Sektori	Pystyykö yritys jatkamaan lyhennysvapaataan ¹ ja vaikutus, jos lyhennysvapaata ei ole mahdollista jatkaa ² , % osuus sektorin vastanneista yrityksistä						Lyhennysvapaata saaneet yritykset	Kommentit			
 Kaikki vastanneet	35%	21%	44%	86 (5%)	18 (1%)	32 (2%)	37 (2%)	22 (1%)	36 (2%)	187	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Eniten lyhennysvapaita on käytössä majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksillä ◆ 18 yhtiötä arvioi ajautuvansa konkurssiin, jos lyhennysvapaata ei ole mahdollista jatkaa <ul style="list-style-type: none"> - Jopa 5% (10 kpl) majoitus- ja ravitsemustoiminnan yrityksistä olettaa ajautuvansa konkurssiin jos lyhennysvapaata ei ole mahdollista jatkaa ◆ Noin puolille yhtiöistä lyhennysvapaan loppuminen ei aiheuta vaikutuksia
 Teollisuus	32%	28%	40%	12 (6%)	2 (1%)	5 (2%)	6 (3%)	3 (1%)	4 (2%)	25	
 Tukku- ja vähittäiskauppa	30%	20%	50%	9 (4%)	0 (0%)	6 (3%)	3 (1%)	0 (0%)	7 (3%)	20	
 Rakentaminen	10%	20%	70%	6 (3%)	0 (0%)	4 (2%)	1 (0%)	1 (0%)	1 (0%)	10	
 Informaatio ja viestintä	33%	33%	33%	4 (2%)	0 (0%)	3 (1%)	2 (1%)	1 (0%)	4 (2%)	12	
 Kuljetus ja varastointi	30%	17%	52%	10 (5%)	1 (0%)	5 (2%)	5 (2%)	4 (2%)	5 (2%)	23	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	18%	18%	64%	6 (3%)	2 (1%)	2 (1%)	1 (0%)	0 (0%)	2 (1%)	11	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	33%	22%	44%	7 (3%)	3 (1%)	4 (2%)	5 (2%)	4 (2%)	3 (1%)	18	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	46%	19%	35%	32 (15%)	10 (5%)	3 (1%)	14 (7%)	9 (4%)	10 (5%)	68	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 17.2. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 17.3.

7. Enemmistö majoitus- ja ravintola-alan yrityksistä on saanut helpotuksia maksuehtoihin, mikä kertoo yksityisen sektorin osallistuvan ”talkoisiin” tarvittaessa

10. Onko yrityksenne saanut helpotuksia maksuehtoihin (esim. viivästyskorko, maksuaika)?

Helpotukset maksuehtoihin

Kommentit

- ◆ Enemmistö majoitus- ja ravintola-alan yrityksistä on saanut helpotuksia maksuehtoihin, mikä kertoo alihankkijoiden osallistuvan ”talkoisiin” tarvittaessa
- ◆ Vähiten helpotuksia maksuehtoihin on saanut ”rakentaminen” -sektorin yritykset, joista vain 12% on saanut helpotuksia

7. Yhteenveto: 47% kyselyyn vastanneista yrityksistä on saanut tukea Finnveralta tai BF:lta – enemmistö kokee tuesta olleen ainakin vähän hyötyä

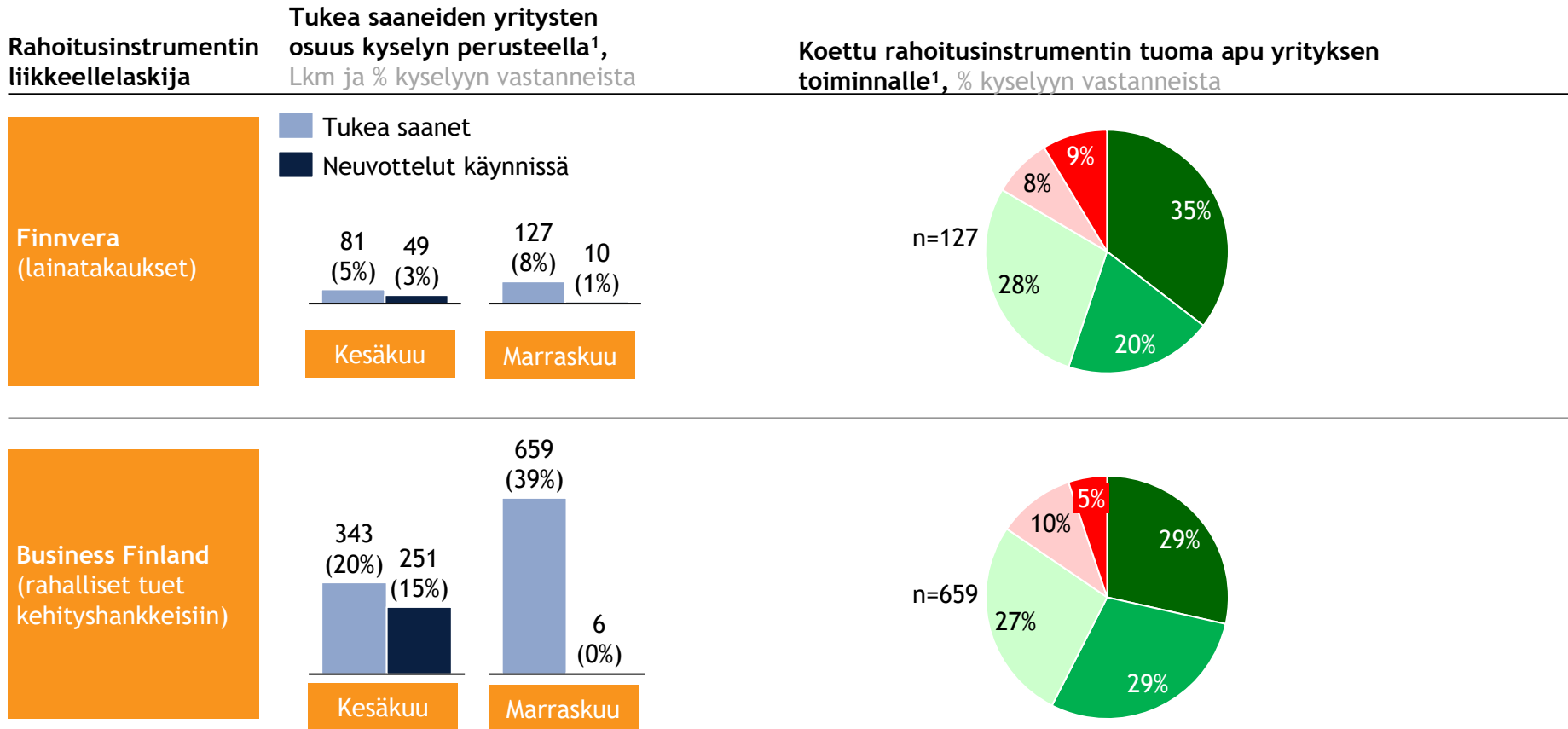
18. Onko yrityksenne saanut Finnveran tarjoamaa apua koronakriisin aikana?

19. Onko yrityksenne saanut Business Finlandin tarjoamaa apua koronakriisin aikana?

Kuinka paljon tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa?

Rahoitusinstrumentin tuoma apu yrityksen toiminnalle

- hyvin paljon
- ei ollenkaan
- paljon
- hyvin vähän
- vähän

Kommentit

- ◆ Tukea saaneiden yritysten osuus on luonnollisesti noussut kriisin pitkittyessä
- ◆ Vain 16 yrityksellä 1683 on neuvottelu kesken tukitoimiin liittyen Business Finlandin tai Finnveran kanssa, vastaava lukumäärä oli 300 kesäkuussa
- ◆ Tyytyväisyys tukitoimiin on noussut kriisin edetessä, mutta edelleen noin 5-9% yrityksistä kokee ettei tukitoimista ole mitään apua
- ◆ Yritykset toivovat päättäjiltä tukea pääsääntöisesti kustannusten vähentämiseen, rahoituksen parantamiseen ja operationaalisten häiriöiden poistamiseen

1. Perustuen kesäkuun ja marraskuun kyselyn kysymyksiin 18 ja 19, 1.

Perustuen marraskuun kyselyn kysymyksiin 18.2. ja 19.2.

7. PK-yritykset ovat pääasiassa tyytyväisiä Finnveran tukitoimiin

18. Onko yrityksenne saanut Finnveran tarjoamaa apua koronakriisin aikana?
Onko tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa? Kuinka paljon?

Koettu rahoitusinstrumentin tuoma apu
yrityksen toiminnalle

Sektori	Koettu toimenpiteiden tuoma apu sektoreittain kesäkuussa, % kyselyn yrityksistä, jotka ovat saaneet Finnveran tukea					Koettu toimenpiteiden tuoma apu sektoreittain marraskuussa, % kyselyn yrityksistä, jotka ovat saaneet Finnveran tukea						
	hyvin paljon	paljon	vähän	hyvin vähän	ei ollenkaan	hyvin paljon	paljon	vähän	hyvin vähän	ei ollenkaan		
 Kaikki FV tuen saaneet	27%	26%	31%	7%	9%	81	35%	20%	28%	8%	9%	127
 Teollisuus	21%	21%	47%	5%	5%	19	30%	25%	30%	15%	20	
 Tukku- ja vähittäistavara- kauppa			55%	9%	36%	11	31%	23%	31%	8%	8%	13
 Rakentaminen	22%	22%	56%			9	33%	11%	44%	11%	9	
 Informaatio ja viestintä	15%	62%	15%	8%		13	53%	18%	24%	6%	17	
 Kuljetus ja varastointi		50%	0%	25%	25%	4	36%	18%	18%	9%	18%	11
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	57%	14%	29%			7	36%	9%	36%	9%	9%	11
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	100%					1	20%	13%	40%	20%	7%	15
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	53%	24%	18%	6%		17	39%	26%	19%	10%	6%	31

Kommentit

- ◆ Finnveran takausten koetaan helpottaneen yritysten toimintaa kaikilla aloilla ja tukitoimien tuoma apu on noussut kesäkuun tasosta
- ◆ Tyytyväisyys korkealla, vaikka useimmilta sektoreilta löytyy myös yrityksiä, joita rahoitusinstrumentti ei ole hyödyttänyt, kuten kuljetus ja varastointi

1) Perustuen kyselyn kysymykseen 18.

7. Business Finlandin tukitoimien tuoma apu vaihtelee sektoreittain: informaatio ja viestintä tyytyväisin, rakentaminen vähiten

19. Onko yrityksenne saanut Business Finlandin tarjoamaa apua koronakriisin aikana?
Kuinka paljon tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa?

Koettu rahoitusinstrumentin tuoma apu
yrityksen toiminnalle

Sektori	Koettu toimenpiteiden tuoma apu sektoreittain kesäkuussa ¹ , % kyselyn yrityksistä, jotka ovat saaneet Business Finlandin tukea					Koettu toimenpiteiden tuoma apu sektoreittain marraskuussa ² , % kyselyn yrityksistä, jotka ovat saaneet Business Finlandin tukea					Kokonaismäärä	
	hyvin paljon	paljon	vähän	hyvin vähän	ei ollenkaan	hyvin paljon	paljon	vähän	hyvin vähän	ei ollenkaan		
 Kaikki BF tuen saaneet	23%	34%	27%	10%	7%	343	29%	29%	27%	10%	5%	659
 Teollisuus	26%	24%	27%	16%	6%	62	27%	34%	27%	9%	4%	98
 Tukku- ja vähittäistavara- kauppa	19%	52%	15%	7%	7%	27	28%	29%	20%	14%	9%	69
 Rakentaminen	25%	25%	38%	4%	8%	24	30%	19%	36%	13%	2%	47
 Informaatio ja viestintä	30%	42%	22%	4%	2%	81	41%	38%	14%	5%	2%	112
 Kuljetus ja varastointi	16%	32%	21%	16%	16%	19	9%	29%	32%	21%	9%	56
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	23%	31%	33%	12%	2%	52	24%	32%	39%	3%	2%	95
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	16%	40%	20%	20%	4%	25	28%	30%	22%	13%	7%	83
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	15%	26%	34%	8%	17%	53	32%	16%	32%	11%	8%	99

Kommentit

- ◆ Business Finlandin tukitoimien tuoma apu vaihtelee edelleen sektoreittain, mutta yritykset ovat kasvavassa määrin tyytyväisiä, mutta jokaiselta toimialalta löytyy vielä yrityksiä, joita tuet eivät ole auttaneet ollenkaan

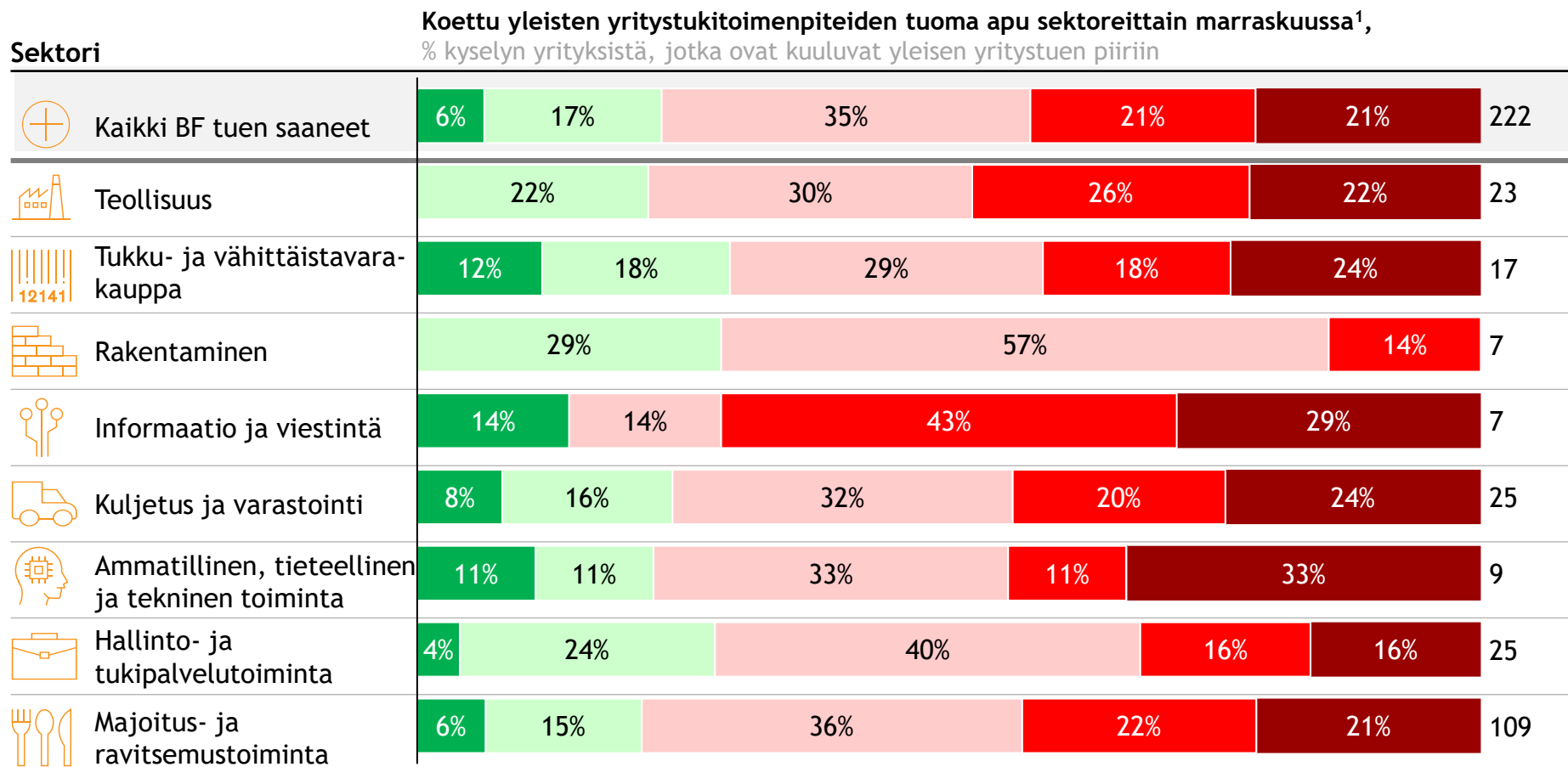
1. Perustuen kesäkuun kyselyn kysymykseen 19.

2. Perustuen kyselyn kysymykseen 19.2.

7. Yritykset eivät ole tyytyväisiä yleisten yritystukitoimien tuomaan apuun

20.1 Kuinka paljon koette yleisen yritystuen auttaneen yrityksenne toimintaa?

Koettu tukitoimen tuoma apu yrityksen toiminnalle

Kommentit

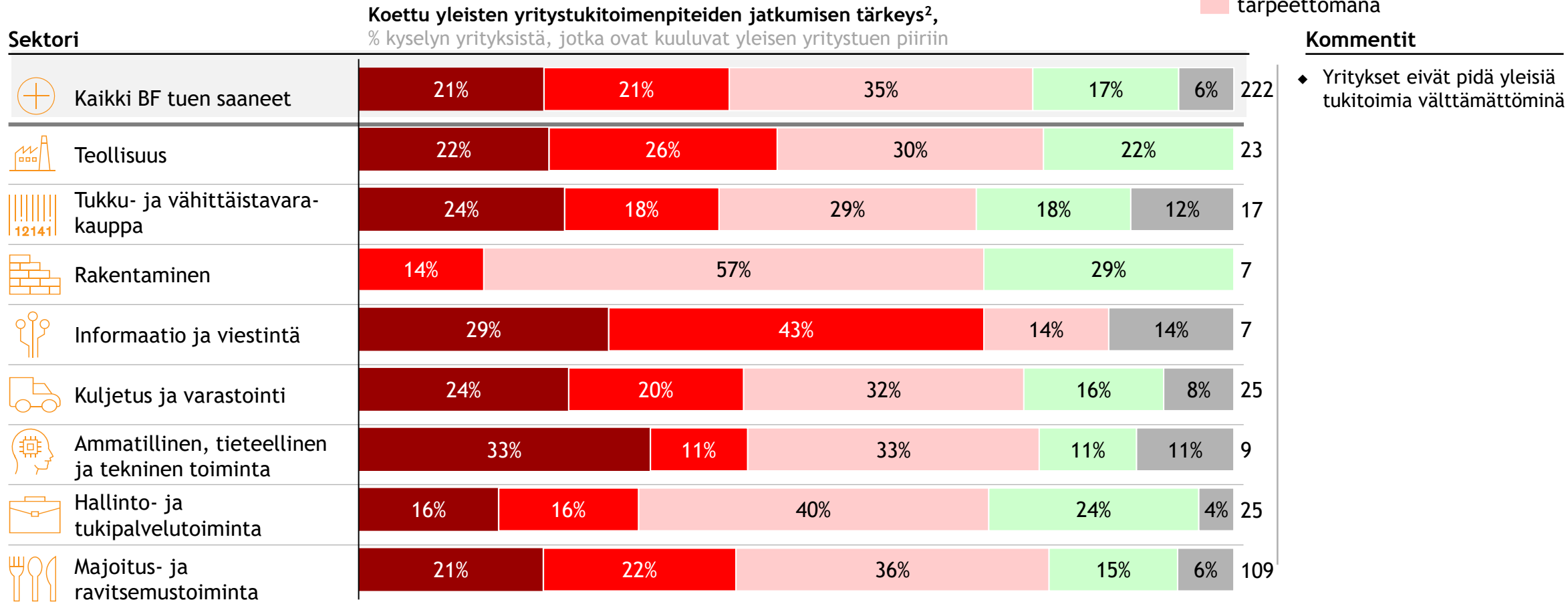
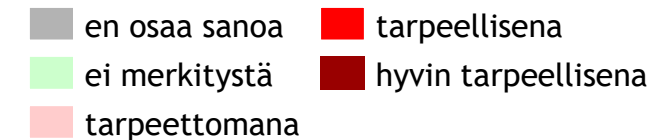
- ◆ Yritykset ovat vähemmän tyytyväisiä yleisiin yritystukitoimiin, kuin Business Finlandin tai Finnveran tukitoimiin

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 20.1.

7. Noin puolet yrityksistä pitää yleisen yritystuen jatkamista tarpeettomana

20.2a Kuinka tarpeellisenä liiketoiminnallenne koette kustannustuen jatkamisen ja laajentamisen

Yritystuen jatkumisen tärkeys

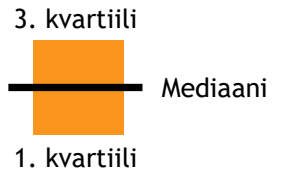
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 20.2a.

7. Finnveran takaamissa lainoissa on kohdeyritysten matalamman luottoluokituksen takia selkeästi korkeampi marginaalikorko kuin lainoissa, joissa Finnvera ei ole takaajana

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne riittävät nykyarvion mukaan?

16.2 Mikä oli saamanne pankkilainan marginaali (=viitekoron päälle tuleva pankin oma marginaalikorko)?

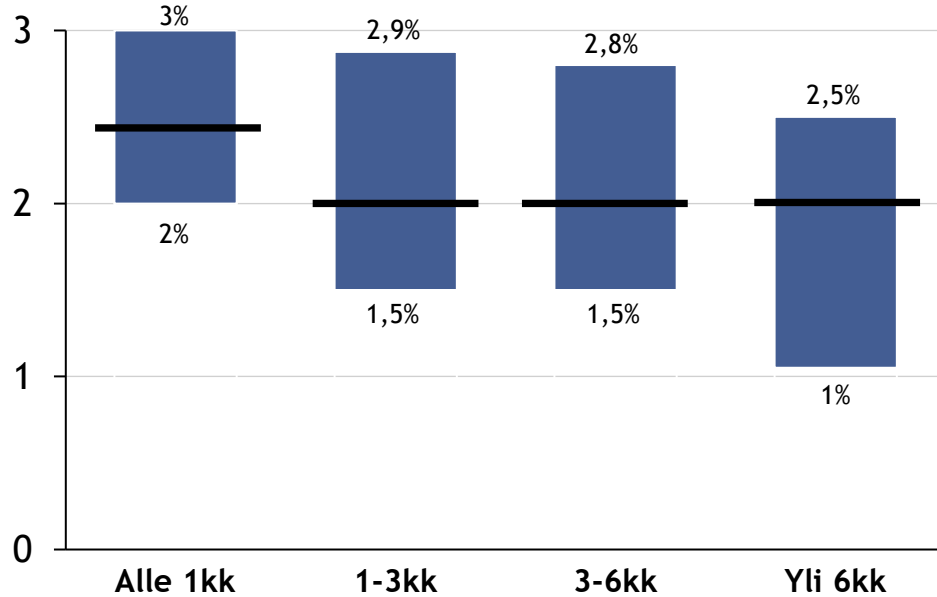
16.3 Onko pankilta saamanne rahoitus Finnveran takaama?

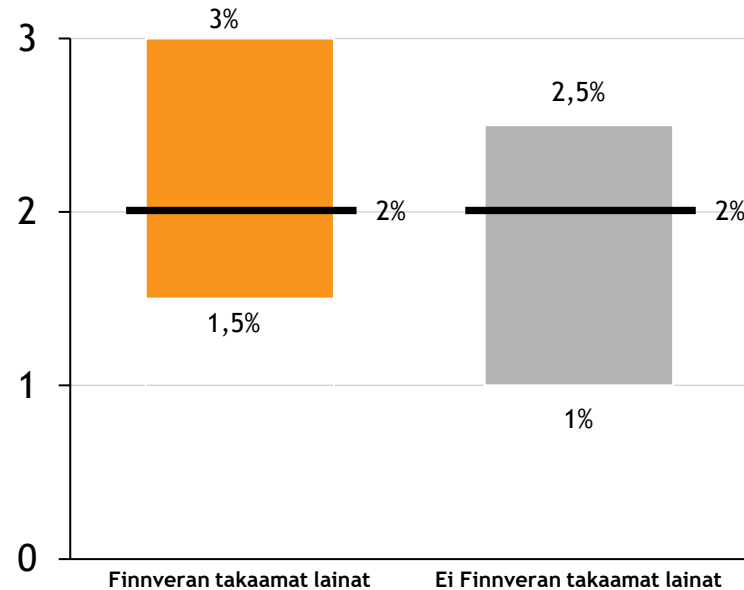
Kommentit

- ◆ Maksuvalmiusongelmissa olevien yhtiöiden marginaalikorko on ollut isompi, kuin kriisissä pidempään kestävillä yrityksillä

Marginaali¹ (%)

Marginaali² (%)

1. Perustuen kesäkuun ja marraskuun kyselyn kysymykseen 16.2. 2. Marginaali perustuen kesäkuun ja marraskuun kyselyn kysymykseen 16.2 ja Finnveran takaus perustuen kesäkuun kysymykseen 16.3. ja marraskuun kyselyn kysymykseen 16.3

Liitteet

Kyselytutkimuksen kohderyhmä

Tarkemmat selitteet vastaajista ja otoskoosta viimeisten sivujen Liitteistä

Kyselyyn mukaan otetut sektorit	Määritelmä Tilastokeskuksen mukaan	Vastaajia yhteensä
 Teollisuus	<ul style="list-style-type: none">Materiaalien, aineiden ja komponenttien mekaaninen, kemiallinen tai biologinen muuntaminen uusiksi tuotteiksi, esim. maa-, metsä- ja kalatalous, kaivostoiminta	210
 Tukku- ja vähittäis-tavarakauppa	<ul style="list-style-type: none">Tavaroiden tukku- ja vähittäiskauppa ja myyntiin liittyvät palvelutSisältää aputoimintoja, esim. tavaroiden lajittelun, kokoamisen ja asennuksen, sekoittamisen yms.	211
 Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none">Yleinen rakentaminen sekä erikoisalarakentaminen talonrakennuksen ja maa- ja vesirakennuksen osalta sekä rakennustoimintaan liittyvä asennus- ja viimeistelytyö sekä rakennuttaminen ja kiinteistöjalostustoiminta	210
 Informaatio ja viestintä	<ul style="list-style-type: none">Tieto- ja kulttuurituotteiden valmistus ja jakelu, tiedon ja viestien siirto, tietotekninen palvelutoiminta, tietojen käsittely ja muu tietopalvelutoiminta	210
 Kuljetus ja varastointi	<ul style="list-style-type: none">Henkilö- ja tavaraliikenne rautateitse, maanteitse, vesiteitse ja ilmaitse omilla tai ulkomailta rahdatuilla tai vuokratuilla liikennevälineillä.Putkikuljetus ja kuljettamiseen liittyvät tukitoiminnot, kuten terminaali- ja pysäköintipalvelut, lastinkäsittely ja varastointi sekä kuljetusvälineiden vuokraus kuljettajan kanssa ja posti- ja kuriiritoiminnot.	210
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	<ul style="list-style-type: none">Korkeatasoista osaamista vaativat erikoistuneet toiminnot, esim. lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, konsultointi, tieteellinen tutkimus ja kehittäminen, mainostoiminta ja markkinatutkimus	210
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	<ul style="list-style-type: none">Liike-elämän yleiset rutiiniluonteiset ja useimmiten lyhytkestoiset tukipalvelut, joiden pääasiallinen tehtävä ei ole erikoistietämyksen jakaminen	211
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	<ul style="list-style-type: none">Lyhytaikaisen majoituksen tarjoaminen matkailijoille ja muille vierailijoille sekä välittömästi nautittavaksi tarkoitettujen valmiiden aterioiden ja juomien tarjonta sekä ateriapalvelut	211
 Kaikki yhteensä		1683

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (1/3)

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %
Teollisuus 		n=210	3355	5,67
	10 Elintarvikkeiden valmistus	n=15	389	21,49
	11 Juomien valmistus	n=0	30	-
	13 Tekstiilien valmistus	n=0	0	-
	14 Vaatteiden valmistus	n=0	70	-
	15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	n=0	55	-
	16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut): olki- ja punontatuotteiden valmistus	n=15	291	21,34
	17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	n=11	60	23,13
	18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	n=0	144	-
	19 Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	n=0	3	-
	20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	n=16	113	19,66
	21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	n=0	11	-
	22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	n=15	191	21,04
	23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	n=15	158	20,85
	24 Metallien jalostus	n=0	33	-
	25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	n=30	1081	15,28
	26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	n=15	190	21,03
	27 Sähkölaitteiden valmistus	n=16	125	19,81
	28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	n=47	444	11,71
	29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	n=0	87	-
	30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	n=0	79	-
	31 Huonekalujen valmistus	n=0	142	-
	32 Muu valmistus	n=0	136	-
	33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	n=15	313	21,38

■ Rajattu pois kyselystä

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (2/3)

■ Rajattu pois kyselystä

Sektorit (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %
Tukku- ja vähittäiskauppa		n=211	6169	5,74
 12141	45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	n=32	1066	14,78
	46 Tukku- ja vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=89	2167	8,81
	47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=90	2936	8,81
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		n=210	2364	5,59
	69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	n=31	578	14,83
	70 Pääkonttorien toiminta: liikkeenjohdon konsultointi	n=105	663	7,6
	71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut: tekninen testaus ja analysointi	n=74	1122	9,54
	72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	n=0	1140	-
	73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus	n=0	298	-
	74 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	n=0	298	-
	75 Eläinlääkintäpalvelut	n=0	87	-
Informaatio ja viestintä		n=210	1548	5,44
	58 Kustannustoiminta	n=42	171	11,37
	59 Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen	n=0	86	-
	60 Radio- ja televisiotuotanto	n=0	125	-
	61 Televiestintä	n=17	82	18,33
	62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	n=133	1174	6,93
	63 Tietopalvelutoiminta	n=18	121	18,46
Majoitus- ja ravitsemustoiminta		n=155	2008	5,62
	55 Majoitus	n=35	246	13,28
	56 Ravitsemustoiminta	n=170	1762	6,19

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (3/3)

Rajattu pois kyselystä

Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamuvälillä, +/- %

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	
 Kuljetus ja varastointi		n=210	2502	5,61
	49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	n=112	2035	7,80
	50 Vesiliikenne	n=14	54	19,52
	51 Ilmaliikenne	n=0	10	-
	52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	n=75	368	8,74
	53 Posti- ja kuriiritoiminta	n=9	45	25,30
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		n=211	1815	5,59
	77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	n=24	122	15,53
	78 Työllistämistoiminta	n=69	386	9,26
	79 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta: varaupalvelut	n=0	159	-
	80 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	n=24	95	14,98
	81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	n=46	1000	12,22
	82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	n=48	212	10,77
 Rakentaminen		n=210	5545	5,75
	41 Talonrakentaminen	n=87	2163	8,91
	42 Maa- ja vesirakentaminen	n=27	240	15,39
	43 Erikoistunut rakennustoiminta	n=96	3142	8,53

Paperi- ja kartonkiteollisuus sekä koneiden ja laitteiden valmistus ovat suurimmat teollisuudenalat markkinatuotoksen perusteella

Teollisuus

